

**ČESKÉ VYSOKÉ
UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE**

**FAKULTA
STAVEBNÍ**

**KATEDRA URBANISMU A
ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ**

**Diplomová práce:
NÁVRH PLÁNU OCHRANY
KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY
BEČOVSKO**

**Autor práce:
Bc. HELENA MOTTLOVÁ**

**Vedoucí práce:
prof. Ing. arch. ThLic. JIŘÍ KUPKA, Ph.D.**

2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: <u>MOTTLOVÁ</u>	Jméno: <u>Helena</u>	Osobní číslo: <u>477172</u>
Zadávající katedra: <u>K127 urbanismu a územního plánování</u>		
Studijní program: <u>N3607 - Stavební inženýrství</u>		
Studijní obor/specializace: <u>3904T007 - Inženýrství životního prostředí</u>		

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce: <u>Návrh plánu ochrany krajinné památkové zóny Bečovsko</u>	
Název diplomové práce anglicky: <u>Proposal for the Protection Plan of the Bečovsko Landscape Conservation Zone</u>	
Pokyny pro vypracování: Hlavním výstupem DP bude vypracování návrhu plánu ochrany krajinné památkové zóny Bečovsko dle Metodiky plánů ochrany krajinných památkových zón (2015) ve smyslu Vyhlášky č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón. Jako inspirace bude využit pilotní návrh vzniklý v rámci projektu NAKI Návrh plánu ochrany vybrané části památkové zóny Zahrádecko (Kuča et al., 2020), ev. v současnosti zpracováváný plán ochrany KPZ Náměšťsko, ač je tento řešený již podle návrhu nové vyhlášky, jež pravděpodobně vyjde až v polovině roku 2023 (po odevzdání DP). DP řeší dosud nikým neřešené téma (žádná KPZ dosud nemá plán ochrany vydaný), proto mohou být některé části navrhovaného plánu ochrany (dle stávající vyhlášky např. výčty parcel) modifikovány či redukovány a ve struktuře materiálu jen naznačeny. DP bude obsahovat všechny pro kvalifikační práci standardní části - úvod, cíl, teoretickou část (řešerši) zaměřenou na problematiku krajinných památkových zón, metodiku, vlastní konkrétní část (návrh plánu ochrany), závěr a diskuzi, seznamy a přílohy.	
Seznam doporučené literatury: Kuča, K. et al. (2020). Historické kulturní krajiny České republiky. Průhonice: VÚKOZ. ISBN 978-80-87674-32-1. Kuča, K. et al. (2015). Krajinné památkové zóny České republiky. Praha: NPÚ, ISBN 978-80-7480-045-0. Kuča, K et al. (2015). Metodika plánů ochrany krajinných památkových zón (on-line) Kuča, K.; Vorel, I.; Vondráčková, S.; Kupka, J. (2020). Návrh plánu ochrany vybrané části KPZ (on-line) Kuča, K. (2013). Ochrana kulturní krajiny z hlediska památkové péče. In: Ochrana kulturní krajiny - hledání cílů, možností a pravidel. Praha: ČVUT, s. 79-84. ISBN 978-80-01-05391-1. Kučová, V. et al. (2015). Metodika standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny (on-line) materiály na webech katedrových projektů NAKI a NAKI II: kpz-naki.cz, hikk-naki.cz, krapr-naki.cz	
Jméno vedoucího diplomové práce: <u>prof. Ing. arch. ThLic. Jiří Kupka, Ph.D.</u>	
Datum zadání diplomové práce: <u>20.9.2022</u>	Termín odevzdání DP v IS KOS: <u>9.1.2023</u> <small>Údaj uveďte v souladu s datem v časovém plánu příslušného ak. roku</small>
Podpis vedoucího práce	Podpis vedoucího katedry

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Beru na vědomí, že jsem povinen vypracovat diplomovou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je nutné uvést v diplomové práci a při citování postupovat v souladu s metodickou příručkou ČVUT „Jak psát vysokoškolské závěrečné práce“ a metodickým pokynem ČVUT „O dodržování etických principů při přípravě vysokoškolských závěrečných prací“.

Datum převzetí zadání	Podpis studenta(ky)
-----------------------	---------------------

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci *Návrh plánu ochrany krajinné památkové zóny Bečovsko* zpracovala samostatně s využitím zdrojů uvedených na konci práce pod vedením vedoucího diplomové práce.

V Praze 6. 1. 2023

Bc. Helena Mottlová

Ráda bych poděkovala zejména vedoucímu práce prof. Ing. arch. ThLic. Jiřímu Kupkovi, Ph.D., bez jehož odborného vedení, času a rad by tato práce nikdy nevznikla. Dále patří díky všem mým blízkým, kteří mi byli při dokončování studia oporou.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá plány ochrany krajinných památkových zón, tak jak stanovuje § 6a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (památkový zákon). Teoretická část práce se zabývá základní teorií kulturní krajiny a identifikací jejích hodnot a shrnuje způsoby ochrany památkových hodnot krajiny v českém legislativním rámci. Zejména se pak věnuje možnostem ochrany dle památkového zákona a institutu plánu ochrany. V praktické části je zpracován návrh plánu ochrany krajinné památkové zóny Bečovsko dle postupů stanovených *Metodikou plánů ochrany krajinných památkových zón* (Kuča et al., 2015), jako samostatný dokument se všemi povinnými částmi dle legislativy. Na podkladu zpracovaného plánu ochrany, který již částečně reflektuje nadcházející změny v legislativě pak práce rozebírá postup stanovený metodikou a diskutuje její možnosti či limity.

Klíčová slova: historická kulturní krajina, památková péče, ochrana historické kulturní krajiny, plán ochrany, krajinná památková zóna Bečovsko, Bečov nad Teplou

ANNOTATION

This master's thesis focuses on protection plans of landscape conservation zones instituted by § 6a of Act no. 20/1987 Coll., on state monument care. The literature review explores basic theory of cultural landscape and identification of its cultural, historical and spiritual values and the possibilities of preservation of those values in Czech legislature. It particularly focuses on the system of monument care as provided for in Act no. 20/1987 Coll., and on protection plans of landscape reservations and zones instituted by this act. The thesis then presents a protection plan of the landscape conservation zone Bečovsko, written based on methods presented in *Methodika plánů ochrany krajinných památkových zón* (Kuča et al., 2015), in keeping with the requirements stated by Decree no. 420/2008 Coll. Based on this protection plan, which already reflects upcoming changes in legislature, the methods provided by the methodology are dissected and both its possibilities and limitations are discussed.

Keywords: historical cultural landscape, monument care, protection plan, historical landscape protection, landscape conservation zone Bečovsko, Bečov and Teplou

OBSAH

1	Úvod	6
2	Cíl	6
3	Literární rešerše	7
3.1	Hodnoty a znaky kulturní krajiny.....	8
3.2	Ochrana kulturní krajiny.....	8
3.2.1	Památková ochrana	8
3.2.2	Další legislativní ochrana kulturní krajiny v ČR.....	13
4	Metodika.....	15
4.1	Výběr a vymezení řešeného území.....	15
4.2	Použité mapové prameny a další podklady.....	15
4.3	Terénní průzkum.....	17
4.4	Zpracování výstupů.....	18
4.4.1	Mapová aplikace Výkresu č. 2.....	18
5	Plán ochrany krajinné památkové zóny Bečovsko.....	20
6	Diskuze a závěr.....	65
7	Zdroje.....	66

1 ÚVOD

Ochrana všech jednotlivých složek krajiny je nepopíratelně ve veřejném zájmu celé společnosti. Krajina je základním rámcem lidského života a ač na ni a její hodnoty může každý pohlížet jinak, na důležitosti krajiny víceméně panuje shoda.

Pojem krajina, ačkoliv popisuje fyzické prostředí, je vysoce abstraktním konceptem, který můžeme v různých kontextech a pojetích chápat pokaždé jinak. Podobné je to i se samotnými hodnotami krajiny, které jsou často nejen neuchopitelné, ale zároveň plně založené na individuálním, například estetickém, vnímání jednotlivce.

Toto individuální chápání krajiny může z hlediska její ochrany často vést k redukci na fyzické, převážně přírodní hodnoty. Přitom často právě kulturně historické, v mnoha případech nehmotné hodnoty či vazby dodávají krajině jejího *genia loci*. Tato skutečnost se uplatňuje zvláště u památkové ochrany krajiny, které se často (mimo několika míst s celorepublikovým až nadnárodním významem) nedostává porozumění a podpory z řad široké veřejnosti, a to i přesto, že právě památkově chráněné hodnoty v krajině jsou dokladem lidské činnosti a historie a při hlubším pohledu tak mohou sloužit jako zpětné zrcadlo do dob již uplynulých, či jako jejich věčná upomínka. Obecně je zde zároveň neřídka chápána jakákoliv ochrana kulturně historických hodnot pouze jako limitující faktor individuálních potřeb a záměrů, komplikující jednotlivcům život.

Právě proto bychom měli ochranu kulturních a historických hodnot krajiny intenzivně zkoumat společně s možnostmi praktické aplikace této ochrany tak, aby bylo dosaženo synergie mezi vyššími celospolečenskými zájmy a zájmy individuálními. To vše zvláště v dnešní turbulentní době, kdy je krajina nejen ohrožena přímou lidskou činností, ale také celkovou transformací pramenící z nezvratitelné změny klimatu.

V místním měřítku tyto funkce může plnit institut krajinných památkových zón, ukotvený v památkovém zákoně, a plán ochrany těchto památkových zón, který ochranu krajiny a objektů v ní detailněji popisuje a zpřesňuje.

Jako zkoumaný subjekt byla vybrána krajinná památková zóna Bečovsko, obklopující město Bečov nad Teplou, nacházející se v západních Čechách v přírodně hodnotné oblasti Slavkovského lesa. Bečovsko můžeme považovat za jedinečnou oblast, v níž se prolínají přírodní hodnoty Slavkovského lesa, neobvykle dramaticky formovaný terén a krajinné prvky odkazující jak na staletou kontinuální činnost člověka z hlediska běžného využití krajiny, tak na "vyšší" krajinářské a architektonické záměry. Právě na Bečovsku tak můžeme zkoumat vrstvy historie zachycené v krajině.

Zároveň je Bečovsko specifickým regionem, historicky ovlivněným svou polohou na přechodu Čech a Německa, ať už pozitivně, jako křižovatka důležitých obchodních cest ve středověku, či negativně, jako vysídlené území blízko železné opony. Tato specifika se pak projevují i v dnešní době, kdy je Bečov nad Teplou vnitřní periferií Karlovarského kraje, dodnes bojující s dopady událostí 20. století, ale zároveň turisticky atraktivním cílem s jedinečným hradem a zámekem s relikviářem svatého Maura, bohužel však často navštěvovaným pouze pro tuto památku.

2 CÍL

Cílem této práce je vytvoření plánu ochrany krajinné památkové zóny Bečovsko na podkladu *Metodiky plánů ochrany krajinných památkových zón, přípravné na základě vyhlášky MK ČR č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón* (Kuča et al., 2015). Zároveň je cílem zhodnotit možnosti, limity a další východiska vzniklé z praktického využití metodiky vzhledem ke skutečnosti, že metodika byla dosud aplikovaná pouze jako výstup v rámci projektu Programu Národní a kulturní identity (Návrh plánu ochrany vybrané části památkové zóny Zahrádecko – Specializovaná mapa s odborným obsahem – Kuča et al., 2020).

Práce v teoretické části shrne základní teorii kulturní krajiny a jejich památkových hodnot obecně a dále možnosti její ochrany v legislativě České republiky.

Při samotném zpracování plánu ochrany bude proveden detailní literární i terénní průzkum a následně zpracovány všechny z vyhlášky vyplývající části plánu ochrany krajinné památkové zóny včetně mapových výstupů, doplněné fotografickou dokumentací.

K vyhlášce č. 420/2008 Sb., která stanovuje obsah plánu ochrany, byla 5. 1. 2023 vydána vyhláška č. 3/2023 Sb., kterou se vyhláška č. 420/2008 Sb. mění. Tato novela, nabývající účinnosti 1. 7. 2023 (po datu odevzdání této práce), mírně modifikuje terminologii a některé části plánu ochrany. Zpracovaný plán ochrany se tedy bude pohybovat na rozhraní metodiky, připravené ještě na základě původního znění vyhlášky, a novely vyhlášky. Jako podklad pro zpracování plánu ochrany bude zároveň sloužit aktuálně zpracovávaný plán ochrany krajinné památkové zóny Náměštsko, který již sleduje novou vyhlášku.

Po zpracování plánu ochrany pak budou popsány jeho odchylky od metodiky a zhodnoceny postupy práce a struktura plánu stanovené metodikou.

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

Pojem krajina, ačkoliv každému známý a zdánlivě jednoduchý, je možno definovat mnoha různými způsoby. Tuto obtížnou uchopitelnost můžeme připisat dynamičnosti krajiny a rozmanitosti přírodních a kulturních podmínek, které ji utvářejí (Boušková – Kupka, 2020). Vzhledem k nesčetnému množství vlastností, které můžeme krajíně přisoudit, vyžaduje každý specifický účel nebo odbornost vlastní definici tohoto pojmu (Sklenička, 2003). Můžeme se tak setkat s definicemi pro legislativní účely a účel ochrany krajiny (viz dále např. definice dle Výboru pro světové kulturní dědictví nebo Úmluvy Rady Evropy o krajíně), pro krajinnou ekologii (např. Hadač, 1982), či z hlediska antropologie (např. Gojda, 2000; Neustupný, 1998; Ingold, 1993), sociologie (Lapka, 2009), nebo dějin umění a estetiky (Stibral – Dadejík – Zuska, 2009; Hendrych, 2012).

Podobně komplikovaná je i definice kulturní krajiny. Vzhledem k faktu, že naprostá většina rozlohy české i obecně evropské krajiny je krajinou kulturní, jednotlivé definice se v mnoha případech překrývají. Všeobecně tento pojem vyjadřuje skutečnost, že krajinu kromě přírodních složek formují i složky kulturní (Vorel, 2000). Zásahy člověka do krajiny, ať už účelné či nezáměrné, jsou na našem území přítomny již od pravěku. Dnešní krajina tak v sobě odráží tisíce let různých typů a intenzity vlivu lidské činnosti. Jednotlivé kulturní a historické charakteristiky se ve větší či menší míře překrývají, doplňují a mění dalšími činnostmi, různě se podporují či potlačují (Kupka, 2015). V tomto smyslu se pak stírají rozdíly mezi pojmy kulturní krajina a historická kulturní krajina, neboť v širším slova smyslu odráží každá kulturní krajina různou měrou určité stopy historického vývoje (Ehrlich et al., 2020). Za výsledek tohoto vývoje můžeme považovat určitou paměť krajiny, zaznamenávající stopy historické kultivace krajiny jak z hlediska zemědělského či technického, tak ideového a duchovního. Tyto stopy nám pak poskytují rámec pro porozumění krajíně a její zasazení do kontextu (Vorel, 2000). Přírodní krajina bez lidských zásahů se postupně stala pro člověka nepřátelskou, monotónní, působící nepřehledně. Až přítomnost lidských zásahů do krajiny přináší pochopitelný řád (Bouček – Šubr, 2000).

Vlašín (2000) mluví o kulturní krajíně jako o tom, co není divočinou ani lidským sídlem. Pauknerová a Gibas (2015) tvrdí, že krajina existuje již pouze ve své kulturní podobě, a to i u na první pohled přírodních krajín, které jsou ale pouze kulturním konstruktem. Myšlenku praktického splynutí krajiny a kulturní krajiny bere za svou i Úmluva Rady Evropy o krajíně (2000), která krajinu definuje jako „část území, tak jak je vnímána lidmi, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů“. Střídmejší, na fyzické vlastnosti zaměřenou definici používá zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Dle § 3 je krajina „část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky“.

V kontextu ochrany kulturní krajiny je v odborné literatuře nejčastěji používána definice Výboru pro světové kulturní dědictví, která mluví o kulturní krajíně jako o „kombinovaném díle přírody a člověka ilustrující vývoj lidské

společnosti a sídel v průběhu času, pod vlivem fyzikálních omezení anebo příležitostí poskytnutých jejich přírodním prostředím a vlivem postupných sociálních, ekonomických a kulturních sil, vnitřních i vnějších“ (Report of the Expert Group on Cultural Landscapes, 1992). Z této definice jasně vyplývá, že kulturní krajinu (jakožto i krajinu celkově vzhledem k důvodům uvedeným výše) můžeme považovat za kulturní dědictví stejně, jako za něj považujeme dochovanou architekturu, urbanismus, výtvarné či lidové umění, hudbu aj. (Švecová – Vorel, 2015). V podobném duchu mluví o krajíně již zmíněná Úmluva Rady Evropy o krajíně (2000), která ve své preambuli uvádí, že je krajina základní součástí evropského přírodního a kulturního dědictví.

Jedním ze základních podkladů pro jednodušší definici hodnot a specifík krajín je teoretické ukotvení jejich základních charakteristik. Již zmíněný Report expertní skupiny na kulturní krajiny¹ zavádí tři hlavní kategorie kulturní krajiny, všeobecně používané v odborné literatuře zaměřené na danou problematiku²:

1. komponovaná krajina
  - zahrady a parkové krajiny realizované z estetických důvodů, které jsou často (avšak ne vždy) spojeny s náboženskými nebo jinak významnými budovami a soubory.³
2. organicky vyvinutá krajina
  - krajina, která je výsledkem sociálních, ekonomických, administrativních a/nebo náboženských vlivů a do současného stavu se vyvinula vazbou s přírodním prostředím a v reakci na něj. Tyto krajiny reflektují ve své formě a skladebných znacích evoluční proces:
    - a. reliktní (zkamenělá) krajina
      - krajina, ve které již v minulosti náhle nebo postupně skončil evoluční proces. Její významné odlišující znaky jsou ale stále viditelné ve své materiální podobě.
    - b. kontinuální krajina
      - krajina, která si zachovává aktivní sociální roli blízce spojenou s tradičním způsobem života i v moderní společnosti, a ve které nadále pokračuje evoluční proces. Zároveň vykazuje významné materiální důkazy o vývoji v průběhu času.⁴
3. asociativní kulturní krajina
  - zahrnutí takovýchto krajín na Seznam světového dědictví je opodstatněno přítomností silných náboženských, uměleckých nebo kulturních asociací k přírodním prvkům namísto materiálních kulturních dokladů, které mohou být nevýznamné či dokonce chybět.⁵

Vzhledem k mnohvrstevnatému charakteru hodnot kulturní krajiny je neobvyklé, aby konkrétní krajina spadala pouze do jedné z uvedených kategorií. Charakteristiky odpovídající jednotlivým kategoriím se v dané krajíně uplatňují v různé míře, přičemž se vlastnosti či význam některých z nich v čase dále vyvíjí. Toto dělení však poskytuje teoretický rámec pro identifikaci daných hodnot, která je nepostradatelná při formulaci priorit ochrany a regeneraci některých jejích součástí (Kučová – Kuča, 2015).

- a relict (or fossil) landscape is one in which an evolutionary process came to an end at some time in the past, either abruptly or over a period. Its significant distinguishing features are, however, still visible in material form.

- a continuing landscape is one which retains an active social role in contemporary society closely associated with the traditional way of life, and in which the evolutionary process is still in progress. At the same time it exhibits significant material evidence of its evolution over time.

⁵ The final category is the associative cultural landscape. The inscription of such landscapes on the World Heritage List is justifiable by virtue of the powerful religious, artistic or cultural associations of the natural element rather than material cultural evidence, which may be insignificant or even absent.

¹ definice i dělení vypracováno v rámci Reportu expertní skupiny na kulturní krajiny, La Petite Pierre, France, listopad 1992 (dokument WHC-92/CONF.202/10/Add) a následně zahrnuto do Operační směrnice 16. zasedání Výboru pro světové dědictví, prosinec 1992 (dokument WHC-92/CONF.002/12)

² Pro české prostředí a historickou kulturní krajinu pak rozvinuté např. metodikou Typologie historické kulturní krajiny České republiky (Ehrlich et al., 2020)

³ The most easily identifiable is the clearly defined landscape designed and created intentionally by man. This embraces garden and parkland landscapes constructed for aesthetic reasons which are often (but not always) associated with religious or other monumental buildings and ensembles.

⁴ The second category is the organically evolved landscape. This results from an initial social, economic, administrative, and/or religious imperative and has developed its present form by association with and in response to its natural environment. Such landscapes reflect that process of evolution in their form and component features. They fall into two sub-categories:

3.1 Hodnoty a znaky kulturní krajiny

Jak již bylo zmíněno v předchozích odstavcích, kulturní krajina je charakterizována stopami kulturního vývoje a její kultivace. Často tisíciletý vývoj některých území zanechal v krajině vrstvy struktur či hmotných stop, které můžeme v současnosti identifikovat, definovat jejich hodnoty a dále třídit. Tyto jevy, které společně s přírodní složkou tvoří obraz krajiny, nazýváme znaky kulturní a historické charakteristiky krajiny (Vorel – Kupka, 2011). Identifikace znaků je klíčovým nástrojem k vymezení kulturně hodnotných částí krajiny, případné kategorizaci specifických krajin a volbě způsobu ochrany nejhodnotnějších částí. V rámci kulturně-historické charakteristiky krajiny můžeme znaky dělit na několik základních skupin

dochované prvky, objekty a soubory

Jedná se o typický, jednoduše identifikovatelný typ znaku, velmi často s nepopíratelnou a na první pohled zjevnou památkovou hodnotou. Jedná se zpravidla (ne však výhradně) o památkově chráněné objekty a území, ale také o nechráněné objekty s výraznými architektonickými hodnotami (tradiční forma, detaily, materiály) zachycujícími historický vývoj území a místní přírodní, sociální i kulturní podmínky. Jednat se může jak o „velkou“ architekturu, tak o stavby lidové architektury. Kupka (2010) dělí tuto kategorii dále na stopy prehistorického vývoje krajiny a archeologické stopy a cenné objekty a soubory. Identifikaci památkových hodnot staveb (ne však nutně v kontextu krajiny) se věnuje např. Metodika klasifikace staveb podle památkové hodnoty (Kuča – Kučová, 2015c).

dochovaná urbanistická a sídelní struktura

Na předchozí kategorii znaků navazuje prostorová struktura sídel. Podobně jako v předchozí kategorii jsou tyto struktury silně ovlivněny regionálními přírodními a klimatickými podmínkami, historickým vývojem či sociálními a ekonomickými poměry. Za hlavní prvky urbanistické struktury sídla můžeme považovat půdorysnou strukturu sídla (půdorysnou osnovu, parcelaci a půdorysnou skladbu zástavby), hmotovou skladbu zástavby, kompoziční vztahy prostorů a významné stavební dominanty. Z hlediska krajiny je sídelní struktura chápána jako jeden ze znaků, zejména jako vesnické osídlení, případně menší města. V tomto případě však výrazně záleží na kontextu dané krajiny a obecným přístupem k definici a charakteristikám krajiny. Klasifikaci urbanistických a sídelních struktur se věnuje např. Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami (Kuča – Kučová, 2015b), navazující na výše zmíněnou metodiku klasifikace staveb.

dochované krajinné struktury

Podobně jako můžeme v sídlech pozorovat jejich strukturu, i samotná krajina obsahuje vztahy mezi jednotlivými prvky jako výsledek lidské činnosti v krajině. Za tyto vztahy můžeme považovat vnitřní řád funkčního uspořádání krajiny a prostorové uspořádání prvků. Mezi jevy krajinné struktury můžeme zahrnout mimo jiné historickou cestní síť, strukturu zeleně, historické hospodářské úpravy, členění plužiny, doklady exploatace krajiny člověkem, ale také za různým účelem komponované krajiny. Kategorizaci krajin dle míry dochování krajinné struktury se zabývá například Kupka a Boušková (2020).

nehmotné hodnoty krajiny (místa duchovního významu)

Složitě definovatelným, avšak nesporně významným typem znaků kulturní krajiny jsou její nehmotné charakteristiky, nesoucí historické, kulturní a umělecké nebo duchovní asociace, nezřídka také označované za „paměť krajiny“. Tento znak je často doprovázen dalšími hmotnými, přírodními, památkovými či estetickými hodnotami. Tyto prvky však pouze dotvářejí charakteristiku krajiny a hlavní hodnota tkví právě v nehmotných asociacích (Kupka, 2010).

3.2 Ochrana kulturní krajiny

Ochrana kulturní krajiny se v našem prostředí třetího tisíciletí do několika resortů (kultura, územní plánování, ochrana přírody a krajiny, zemědělství), přičemž hlavními činiteli jsou ochrana přírody a krajiny a státní památková péče (Kupka, 2015). Ačkoliv jsou v současnosti tyto dva obory působící v ochraně krajiny administrativně rozděleny⁶, je nepopíratelné, že se jedná o vzájemně se prolínající resorty, jejichž spolupráce je více než účelná (Dočkal, 2000).

3.2.1 Památková ochrana

Již zmiňovaná prováděcí směrnice Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví přijatá Výborem pro světové kulturní dědictví (1992) se svou definicí kulturní krajiny jasně hlásí k myšlence, že je kulturní krajina součástí světového kulturního dědictví (Kupka, 2015). Podobně Úmluva Rady Evropy o krajině hovoří o významné úloze krajiny mj. z hlediska veřejného zájmu v oblasti kultury. Zároveň považuje krajinu za základní součást evropského kulturního dědictví. Úloha památkové péče jako jednoho z nástrojů ochrany kulturní krajiny je tedy neodmítnutelná.

3.2.1.1 Historie památkové péče v ČR

Prvním zákonem, který na našem území řeší památkovou péči, byl zákon č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách (dále jen ZKP). Úvodní ustanovení tohoto zákona v § 1 odst. 1 stanovuje, že „*Účelem tohoto zákona je upravit ochranu kulturních památek (dále jen "památky"), jejich využití a péči o ně pro jejich kulturně politický význam tak, aby památky byly zachovány, řádně spravovány, účelně společensky využity a zpřístupněny lidu a staly se tak významnou součástí kulturního a hospodářského života socialistické společnosti*“. Jako památku definuje § 2 odst. 1 tohoto zákona „*kulturní statek, který je dokladem historického vývoje společnosti, jejího umění, techniky, vědy a jiných oborů lidské práce a života, nebo jest jí dochované historické prostředí sídlištních celků a architektonických souborů, anebo věc, která má vztah k významným osobám a událostem dějin a kultury*“. Dále zákon zavádí institut Národní kulturní památky, což jsou dle § 3 „*památky, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa*“. Na základě této definice byly chráněny převážně jednotlivé stavby či jejich areály, zároveň ale i některé přírodní nebo kulturně-historické prvky kulturní krajiny – aleje⁷, obory⁸, drobná sakrální architektura, rybníky a vodní kanály⁹ nebo křížové cesty¹⁰. Jako kulturní památka bylo chráněno i několik zámeckých areálů včetně svých zahrad a parků, případně lesoparky. V neposlední řadě můžeme nalézt jako kulturní památky i několik širších krajinných úseků, jejichž ochrana byla ale stále silně vázána na objekty a areály v nich.¹¹

⁶ Mezi lety 1958 a 1991 byla památková péče a ochrana přírody sjednocena v rámci resortu kultury v orgánech Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody a krajských středisek státní památkové péče a ochrany přírody (Kuča, 2015).

⁷ např. poutní alej s kostelem sv. Barbory v Olomouci

⁸ např. obora Libosad, obora s letohrádkem a střelnicí v Kralicích nad Oslavou

⁹ např. Rožmberská rybníční soustava, Opatovický vodní kanál

¹⁰ např. poutní cesta z Prahy do Staré Boleslavi

¹¹ Bílá hora (bojiště a letohrádek Hvězda s oborou), Babiččino údolí v Ratibořicích

Výraznou plošnou ochranu poskytovaly památkové rezervace, které mohly být na určitém území vyhlášeny v případě, že „*skupina nemovitých památek tvoří se svým prostředím celek*“ (§ 4 odst. 1 ZKP). Pro takové oblasti pak mohly příslušné orgány „*stanovit podmínky, jimiž se má v ní řídit stavební činnost*“. Mezi památkové rezervace zahrnující širší krajinnou oblast patří např. památková rezervace Kuks.

Poslední možnou formou ochrany dle ZKP bylo ochranné pásmo, které poskytlo nástroj pro ochranu památek i v širším krajinném rámci. Pro dané pásmo pak mohl orgán krajského národního výboru dle § 5 odst. 1 ZKP „*stanovit podmínky, jichž nutno dbát při pořízování územních plánů a ostatních projektů; může při tom v ochranném pásmu omezit nebo zakázat určitou činnost nebo nařídít odstranění nebo úpravu stavby nebo jiného zařízení, úpravu prostoru, popřípadě i úpravu pozemků, nebo učinit jiná vhodná opatření*“ (Vícha, 2015).

Významným faktorem fungování památkové péče dle ZKP bylo sjednocení ochrany přírody a památkové péče do Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody v rámci resortu kultury.¹² Kromě symbolického významu propojení přírodních a kulturně-historických hodnot měla tato symbióza i praktický dopad v ochraně lidové architektury a tradičních forem osídlení v rámci chráněných krajinných oblastí (Kuča, 2015).

3.2.1.2 Zákon České národní rady o státní památkové péči

Na zákon č. 22/1958 Sb. navázal s platností od 1. 1. 1988 zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (dále jen památkový zákon), dosud platný ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon zavádí nové nástroje právní ochrany kulturní krajiny.

Základním stavebním kamenem ochrany jsou dle § 2 odst. 1 památkového zákona kulturní památky, definované jako „*nemovitě a movitě věci, popřípadě jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické, nebo které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem*“. Podobně jako u jeho předchůdce jsou památkovým zákonem jako kulturní památky chráněny jak některé významné krajinné dominanty, tak přímo krajinné prvky jako sady¹³, zahrady¹⁴, parky¹⁵, aleje¹⁶, obory¹⁷ nebo některá vodní díla¹⁸. Národní kulturní památky pak § 4 odst. 1 zákona stanovuje jako „*kulturní památky, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa*“. Ochrana krajinných prvků jako národní kulturní památky je spíše ojedinělá, s několika výjimkami patřícími zejména do kategorie zámků s přilehlými zahradami či parky¹⁹, technických vodohospodářských děl²⁰ nebo hornických památek²¹ (Vícha, 2015). Mezi významné krajinné celky chráněné jako národní kulturní památka pak patří areál křížové cesty v Římově jako komponovaná krajina (chráněna je křížová cesta s 25 zastaveními a poutní areál s kostelem svatého Ducha a loretánskou kaplí) a Babiččino údolí v Ratibořicích jako asociativní krajina.

Primárním způsobem, jak na základě památkového zákona chránit rozsáhlejší celky, jsou památkově chráněná území, tj. památkové rezervace a památkové zóny.

Památková rezervace je dle § 5 památkového zákona definována jako „*území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů*“.

V praxi je rozeznáváno několik typů památkových rezervací, které primárně chrání nejcennější ucelené dochovaná území s koncentrovaným množstvím kulturních památek. Všechny z těchto typů však mohou mít přesah i do ochrany kulturní krajiny. Jednotlivé typy jsou:

- a) městské památkové rezervace chránící historická jádra měst
- b) vesnické památkové rezervace chránící vesnické sídelní celky
- c) archeologické památkové rezervace chránící významné archeologické lokality
- d) tzv. ostatní památkové rezervace, které jsou specifickými případy nezařaditelnými do ostatních kategorií²²

Pro památkovou rezervaci může dle § 5 památkového zákona „*vláda České republiky stanovit podmínky pro zabezpečení její ochrany. Tyto podmínky se mohou v potřebném rozsahu vztahovat i na nemovitosti na území památkové rezervace, které nejsou kulturními památkami*“. Tyto podmínky, jako součást zřizovacích aktů, mohou zohledňovat vazbu měst či vesnic na okolní přírodu, jejich zasazení do krajiny a panoramatické hodnoty celků v krajinném rázu. Příkladem městské památkové rezervace, která ve svém zřizovacím aktu určuje i podmínky dopadající na ochranu okolní krajiny, je městská památková rezervace Terezín²³ (Vícha, 2015).

Dílčím způsobem, který je však stále silně vázaný na ústřední památku či rezervaci, je ochranné pásmo. Dle § 17 památkového zákona může příslušný orgán²⁴ vydat rozhodnutí o ochranném pásmu, ve kterém „*omezí nebo zakáže určitou činnost nebo učiní jiná vhodná opatření na základě závazného stanoviska dotčeného orgánu*“. Toto ustanovení obsahoval již zákon č. 22/1958 Sb. s rozdílem v subjektech vyhláších ochranu a určujících podmínky činnosti v pásmu. Z povahy tohoto nástroje je zřejmé, že se jeho režim soustředí na zajištění hodnot vlastního chráněného prvku, jeho širším působením a vazeb na okolí. Ochranné pásmo by tedy nemělo suplovat koncepční ochranu kulturní krajiny a jejích prvků (Kuča, 2013).

Památkové zóny jsou typ plošné ochrany zavedené až v aktuálním památkovém zákoně z roku 1988. Motivem k vytvoření nového nástroje památkové ochrany byla potřeba ochránit před devastací historická jádra měst, jejichž hodnoty ale nedosahovaly podmínkám vyhlášení památkové rezervace. Památková zóna je tedy dle § 6 odst. 1 definována jako „*území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty*“.

¹² dle § 19 zákona č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách

¹³ např. Sady Československých legií v Hranicích, Chotkovy sady v Praze

¹⁴ např. Dolní panská zahrada v Českém Krumlově

¹⁵ např. park Michalov v Přerově, zámecký park Šenov

¹⁶ např. zámecká alej ve Slavkově u Brna

¹⁷ např. Horšovská obora

¹⁸ např. plavební kanál Kaplického potoka, nádrž Jordán v Táboře

¹⁹ např. zámek Kačina, zámek Dačice

²⁰ např. Schwarzenberský plavební kanál, Rožmberská rybníční soustava

²¹ např. důl Mauritius v Hřebečné, Soubor hornických památek v Březových Horách

²² do této kategorie spadají dvě památkové rezervace – obec Kuks s přilehlým komplexem hospitálu a souborem plastik a Stará Huť v Josefském údolí se souborem technických památek

²³ dle § 5 Nařízení vlády ČR č. 443/1992 Sb. ze dne 29. 7. 1992 musí být zachován volný prostor nezastavěný městskou zástavbou a pohledově nenarušující souvislosti mezi Hlavní a Malou pevností v té části rezervace, která zahrnuje Bohušovickou kotlinu a hřbitovy, se musí dbát na zachování a dotvoření volného krajinného území, zdůrazňující historickou souvislost města s pietními místy krematoria a hřbitovů; nesmí být narušena panoramatická hodnota města terénní úpravy musí respektovat území a prvky pevnostního systému valů a příkopů, fortifikačních cest a terénního reliéfu

²⁴ pro kulturní památky obecní úřad obce s rozšířenou působností po vyjádření organizace státní památkové péče, pro národní kulturní památky, památkové rezervace a památkové zóny obecní úřad obce s rozšířenou působností na návrh krajského úřadu po vyjádření odborné organizace státní památkové péče

Obdobně jako u památkových rezervací rozlišuje praxe památkové péče několik typů památkových zón:

- c) městské památkové zóny
- d) vesnické památkové zóny
- e) krajinné památkové zóny

Z tohoto dělení je zjevné, že památková zóna je jediný nástroj památkové péče, který je schopen chránit kulturní krajinu pouze pro její hodnoty, aniž by byla ochrana vázána na jiný, památkově chráněný centrální prvek, který kulturní krajina pouze dotváří (Kuča, 2015).

Analogicky k památkové rezervaci je možné při vyhlášení památkové zóny určit podmínky její ochrany.

3.2.1.3 Krajinné památkové zóny

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, krajinné památkové zóny (dále také KPZ) jsou jediným přímým nástrojem památkové péče k ochraně kulturní krajiny. Tato ochrana pramení přímo z definice památkových zón dle § 6 památkového zákona, kde může být památková zóna „část krajinného celku, která vykazuje významné kulturní hodnoty“. Dle prováděcí vyhlášky č. 66/1988 Sb. památkového zákona je dle § 2 pro prohlášení památkové zóny „určující charakteristika významných kulturních hodnot území, vymezení hranice památkové zóny, popis předmětu ochrany a péče, stanovení podmínek pro stavební a další činnosti směřující k ochraně území a zvýšení kvality životního prostředí“.

Ačkoliv jsou KPZ pouze praxí derivovaná skupina památkově chráněných území, svým rozsahem a obecným charakterem se významně liší od ostatních památkových zón a rezervací, a to právě samotným předmětem ochrany – kulturními hodnotami krajiny, její strukturou a kompozicí jako celku (Kuča, 2015).

Vznik legislativy zavádějící památkovou ochranu kulturní krajiny reflektoval nejen místní vývoj (jak bylo zmíněno v předchozí kapitole), ale také mezinárodní tendence hlavně v evropském prostředí. Klíčovým dokumentem byla v této problematice Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy vydaná v roce 1985, která kromě stavebních památek definuje i pojem místa (sites), jako „kombinovaná díla člověka a přírody, jimiž jsou oblasti částečně zastavěné a dostatečně charakteristické a homogenní, aby byly topograficky vymežitelnými jednotkami, která jsou pozoruhodná svým historickým, archeologickým, uměleckým, vědeckým, společenským nebo technickým významem“ (Kučová, 2014). Postupným vývojem v evropském kontextu vykrytalizoval pro krajinu, která je u nás chráněna právě KPZ, termín *cultural landscape*, v Čechách často chápaný pod překladem kulturní krajina, ačkoliv dle své definice odpovídá spíše českému termínu historická kulturní krajina (Kučová, 2008).

Přestože jsou z důvodů uvedených výše KPZ jedinečným nástrojem ochrany historické kulturní krajiny, naplňujícím jak mezinárodní závazky, tak tendence památkové péče v Čechách, jsou KPZ od svého počátku provázeny řadou problémů.

Ve svém původním znění památkový zákon v § 6 odst. 1 stanovil, že území „krajinský národní výbor může po předchozím projednání s ministerstvem kultury prohlásit za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany“, přičemž dle § 6 odst. 2 „podrobnosti o prohlašování památkových zón stanoví obecně závazný právní předpis“. Až do roku 2013 (resp. 2002²⁵) se tedy kvůli absenci výslovného stanovení formy právního aktu uskutečňovalo prohlašování KPZ formou vyhlášky Ministerstva kultury. V roce 2013 byl Ministerstvem kultury připraven návrh vyhlášky o prohlášení Hornické kulturní krajiny Krušnohoří jako KPZ, který ale narazil po předložení Legislativní

radě vlády na komisi pro správní právo. Ta konstatovala, že vzhledem k absenci výslovného zákonného zmocnění, potřebného podle čl. 79 odst. 3 Ústavy ČR, není možné KPZ prohlašovat vyhláškou. Prohlášení území za KPZ zároveň není právním předpisem svou povahou, obsahem ani materiální stránkou. Z tohoto důvodu komise doporučila prohlašovat KPZ formou opatření obecné povahy dle správního řádu, jelikož tento způsob prohlášení nemusí být v zákoně výslovně uveden. K jasnému upřesnění následně došlo novelou památkového zákona provedenou zákonem č. 127/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, který v § 6 odst. 1 stanovuje, že „území může Ministerstvo kultury po projednání s krajským úřadem opatřením obecné povahy prohlásit za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany“.

První dvě KPZ byly vyhlášeny v roce 1992, relativně rychle následovalo v roce 1996 dalších 13 území. Po dlouhém období stagnace, při kterém se podařilo vyhlásit pouze 3 KPZ v roce 2002, se tento trend částečně zlomil při vyhlášení 6 KPZ v letech 2014–2015 a dalších dvou od roku 2020. Tyto KPZ vyhlášené v posledních 10 letech zároveň pokrývají i jiné typy kulturní krajiny než převažující krajinu komponovanou²⁶ (Šantrůčková, 2019).

Je však třeba konstatovat, že aktuálně existujících 27 krajinných památkových zón zdaleka nevyužívá potenciál české kulturní krajiny (Kučová, 2014; Kuča, 2015). Zároveň stále nejsou aktuálně vyhlášené KPZ dostatečným vzorkem typických kulturních krajin České republiky, hlavně v kategorii organicky vyvinutých krajin (Kučová, 2014). Toto je ostatně i jednou z priorit Státní kulturní politiky na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025), která stanovuje záměr „identifikovat, vymezit, zachovat a rozvíjet typické kulturní charakteristiky krajin České republiky“ s opatřením „pokračovat v programu krajinných památkových zón a zaměřit je na typické (dosud uchované) části kulturní krajiny“.

Na problematiku krajinných památkových zón se dlouhodobě soustředí i jiné strategické dokumenty. Již Koncepce památkové péče na léta 2011–2016 zmiňuje „bohaté spektrum typů krajiny s kulturně-historickými hodnotami hodnými zvýšené ochrany“ jako silnou stránku v rámci své SWOT analýzy a jako jeden z cílů koncepce určuje prohlášení nových památkově chráněných území se zvláštní pozorností věnovanou krajinným zónám a archeologickým rezervacím. Obdobně hovoří i Koncepce památkové péče na léta 2017–2020, když uvádí, že „systematická plošná památková ochrana (mimo jiné i) jedinečných úseků kulturní krajiny patří k nejnáročnějším, ale zároveň kulturně a společensky nejtěžejnějším úkolům státní památkové péče“. Jako opatření pak stanovuje „pokračování ve vyhlašování nových památkových zón a rezervací, postupné revise stávajících zón a rezervací opravného a zpřesňujícího charakteru“. Koncepce působení Národního památkového ústavu na roky 2016–2021 sleduje tento trend, když uvádí, že je „zvláštní pozornost třeba věnovat doposud opomíjeným krajinným památkovým zónám, mezioborové spolupráci v obecných otázkách identifikace hodnot a ochrany krajiny“. Koncepce působení Národního památkového ústavu na roky 2022–2026 adresuje jeden z problémů, jehož jedním důsledkem je nižší množství nově vyhlašovaných KPZ. Na dlouhodobé zkušenosti památkové péče s veřejností dokládá, „že dnešní společnost nevnímá zcela správně význam ochrany v plošně chráněných územích, a to i přesto, že tento významný nástroj památkové péče ČR představuje jeden z nejlépe oceňovaných prvků památkové ochrany v celoevropském prostoru“. Jako jeden z dílčích cílů tak stanovuje „osvětu na poli památkových zón v rámci plošně chráněných území, včetně vysvětlování limitů, ale i možností, které tyto ochrany poskytují“. Státní kulturní politika 2021–2025+ naopak o KPZ či obecně o kulturní krajině mluví pouze okrajově, hlavně v kontextu potřeby plnění závazků plynoucích z Úmluvy Rady Evropy o krajině a hrozby klimatické změny.

²⁵ kdy byla vyhlášena poslední KPZ před dále uvedenými změnami

²⁶ v roce 2021 např. došlo k vyhlášení dlouho diskutované chmelařské krajiny na Žatecku jako KPZ (Kučová, 2008)

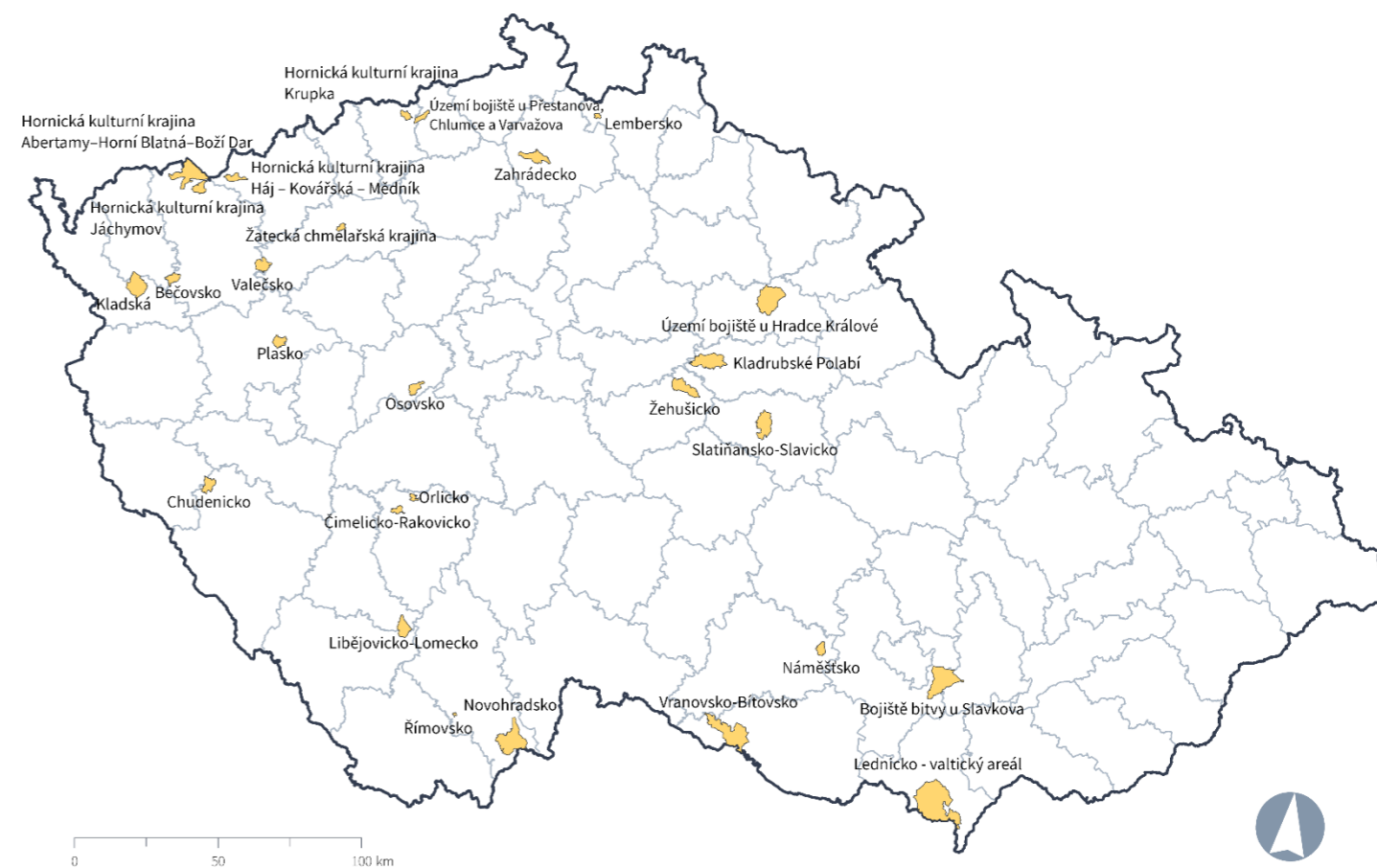

Ačkoliv má institut krajinných památkových zón poměrně silnou oporu ve strategických dokumentech, všeobecně neexistuje pro ochranu kulturních hodnot krajiny dostatečně silná společenská ani politická poptávka. Prvním hlavním důvodem této skutečnosti je nedostatečná informovanost jak veřejnosti, tak orgánů státní správy i samosprávy o předmětu ochrany KPZ, a nepochopení širších vazeb a krajinných souvislostí. Jak ochrana a péče ze strany orgánů státní správy, tak zájem veřejnosti se soustředí hlavně na jednotlivé kulturní památky v rámci dané KPZ (Kučová, 2014).

Druhým výrazným problémem je forma aplikace památkové péče na KPZ. Na kulturní památky v KPZ se uplatňují stejná opatření jako kdekoli jinde (zejména jde o ustanovení § 14 odst. 1 památkového zákona²⁷). Na ostatní nemovitosti se pak vztahuje ustanovení § 14 odst. 2: „*Vlastník (správce, uživatel) nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace, nebo památkové zóny (§ 17), je povinen k zamýšlené stavbě, prodejnímu stánku, konstrukci a zařízení pro slavnostní výzdobu a osvětlení budov, jejichž umístění nepřesáhne 30 po sobě jdoucích dnů, změně stavby, terénním úpravám, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravě dřevin nebo udržovacím pracím na této nemovitosti si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, není-li tato jeho povinnost podle tohoto zákona nebo na základě tohoto zákona vyloučena (§ 6a, 17)*“. Tímto ustanovením je vzhledem k výrazně větší rozloze KPZ oproti ostatním typům plošné památkové ochrany neúměrně zvýšeno zatížení jak vlastníků nemovitostí, tak orgánů památkové péče. Zároveň se povaha ochrany území, chráněného jako KPZ, výrazně liší oproti např. městské památkové rezervaci. Ochrana je účelná pouze u určitých území, jevů či nemovitostí, které nesou kulturní hodnoty dané KPZ. Aplikací ochrany na všechny objekty se tak pouze dále zvyšuje administrativní zátěž. V praxi je pak vzhledem k nedostatečným kapacitám složek památkové péče tento požadavek uplatňován omezeně (Kuča – Kučová, 2015a).

Tento problém byl legislativně eliminován novelou památkového zákona č. 307/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, ve kterém byl v § 6a doplněn nástroj *plánů ochrany památkových rezervací a památkových zón* (více viz dále). K lednu 2023 však kromě pilotních studií v rámci Programu Národní a kulturní identity nebyl zpracován pro žádnou krajinnou památkovou zónu takovýto plán.

V neposlední řadě trpí institut KPZ nevyjasněností vztahu ke zvláště chráněným územím a přírodním parkům a dále obecně absencí propojení památkové péče a ochrany přírody a krajiny. Své opodstatnění má ale kategorie KPZ díky ochraně i takových hodnot kulturní krajiny, které nejsou z hlediska ochrany přírody a krajiny významné. Do památkové péče obecně se pak promítá absence památkového zákona reflektujícího vývoj společenských změn a vlastnických vztahů po roce 1989 (Kučová, 2014). Vzhledem ke zmíněným překážkám a častému *not in my backyard*²⁸ přístupu veřejnosti tak nebyly realizovány desítky návrhů vzniklých v minulosti na půdě Národního památkového ústavu (Kuča – Kučová, 2015a; Šantrůčková, 2019).

Obrázek 1 – krajinné památkové zóny ČR, stav k 5. 1. 2023
zdroj: © Národní památkový ústav, administrativní dělení © ČÚZK

²⁷ *Zamýšlí-li vlastník kulturní památky provést údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí (dále jen "obnova"), je povinen si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o národní kulturní památku, závazné stanovisko krajského úřadu.*

²⁸ *not in my backyard phenomenon (NIMBY) = fenomén ne na mém dvorku; odmítavý přístup obyvatel lokality, v níž (nebo v jejíž blízkosti) je záměr obecně prospěšných staveb nebo opatření*

Tabulka 1 – krajinné památkové zóny ČR, stav k 5. 1. 2023

název	kraj	okres	právní norma	rok vyhlášení	plocha (ha)
Bečovsko	Karlovarský	Karlovy Vary	Opatření obecné povahy č. 7/2014, o prohlášení části krajinného celku – území Bečovska za památkovou zónu	2014	1 249,5
Bojiště bitvy u Slavkova	Jihomoravský	Brno-venkov; Vyškov	Vyhláška MK ČR č. 475/1992 Sb., o prohlášení území bojiště bitvy u Slavkova za památkovou zónu	1992	6 770,4
Čimelicko-Rakovicko	Jihočeský	Písek	Vyhláška MK č. 157/2002 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	2002	731,8
Hornická kulturní krajina Abertamy–Horní Blatná–Boží Dar	Karlovarský	Karlovy Vary	Opatření obecné povahy č. 1/2014, o prohlášení části krajinného celku – území Hornické kulturní krajiny Abertamy-Horní Blatná-Boží Dar za památkovou zónu	2014	5 219,9
Hornická kulturní krajina Háj – Kovářská – Mědník	Ústecký	Chomutov	Opatření obecné povahy č. 3/2014, o prohlášení části krajinného celku - území Hornické kulturní krajiny Háj – Kovářská – Mědník za památkovou zónu	2014	1 262,9
Hornická kulturní krajina Jáchymov	Karlovarský	Karlovy Vary	Opatření obecné povahy č. 2/2014, o prohlášení části krajinného celku - území Hornické kulturní krajiny Jáchymov za památkovou zónu	2014	1 357,0
Hornická kulturní krajina Krupka	Ústecký	Teplice	Opatření obecné povahy č. 4/2014, o prohlášení části krajinného celku - území Hornické kulturní krajiny Krupka za památkovou zónu	2014	791,8
Chudenicko	Plzeňský	Domažlice; Klatovy	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	1 693,1
Kladrubské Polabí	Pardubický	Pardubice	Opatření obecné povahy č. 1/2015, o prohlášení části krajinného celku - území Kladrubského Polabí za památkovou zónu	2015	4 597,6
Kladská	Karlovarský	Cheb; Sokolov	Opatření obecné povahy č. 1/2020, o prohlášení části krajinného celku - území Kladská za památkovou zónu a určení podmínek její ochrany	2020	3 881,6
Lednicko - valtický areál	Jihomoravský	Břeclav	Vyhláška MK ČR č. 484/1992 Sb., o prohlášení lednicko-valtického areálu na jižní Moravě za památkovou zónu	1992	14 335,6
Lembersko	Liberecký	Liberec	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	328,9
Libějovicko-Lomecko	Jihočeský	Prachatice; Strakonice	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	2 195,1
Náměšťsko	Vysočina	Třebíč	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	1 099,1
Novohradsko	Jihočeský	České Budějovice	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	6 590,3
Orlicko	Jihočeský	Písek	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	487,4
Osovsko	Středočeský	Beroun	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	1 337,8
Plasko	Plzeňský	Plzeň-sever	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	1 410,1
Římovsko	Jihočeský	České Budějovice	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	127,4
Slatiňansko-Slavicko	Pardubický	Chrudim	Vyhláška MK č. 158/2002 Sb. ze dne 2. dubna 2002, kterou se mění vyhláška MK č. 208/1996 Sb.	2002	3 777,2
Území bojiště u Hradce Králové	Královéhradecký	Hradec Králové	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	6 437,8
Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova	Ústecký	Teplice; Ústí nad Labem	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	869,5
Valečsko	Karlovarský	Karlovy Vary	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	1 813,3
Vranovsko-Bítovsko	Jihomoravský	Znojmo	Vyhláška MK č. 157/2002 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	2002	7 626,5
Zahrádecko	Liberecký	Česká Lípa	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	2 571,9
Žatecká chmelařská krajina	Ústecký	Louny	Opatření obecné povahy č. 1/2021, o prohlášení části krajinného celku – území Žatecká chmelařská krajina za památkovou zónu a určení podmínek její ochrany	2021	547,9
Žehušicko	Středočeský	Kutná Hora	Vyhláška MK č. 208/1996 Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny	1996	3 111,8

3.2.1.4 Plány ochrany a koncepce regenerace krajinných památkových zón

Institut plánů ochrany památkových rezervací a památkových zón (dále jen plány ochrany) byl zaveden novelou památkového zákona zákonem č. 307/2008 Sb. jako opatření, které má výrazně zjednodušit výkon státní správy ve věci památkové ochrany. Vydána byla zároveň prováděcí vyhláška Ministerstva kultury České republiky č. 420/2008 Sb. (dále jen vyhláška), která stanovuje náležitosti a obsah plánu ochrany. Plán ochrany může dle § 6a odst. 1 památkového zákona vydat krajský úřad po projednání s ministerstvem kultury, orgánem územního plánování a příslušnou obcí jako dotčenými orgány jako opatření obecné povahy.

V plánu ochrany se dle § 6a památkového zákona „stanoví způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové rezervace a památkové zóny z hlediska státní památkové péče, a ve kterém lze určit, u jakých nemovitostí, nejsou-li kulturní památkou, ale jsou v památkové rezervaci nebo památkové zóně, nebo u jakých druhů prací na nich, včetně výsadby a kácení dřevin na veřejných prostranstvích (dále jen „úprava dřevin“), je vyloučena povinnost vlastníka (správce, uživatele) vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2“. Na základě tohoto ustanovení lze tedy uplatňovat diferenciaci míry památkové ochrany na nemovitostech, které nejsou nemovitými kulturními nebo národními kulturními památkami.²⁹ Cílem zavedení institutu plánů ochrany bylo odstranění v předchozí kapitole zmiňované nepoměrné administrativní zátěže státní správy vycházející z plošné charakteristiky památkových rezervací a zón. Zvláště pak u krajinných památkových zón, které často zahrnují i plochy a nemovitosti s výrazně menší kulturně historickou hodnotou, u nichž není vyžadování závazného stanoviska účelné, znamená pořízení plánu ochrany jak pro orgány památkové péče, tak pro vlastníky nemovitostí velkou úlevu (Vorel – Švecová, 2015). Z hlediska orgánů památkové péče zároveň mohou plány ochrany zvýšit právní jistotu při rozhodování v území a z hlediska veřejnosti pak zvýšit předvídatelnost závěrů těchto orgánů (Kuča et al., 2015).

Dle vyhlášky mají plány ochrany grafickou a textovou část, přičemž jednou z částí textové části je odůvodnění. Plány ochrany mohou být dle odst. 5 vyhlášky vypracovány pro celé území památkové zóny nebo rezervace nebo pouze na jeho část. § 6a památkového zákona stanovuje jako maximální dobu platnosti plánu ochrany 10 let.³⁰ Minimální doba platnosti není určena. Platná legislativa nestanovuje kvalifikační podmínky pro zpracovatele plánu ochrany.³¹

Ke zpracování plánů ochrany byla v roce 2015 Národním památkovým ústavem vydána *Metodika plánů ochrany krajinných památkových zón*, která vznikla v rámci výzkumného projektu Ochrana a péče o historickou kulturní krajinu prostřednictvím institutu krajinných památkových zón³². Tato metodika do současné doby nebyla (na rozdíl od jiných metodik vzniklých v rámci programu NAKI³³) certifikována Ministerstvem kultury České republiky.

Dle této metodiky je „smyslem plánu ochrany na základě podrobné analýzy kulturně-historických, prostorových a přírodních hodnot krajiny (v zastavěném i nezastavěném území obcí) stanovit kategorizaci hodnot a způsob jejich ochrany z hlediska státní památkové péče“. Identifikace hodnot určujících nebo dotvářejících

²⁹ Pro nemovité kulturní a národní kulturní památky nadále platí v plném rozsahu ustanovení § 14 odst. 1 památkového zákona.

³⁰ novela památkového zákona zákonem č. 284/2021 Sb. (nabývá účinnosti 1. 7. 2023) vypouští časové omezení doby platnosti plánu ochrany, dosud upravené v § 6a odst. 2 památkového zákona

³¹ Dostatečná odbornost zpracovatele plánu ochrany je však klíčová pro správnou identifikaci hodnot KPZ a vymezení takových podmínek, které neohroží existující památkové hodnoty území (Kuča et al., 2015).

³² financováno z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje Národní a kulturní identity Ministerstva kultury České republiky (NAKI)

památkovou podstatu KPZ je zásadní pro vytvoření funkčního nástroje ochrany kulturní krajiny. Součástí plánu ochrany je také opatření pro potlačení rušivých jevů snižujících památkovou hodnotu a potlačujících kulturně-historický nebo vizuálně-prostorový význam těchto hodnot. Plán ochrany zároveň stanovuje přípustnost obnovy zaniklých prvků urbanistické a krajinné struktury, které jsou významné pro památkové hodnoty KPZ (Kuča et al., 2015).³⁴

V době zpracování diplomové práce byla 5. 1. 2023 vydána vyhláška č. 3/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón. Tato novela částečně upravuje terminologii a některé jednotlivosti obsahu plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón. Účinnosti vyhláška nabývá 1. 7. 2023, tedy po datu odevzdání této práce.

3.2.1.5 Koncepce regenerace

Koncepce regenerace (dále jen koncepce) je odborný oborový dokument navrhovaný v souvislosti s plánem ochrany KPZ. Jeho cílem je „navrhnout zásady pro ochranu ohrožených jevů a hodnot krajiny, které tvoří památkovou hodnotu území, pro potlačení rušivých jevů, které památkovou hodnotu snižují a potlačují kulturně historický nebo vizuálně-prostorový význam takových hodnot“ (Kuča et al., 2015). Koncepce přebírá identifikaci kulturních hodnot provedenou v plánu ochrany a dle principů regenerace, které jsou v plánu ochrany vyjádřeny podmínkami přípustnosti zásahů do krajinné struktury, navrhuje konkrétní zásady regenerace a stanovuje priority regeneračních zásahů. Při realizaci koncepce je nutné dodržovat povinnosti stanovené plánem ochrany a předem si vyžádat závazné stanovisko tak, jak určuje § 14 odst. 2 památkového zákona.

Koncepce není nutně vázána na existenci plánu ochrany. Může být zpracována i pro KPZ bez plánu ochrany, nebo na rozdíl od vydaného plánu ochrany řešit i bezprostřední okolí KPZ, pokud je významné z hlediska uplatnění hodnot KPZ.

Výstupy koncepce neslouží pouze jako nástroj Programu péče o vesnické památkové rezervace, vesnické památkové zóny a krajinné památkové zóny Ministerstva kultury, ale také jako cenný zdroj informací pro nástroje územního plánování. Zde se jedná zejména o vazbu na Zásady územního rozvoje hlavně v rámci stanovení cílových charakteristik krajiny³⁵, na územní plán při sestavování koncepce uspořádání krajiny a urbanistické koncepce (zejména z hlediska funkčního využití území, pravidel pro charakter zástavby a její rozvoj, zachování pohledových os), na regulační plán pro podrobnější řešení ochranných podmínek území a na územně analytické podklady obcí jako podklad pro rozbor udržitelného rozvoje území³⁶ (Kuča et al., 2015; Vorel – Švecová, 2015).

3.2.2 Další legislativní ochrana kulturní krajiny v ČR

Ačkoliv dává památkový zákon několik možností ochrany kulturní krajiny, značným omezením památkové ochrany krajiny je soustředění se pouze na její omezené segmenty a jednotlivé prvky (Kupka, 2009). Tento nedostatek tak kompenzuje zejména následující legislativa.

³³ např. Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny (Kučová et al., 2014), Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami (Kuča – Kučová, 2015), Metodika klasifikace staveb podle památkové hodnoty (Kuča – Kučová, 2015), Typologie historické kulturní krajiny České republiky (Ehrlich et al., 2020)

³⁴ Tyto úpravy, stejně jako demolici staveb nebo rehabilitaci znehodnocených nemovitostí však nemůže plán ochrany požadovat. Vyjádřením přípustnosti se ale mohou v plánu ochrany zakotvit principy regenerace KPZ.

³⁵ ve smyslu článku 6 Úmluvy Rady Evropy o krajině

³⁶ zejména sledované jevy 5a–17b dle vyhlášky č. 500/2006 Sb.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zákon o ochraně přírody a krajiny dělí ochranu na dvě hlavní části – zvláštní a obecnou.

V rámci zvláštní ochrany jsou účinným nástrojem pro ochranu kulturní krajiny chráněné krajinné oblasti. Ty jsou dle § 25 zákona definovány jako „rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení“. Tato definice připouští ochranu nejen přírodních prvků, ale také celkového rázu kulturní krajiny včetně památek historického osídlení.

Pravděpodobně nejdůležitějším nástrojem k ochraně kulturní krajiny v rámci zákona o ochraně přírody a krajiny je v rámci obecné ochrany přírody ochrana krajinného rázu podle § 12: „Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činnostmi snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.“³⁷ Hlavní silou obecné ochrany přírody a krajiny je její platnost na celém území státu. Spadají tak do ní i takové krajinné prostory, které i přes jisté kulturně-historické hodnoty nejsou jinak institucionálně chráněny.

Pro místa s krajinným rázem s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, na který není aplikována zvláštní ochrana dle zákona, je zaveden institut přírodního parku, pro nějž může orgán ochrany přírody a krajiny stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

Nástrojem pro ochranu některých jednotlivých znaků kulturní krajiny v rámci obecné ochrany je institut památných stromů a významných krajinných prvků. Mimořádně významné stromy, jejich skupiny nebo stromořadí lze dle § 46 zákona č. 114/1992 Sb. vyhlásit za památné stromy. Takové stromy je pak dle odst. 2 zakázáno poškozovat, ničit a rušit v přirozeném vývoji, přičemž jejich ošetřování je prováděno se souhlasem příslušného orgánu. Pro památné stromy je taktéž dle odst. 3 možné pro zabezpečení před škodlivými vlivy z okolí vyhlásit ochranné pásmo. Dalším znakem pro některé typy kulturních krajin mohou být prvky, které jsou zároveň chráněny jako významné krajinné prvky (VKP). Dle § 3 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. se mezi významné krajinné prvky řadí lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy a dále pak jiné části krajiny, které orgán ochrany přírody zaregistruje dle § 6 téhož zákona (tzv. registrované VKP). Dle § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. jsou všechny tyto prvky chráněny před poškozováním a ničením. Jako VKP mohou být registrovány aleje či parky a zahrady, jedná se ale spíše o okrajovou záležitost v rámci ochrany znaků historické kulturní krajiny.

Zákon č. 193/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

Jedinečnost ochrany kulturní krajiny na základě zákona o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a jeho prováděcích vyhlášek tkví hlavně v různé míře podrobnosti řešení a možnosti stanovení podmínek pro způsoby využití území, jeho prostorového uspořádání a provádění změn v území (Mackovič, 2020).

Na krajské úrovni Zásady územního rozvoje naplňují závazek Úmluvy Rady Evropy o krajině vymezením vlastních krajin a stanovením cílových kvalit krajiny a určením podmínek pro zachování nebo dosažení těchto

kvalit. Na úrovni obcí je jako součást územních plánů zpracovávána koncepce uspořádání krajiny včetně vymezení ploch s rozdílným způsobem využití, ploch změn v krajině a stanovení podmínek pro jejich využití³⁸ a urbanistická koncepce, která vymezuje plochy s rozdílným způsobem využití, zastavitelné plochy, plochy přestavby a systém sídelní zeleně. Obě tyto koncepce mohou výrazně regulovat zásahy do prvků nesoucích kulturně-historické hodnoty v krajině. Ve větší podrobnosti pak tyto podmínky může zpracovávat regulační plán.

Z územně plánovacích podkladů pak kulturní krajinu a její znaky sledují územně analytické podklady (zejména v jevech č. 5a – památkové rezervace a památkové zóny a jejich ochranná pásma, č. 8a – nemovitě národní kulturní památky a nemovitě kulturní památky a jejich pásma, č. 11 – urbanistické a krajinné hodnoty, č. 13a – architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, č. 17a – krajinný ráz a č. 17b – krajiny a krajinné okrsky) a územní studie krajiny, jejímž cílem je komplexním víceborovým přístupem vyhodnotit kvalitu krajiny a navrhnout příslušná opatření ke zpracování v územně plánovací dokumentaci.

Obrázek 2– pohled na hrad Bečov ze severu

³⁷ dle § 12 odst. 2 je k umístování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody.

³⁸ Příloha č. 7 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti

4 METODIKA

Metodický postup zpracování plánu ochrany rámcově sleduje postup popsáný v *Metodice plánů ochrany krajinných památkových zón* (Kuča et al., 2015) (dále jen metodika). Tato metodika dále rozvíjí náležitosti a jednotlivé části plánů ochrany stanovené vyhláškou č. 420/2008 Sb. (dále jen vyhláška) a upřesňuje je pro specifika krajinných památkových zón. Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, metodika navazuje na sérii metodik vydaných Národním památkovým ústavem, na rozdíl od těchto metodik však *Metodika plánů ochrany krajinných památkových zón* není certifikovaná Ministerstvem kultury ČR.

V průběhu zpracování této práce byla vydána vyhláška č. 3/2023 Sb., která mění vyhlášku č. 420/2008 Sb. Tímto se po nabytí účinnosti vyhlášky stane metodika v některých částech svého obsahu či terminologie neaktuální, ačkoliv postupy pro zpracování plánu ochrany popsané v metodice se novelou vyhlášky nezmění. Zpracovaný plán ochrany se tedy v některých částech odchyluje od metodiky, jež bude muset být v budoucnu dle novely modifikována. Popis jednotlivých změn je uveden v tabulce 4.

Jako podklad zpracování některých částí plánu ochrany byl dále použit návrh plánu ochrany části památkové zóny Zahrádecko (Kuča et al., 2020) a aktuálně zpracovávaný plán ochrany krajinné památkové zóny Náměštsko (řešený již podle novelizované vyhlášky). Metodika dosud není prakticky uplatněná pro žádnou krajinnou památkovou zónu, jako podklad tedy nebylo možné použít žádný již projednaný plán ochrany.

Metodika neuvádí výslovně jednotlivé kroky zpracování plánu ochrany, soustředí se spíše na obsah plánu ochrany a východiska pro zpracování jednotlivých částí. Všeobecně však z metodiky vyplývá následující postup:

1. vymezení řešeného území
2. studium pramenů a podkladů pro zmapování historického vývoje a identifikaci nosných prvků památkové hodnoty krajiny
3. získání podkladů od příslušné organizace státní památkové péče, příp. zpracovatele územně analytických podkladů
4. terénní průzkum k identifikaci architektonicky a urbanisticky cenných staveb a jejich souborů a historicky významných staveb a jejich souborů, urbanistických a krajinných hodnot a hodnotných komponent kulturní krajiny (znaků historické kulturní krajiny)
5. zpracování výčtu nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné zóně dle jednotlivých kategorií území s různou úrovní dochování urbanistických hodnot
6. popis vyloučení povinnosti vyžádání si předem závazného stanoviska dle § 14 odst. 2 památkového zákona pro jednotlivá území, specifikace stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot KPZ
7. zpracování Výkresu 1, Výkresu 2 a Výkresu 3, popř. doplňkových výkresů s obsahem stanoveným vyhláškou
8. zpracování odůvodnění plánu ochrany

Některé z těchto postupů jsou rozvedeny v následujících částech kapitoly; způsob klasifikace staveb dle památkové hodnoty, klasifikace území dle urbanistických hodnot, zpracování jednotlivých režimů vyloučení povinnosti vyžádání si závazného stanoviska a specifikace stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot jsou popsány v rámci odůvodnění plánu ochrany.

³⁹ www.pamatkovykatalog.cz/uskp

⁴⁰ www.geoportal.npu.cz/web

⁴¹ www.iispp.npu.cz/mis_public/homepage.htm

4.1 Výběr a vymezení řešeného území

Plán ochrany byl zpracován pro krajinnou památkovou zónu Bečovsko. Tato krajinná památková zóna byla vybrána na základě znalosti oblasti autorkou a na osobní preferenci daného typu krajiny, zástavby a dalších hodnot přítomných v KPZ oproti dalším památkovým zónám.

Vzhledem ke své relativně malé rozloze (Bečovsko patří mezi KPZ s menší rozlohou, viz tabulka 1) byl plán ochrany zpracován pro celé území KPZ (vyhláška umožňuje zpracování i pouze části území KPZ). Hranice KPZ Bečovsko se zároveň shoduje s katastrálním územím Bečov nad Teplou a ve své větší části s hranicí samotné obce Bečov nad Teplou. Tento fakt napomohl větší administrativní jednoduchosti z hlediska zpracování plánu ochrany.

4.2 Použité mapové prameny a další podklady

Metodika klade velký důraz na detailní studium pokladů, které obsahují informace klíčové pro zpracování plánů ochrany. Vedle studia dostupné literatury zabývající se vývojem krajiny, urbanismu a architektury území a kvalitně provedeného plošného inventarizačního průzkumu řešeného území jsou poslední klíčovou složkou pro zpracování plánu odborné podklady dle § 6a odst. 4 památkového zákona (v tomto případě data poskytnutá Národním památkovým ústavem) a další podklady nespádající pod toto ustanovení. Všechny tyto prameny jsou popsány v této kapitole.

Odborné podklady dle § 6a odst. 4

Data Národního památkového ústavu

Základním podkladem pro zpracování plánu ochrany jsou odborné podklady dle § 6a odst. 4 památkového zákona, přičemž odbornou organizací je zde Národní památkový ústav, jakožto jediná organizace zřízená Ministerstvem kultury ČR k naplňování vybraných činností dle památkového zákona (Kuča et al., 2015). Odbornými podklady je v tomto případě seznam kulturních a národních kulturních památek popisující aktuální právní stav památkové ochrany v území. Tento seznam je výstupem z Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek ČR (ÚSKP)³⁹, který NPÚ poskytuje na svých webových stránkách jako součást Integrovaného informačního systému památkové péče (IISPP). Přesné geometrické vymezení památkové ochrany prostorovými daty je pak dostupné v Geoportálu památkové péče⁴⁰ ve formě mapové aplikace, mapových služeb či datových sad. V neposlední řadě je součástí IISPP také tzv. Metainformační systém (MIS)⁴¹ sloužící jako úložiště digitální nebo digitalizované odborné dokumentace (Kučová et al., 2014).

Územně plánovací dokumentace a podklady

Územně plánovací dokumentace může obsahovat důležité informace o hodnotách či limitech území, zároveň pak může stanovovat regulace či opatření, která je vhodné reflektovat při stanovení opatření v rámci plánu ochrany. U zásad územního rozvoje (ZÚR) může být zvláště pro krajinné zóny významným činitelem tzv. stanovení cílových kvalit krajiny včetně územních podmínek pro jejich zachování nebo dosažení.⁴²

⁴² dle Přílohy č. 4 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti

Pro město Bečov je k 5. 1. 2023 (vedle nadřazené ZÚR Karlovarského kraje) aktuálně platná či pořizovaná následující územně plánovací dokumentace:

Tabulka 3 – aktuálně platná či pořizovaná dokumentace pro město Bečov nad Teplou, stav k 5. 1. 2023
zdroj: Evidence územně plánovací činnosti, Ústav územního rozvoje

Název dokumentace	datum (pokud není uvedeno jinak, datum nabytí účinnosti)
Územní plán města Bečov nad Teplou	8/2006
Změna č. 1/2008 Bečov nad Teplou	10/2010
Změna č. 2/2009 ÚPM Bečov nad Teplou	12/2011
Změna č. 3.1//2010 a č. 3.2/2010 ÚPM Bečov nad Teplou	schválení pořízení 8/2010, schválení zadání 5/2011, zahájení projednání 8/2011
Změna č. 3.2/2010 ÚPM Bečov nad Teplou	schválení pořízení 8/2010, schválení zadání 5/2011
Regulační plán lokality Zlatý vrch, Bečov nad Teplou	rozhodnutí o pořízení 6/2011
Územní plán Bečov nad Teplou	schválení pořízení 5/2011, schválení zadání 9/2014, aktuálně zpracován návrh k veřejnému projednání

Územně analytické podklady

Územně analytické podklady (ÚAP) obce s rozšířenou působností jsou dalším významným podkladem pro zpracování plánu ochrany. Některé sledované jevy ÚAP korespondují s vybranými nemovitostmi a hodnotami identifikovanými a popisovanými plánem ochrany. Metodika uvádí v již neplatném znění vyhlášky č. 500/2006 Sb., dle vyhlášky č. 458/2012 Sb. jako sobě odpovídající si jevy (kromě prvků chráněných dle památkového zákona) urbanistické hodnoty (jev 11), historicky významné stavby, jejich soubory (jev 13), architektonicky cenné stavby, jejich soubory (jev 14) a významné stavební dominanty (jev 15). Dle aktuálně platné legislativy, tedy vyhlášky č. 500/2006 Sb. ve znění vyhlášky č. 13/2018 Sb. jsou pro plán ochrany (opět mimo jevů týkajících se zákonné památkové ochrany) relevantní jev č. 11 – urbanistické a krajinné hodnoty a jev č. 13a – architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb.

Pro plán ochrany KPZ Bečovsko byla použita data Územně analytických podkladů správního obvodu obce s rozšířenou působností Karlovy Vary (aktualizace 2020), která byla ve formátu editovatelném v prostředí ArcGIS poskytnuta Magistrátem města Karlovy Vary. V rámci výše zmíněných sledovaných jevů však tyto ÚAP uvádí pod jevem č. 13a pouze stavby hradu a zámku a kostel sv. Jiří (současně tyto objekty také označují za stavební dominanty). Urbanistické či krajinné hodnoty jako jev č. 11 nejsou pro Bečovsko identifikovány.

Archivní mapové prameny

Jedním z klíčových podkladů průzkumu hodnot a stavu krajiny jsou archivní mapové prameny. Tyto mapy zachycují území v různých historických obdobích a jsou tak vhodné ke zkoumání postupného vývoje krajiny či jejich jednotlivých prvků. Pro zkoumání krajiny Bečovska byly využity následující archivní mapové podklady:

Vojenská mapování

Jednotlivá vojenská mapování jsou pro zkoumání krajiny ideálním podkladem hlavně díky svému měřítku, které umožňuje sledovat širší krajinné vztahy a změny obrazu krajiny v průběhu 18. a 19. století.

Nejstarším vojenským mapováním je I. vojenské mapování (také josefské), které v Čechách proběhlo v letech 1764–1767 a zachycuje tak stav území v druhé polovině 18. století. Jeho podkladem byla Müllerova mapa Čech

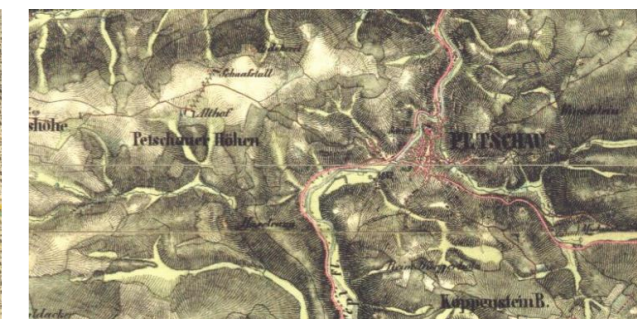
transformovaná do měřítka 1:28 800. Ačkoliv je I. vojenské mapování jedinečným mapovým dílem zachycujícím českou krajinu v období před průmyslovou revolucí, vzhledem k způsobu mapování (tzv. „a la vue“, tedy „od oka“ jen pozorování v terénu), kterým bylo dílo vytvořeno, nestojí na silných geodetických základech a je tak vhodné jako podklad pro identifikaci pouze některých znaků (Kupka – Vorel, 2013). Jmenovitě pak hlavně pro analýzu základních kompozičních a dalších prostorových vztahů, komunikací, základní struktury zástavby či využití půdy (URL1).

II. vojenské mapování (také Františkovo), vzniklé v Čechách mezi lety 1842–1852, je již značně přesnějším mapovým dílem založeným na jednotných kartografických a geografických základech. Podkladem pro toto mapování byly mapy stabilního katastru (měřítko 1:2 880, měřítko vojenského mapování je 1:28 800), II. vojenské mapování tak zachycuje totožný stav území, pro zkoumání krajiny je však v mnoha případech díky svému měřítku vhodnějším podkladem. Mapování dobře zachycuje hlavní charakter krajiny a zobrazuje velké množství prvků včetně cestní sítě a jednotlivých prvků prostupnosti krajiny (mosty, přívozy, brody) a terénního pokryvu či alejí, lesních průseků, staveb drobné sakrální architektury aj. (Kupka – Vorel, 2013).

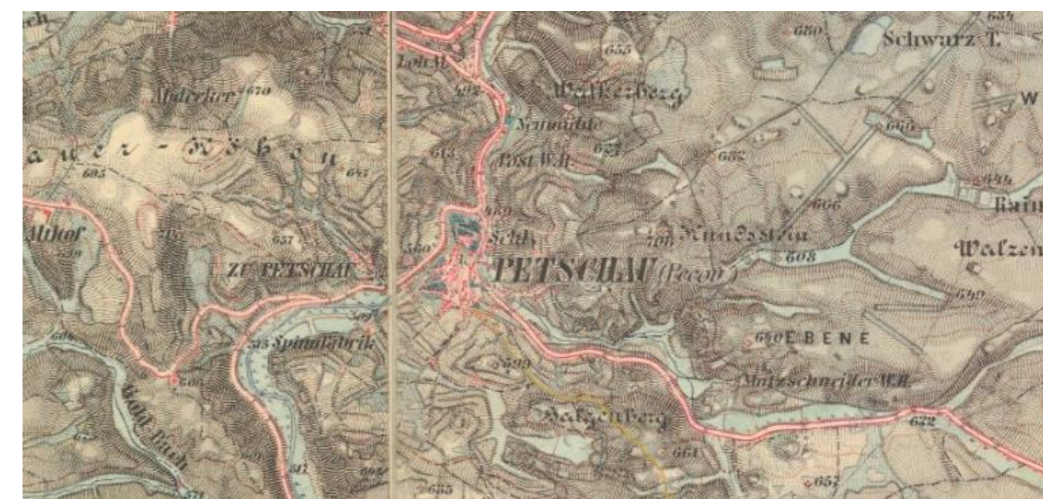
Posledním významným vojenským mapováním je III. vojenské mapování (také Františko-josefské), které v Českých zemích proběhlo mezi lety 1877–1880. Hlavní předností tohoto mapování je oproti předchozím nový způsob znázornění výškopisu – kromě šraf také vrstevnicemi a kótami. Původní topografické sekce (které se však nedochovaly pro celé území) jsou zároveň detailně kolorované, což zvyšuje celkovou čitelnost, přehlednost a rozlišitelný detail map. Na podkladu mapování v měřítku 1:25 000 pak vznikly také tzv. speciální mapy v měřítku 1:75 000 (Kulišťáková et al., 2014).

Obrázek 3 – Bečov v I. vojenském mapování, mapový list č. 101
zdroj: oldmaps.geolab.cz/

Obrázek 4 – Bečov v II. vojenském mapování, mapový list W_8_VII
zdroj: oldmaps.geolab.cz/

Obrázek 5 – Bečov na mapě III. vojenského mapování - 1:25 000, mapové listy 3950_3, 3949_4
zdroj: oldmaps.geolab.cz/

Stabilní katastr

Významným podkladem zejména pro detailní zkoumání sídel či jednotlivých znaků historické kulturní krajiny jsou mapy stabilního katastru. Toto velkoměřítkové (1:2 880) mapové dílo, vyhotovené pro účely výpočtu pozemkové daně, a tedy přesně zachycující území z majetkového hlediska, vznikalo v letech 1824–1843 (Kulišťáková et al., 2014). Pro účely této práce byly použity originální mapy stabilního katastru, tedy rukopisná a průběžně doplňovaná verze mapování, která zachycuje i pozdější stav území, a tzv. císařské povinné otisky, které v detailní koloraci zobrazují přesný stav území v době mapování. Stabilní katastr je cenným podkladem zejména pro svou přesnost, ve které rozlišuje nejen jednotlivé typy ploch, ale také jednotlivé typy objektů (Kupka – Vorel, 2013). Vhodný je stabilní katastr také pro přesnou lokalizaci dnes již zaniklých prvků.

Historické letecké snímky

Pro území řešené v této práci byly klíčovým podkladem historické letecké snímky, zejména z let 1938, 1952 a 1956. Tyto snímky zachycují stav krajiny před výraznými změnami 2. poloviny 20. století a v případě Bečovska pak zejména komponenty vzniklé na přelomu 19. a 20. století v době výrazného rozkvětu a účelné kultivace města a okolní krajiny. Území je také možno díky měřítku snímkování zkoumat ve velkém detailu (Kulišťáková et al., 2014).

Mapové prameny zachycující současný stav

ZABAGED

Jako základní podklad pro zpracování plánu ochrany z hlediska současného stavu území slouží Základní báze geografických dat České republiky. Tento digitální vektorový geografický model zachycuje v měřítku 1:10 000 aktuální topografický stav území včetně výškopisu a je tedy ideálním nástrojem ke geograficky přesné lokalizaci jevů v krajině (URL2). ZABAGED je zároveň použit jako podklad Výkresu č. 3 grafické části plánu ochrany.

Základní mapa

Základní mapa jako základní státní mapové dílo v několika různých měřítkách je vhodným podkladem pro základní orientaci v území a analýzu širších vztahů v území. Z hlediska obsahu je Základní mapa totožná se Základní bází geografických dat (ZABAGED), rozdílné je pouze zobrazení prvků a kartografická generalizace v jednotlivých měřítkách (URL3).

Ortofoto mapa

Pro průzkum konkrétních detailů a nejaktuálnějšího stavu území jsou ideálním podkladem letecké snímky v podobě ortofoto mapy. V současnosti je Ortofoto České republiky poskytované ČÚZK v podrobnosti 0,2 m na pixel. V tomto detailu je tak možné analyzovat téměř všechny jednotlivosti území včetně prvků, které nejsou v jiných mapových dílech zobrazované (ať už jako příliš detailní, či jako prvky složitě zobrazitelné v mapových dílech) (URL4).

Katastrální mapa

Oproti předchozím mapám zachycujícím současný stav je katastrální mapa podkladem, který nezachycuje topografické jevy, ale evidenci majetku. Z tohoto hlediska tak není katastrální mapa vhodným podkladem pro průzkum území. Jelikož ale vyhláška v odst. 2 část a), b) stanovuje jako povinný popis výtčů nemovitostí údaje podle katastru nemovitostí, je grafická část plánu ochrany zpracována právě nad katastrální mapou (Kuča et al., 2015).

Výškopisná data

Zvláště v případě Bečova, jako specificky terénně modelované krajiny, jsou významným podkladem také výškopisná data. Jako součást výškopisu ZABAGED poskytuje ČÚZK mimo jiné digitální model reliéfu – zobrazení zemského povrchu (DMR 5G) a digitální model povrchu – zobrazení povrchu včetně staveb a vegetace (DMP 1G). Oba tyto modely byly vytvořeny jako nepravidelná trojúhelníková síť výškových bodů (TIN). Kromě analýzy viditelnosti v území (ať už v programu ArcGIS Pro či v aplikaci Analýzy výškopisu geoportálu ČÚZK) je možné na modelu reliéfu pozorovat i drobné terénní úpravy typické pro zemědělské plochy v krajině Bečova. Zvláště podstatná je tato možnost u ploch, které byly historicky využívány pro zemědělství, v dnešní době jsou ale již zalesněné a terénní úpravy jsou v běžných mapových podkladech špatně rozlišitelné.

Další podklady

Pro zpracování plánu ochrany byly dále vedle literatury uvedené v soupisu zdrojů plánu ochrany použity následující podklady:

- datové sady zvláště chráněných území a památných stromů Agentury ochrany přírody a krajiny ČR
- mapové podklady současného rozsahu Bečovské botanické zahrady a Návrh krajinné památkové zóny poskytnuté Bečovskou botanickou zahradou
- Program regenerace MPZ Bečov nad Teplou

4.3 Terénní průzkum

Vlastní průzkum území je metodikou uváděn jako klíčová část tvorby plánu ochrany. Na jeho základě je provedena kategorizace jednotlivých nemovitostí, identifikace znaků historické kulturní krajiny nerozpoznatelných či neuvedených v současných mapových podkladech či ověření existence prvků zjištěných v historických podkladech.

Úvodní průzkum klíčových částí KPZ byl proveden 7. 8. 2022, detailní průzkum pak proveden v období od 22. do 26. 8. 2022. Doplnující průzkumy byly provedeny 23. 9. 2022 a 22. 10. 2022. Období hlavní části průzkumu bylo zvoleno pro příznivé počasí a stav vegetace v tomto období.

Před hlavním průzkumem byla dle podkladů uvedených v předchozí kapitole vytvořena mapová vrstva sdružující vytipované hodnotné prvky KPZ, důležitá místa vyhlídek, významné historické cesty aj. Na základě tohoto podkladu pak bylo v území sestaveno několik tras, které byly ve výše uvedených dnech zmapovány. Pro záznam zjištěných údajů byla použita aplikace *ArcGIS Collector*, součást balíku programů, které poskytuje *Esri ArcGIS*. Tato aplikace umožňuje polohově přesné zaznamenání bodů, linií či ploch přímo do vrstev dále zpracovatelných do map v desktopovém GIS prostředí. Kromě polohy umožňuje aplikace zaznamenat údaje do atributové tabulky, což bylo v případě zpracování plánu ochrany použito pro kategorizaci staveb přímo v terénu, podrobný popis vytipovaných prvků či záznam přímo v terénu nalezených prvků. Fotografická dokumentace byla částečně pořizována na mobilní telefon přímo do aplikace, částečně na digitální zrcadlový fotoaparát.

Za součást terénního průzkumu autorka částečně považuje i videozáznam letu dronu, díky němuž bylo možné podrobněji zmapovat místa, která jsou peším těžko nebo vůbec přístupná (ve velké většině ohrazené pastviny s dobyt看, místa složitě přístupná kvůli komplikovanému terénu, pozemky přístupné pouze ze soukromých cest apod.). Tento let byl realizován 12. 9. 2022.

4.4 Zpracování výstupů

Textová část plánu musí dle vyhlášky obsahovat dva různé výčty některých nemovitostí, stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot, uvedení doby závaznosti plánu ochrany a odůvodnění. Metodika tyto části dále rozvádí pro specifika krajinných památkových zón. V textové části bylo vzhledem k novele vyhlášky provedeno několik změn, některé části pak byly dále modifikovány pro účely této práce. Všechny tyto změny (včetně změn v grafické části) jsou popsány v tabulce 4, včetně odůvodnění změn.

Vyhláška jasně určuje obsah výkresů v rámci grafické části plánu ochrany, metodika do některých výkresů přidává další prvky specifické pro krajinné památkové zóny. Obsah jednotlivých výkresů je uveden v tabulce 3. Novela vyhlášky č. 420/2008 Sb. dále rozšiřuje obsah Výkresu č. 1 o prvky dle metodiky doporučené k zahrnutí (urbanistické hodnoty, hodnotné komponenty kulturní krajiny / znaky historické kulturní krajiny) a dále také krajinné hodnoty (viz tabulka 4 s popisem změn ve zpracovaném plánu ochrany).

Tabulka 4 – obsah výkresů grafické části plánu ochrany

výkres	obsah dle vyhlášky	další zobrazené prvky dle metodiky
Výkres č. 1 (dle odst. 3 písm. a) vyhlášky)	<ul style="list-style-type: none"> - nemovitě kulturní památky - nemovitě národní kulturní památky - historicky významné stavby a jejich soubory - architektonicky cenné stavby a jejich soubory - významné stavební dominanty nacházející se v památkové zóně 	<ul style="list-style-type: none"> - urbanistické hodnoty - hodnotné komponenty kulturní krajiny (znaky historické kulturní krajiny)
Výkres č. 2 (dle odst. 3 písm. a) vyhlášky)	<ul style="list-style-type: none"> - označení nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti 	
Výkres č. 3 (dle odst. 3 písm. c) vyhlášky)	<ul style="list-style-type: none"> - způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové zóny z hlediska státní památkové péče⁴³ 	<ul style="list-style-type: none"> - prostorové vztahy a kompozice krajiny - zaniklé komponenty kulturní krajiny

Vyhláška doporučuje měřítko výkresu 1:1 000 nebo 1:2 000⁴⁴, metodika však vzhledem k typické rozloze a detailu prvků v krajinných památkových zónách doporučuje měřítko 1:5 000 nebo 1:10 000. Pro výkresy plánu ochrany Bečovsko bylo použito měřítko 1:10 000, neboť bodové znaky jsou koncentrovány hlavně v samotném městě, v okolní krajině pak nalezneme spíše plošné či liniové znaky, pro něž je měřítko 1:5 000 příliš podrobné. Jako souřadnicový systém byl pro výkresy použit souřadnicový systém Jednotné trigonometrické sítě katastrální (S-JTSK/Krovak East North).

Po realizaci terénního průzkumu byla původní vrstva vytipovaných prvků editovaná tak, aby odpovídala skutečnému stavu krajinné památkové zóny. Jednotlivé znaky historické kulturní krajiny pak byly rozděleny do příslušných skupin znaků, případně rozděleny do vrstev různících se svým zobrazením v jednotlivých výkresech. Prvky katastru nemovitostí (jmenovitě polygony parcel a definiční body budov) byly rozděleny do příslušných kategorií staveb či pozemků přiřazením k dané kategorii identifikátorem v atributové tabulce. Atributové tabulky jak znaků historické kulturní krajiny, tak nemovitostí byly dále obsahově upraveny a vygenerovány z tabulky

⁴³ Výkres 3 metodika chápe jako zobrazení všech objektů nebo území, pro které plán ochrany stanovuje podmínky pro zabezpečení památkových hodnot nebo pro které jsou definovány režimy vyloučení povinnosti si vyžádat závazné stanovisko. Fakticky tedy zobrazuje Výkres 3 jak prvky z Výkresu 1, tak prvky z Výkresu 2.

programu *ArcGIS Pro* do tabulky formátu *.xls*. Tyto tabulky pak byly použity jako výčty nemovitostí a znaků v textové části plánu ochrany.

Na základě zpracování výčtů a geometrického rozdělení území do jednotlivých kategorií byl definován popis vyloučení povinnosti vyžádat si předem závazného stanoviska a specifikováno stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot tak, jak doporučuje metodika. Následně byly zpracovány výkresy v měřítku a s obsahem popsaným výše a v posledním kroku pak došlo ke zpracování odůvodnění plánu ochrany.

4.4.1 Mapová aplikace Výkresu č. 2

Jako ilustrace možnosti zanesení grafické části plánu ochrany do stále častějších geoportálů obcí, obcí s rozšířenou působností či krajů byl modifikovaný Výkres č. 2 publikován jako mapová aplikace pomocí nástroje *ArcGIS Web AppBuilder*, který je součástí aplikací v rámci *ArcGIS Online*. Aplikaci je možné nalézt pod adresou:

<https://arcg.is/yjnfsm>

U skutečně vydaných plánů ochrany by mapa tohoto typu mohla sloužit jak vlastníkům nemovitostí v KPZ pro jednoduché zjištění výjimek či omezení platných pro jejich nemovitost, tak orgánům památkové péče pro základní orientaci v území.

V aplikaci jsou publikovány celkem 3 mapové vrstvy. Vrstva *klasifikace pozemků na území památkové zóny*, která sdružuje pozemky zastavěného i nezastavěného území a zobrazuje je rozdělené do příslušných kategorií území, dle kterých jsou určeny režimy vyloučení povinnosti vyžádat si závazné stanovisko. Vrstva *klasifikace staveb na území památkové zóny* zobrazuje stavby, přičemž jsou barevně rozlišeny objekty s plným zachováním povinnosti vyžádat si závazné stanovisko⁴⁵, rušivé objekty a stavby, na něž se vztahuje režim dle klasifikace zastavěného či nezastavěného území. Pro větší přehlednost a ilustrativnost obsahu jsou pak stavby také zobrazeny v doplňkové vrstvě *klasifikace staveb na území památkové zóny s vyznačením kategorie*, kde jsou nemovitě kulturní a národní kulturní památky a ostatní vybrané nemovitosti rozlišeny barevně stejně jako ve výkresech č. 1 a 3.

Kromě grafického zobrazení se při kliknutí na kteroukoliv nemovitost zobrazí vyskakovací (pop-up) okno s dalšími informacemi o dané nemovitosti. Kromě kategorie pozemku či stavby obsahuje vyskakovací okno identifikátory nemovitosti dle katastru nemovitostí a pro pozemky pak také informaci o znacích historické kulturní krajiny a bodových nemovitých kulturních památkách a ostatních nemovitostech přítomných na daném pozemku. U těchto znaků a nemovitostí bylo (na rozdíl od tištěného Výkresu č. 2) přistoupeno k přiřazení informací o daných prvcích do atributové tabulky k jednotlivým parcelám pro větší přehlednost, jednodušší orientaci a jednoznačnost při vyhledávání podmínek pro konkrétní parcelu.

Aplikace dále poskytuje obvyklé nástroje geoportálů – vyhledávání nemovitostí dle čísla popisného či parcelního čísla, volba podkladové mapy, měření v mapě, tisk zvoleného výřezu či kompletní zobrazení atributové tabulky.

Aplikace byla publikována pod licencí *ArcGIS* ČVUT v Praze. Vzhledem ke skutečnosti, že je tato licence vázána na studium FSV ČVUT, funkčnost aplikace po obhájení této práce není zaručena. Pro tento případ jsou v obrazové příloze plánu ochrany zahrnuty výřezy z aplikace při jejím používání.

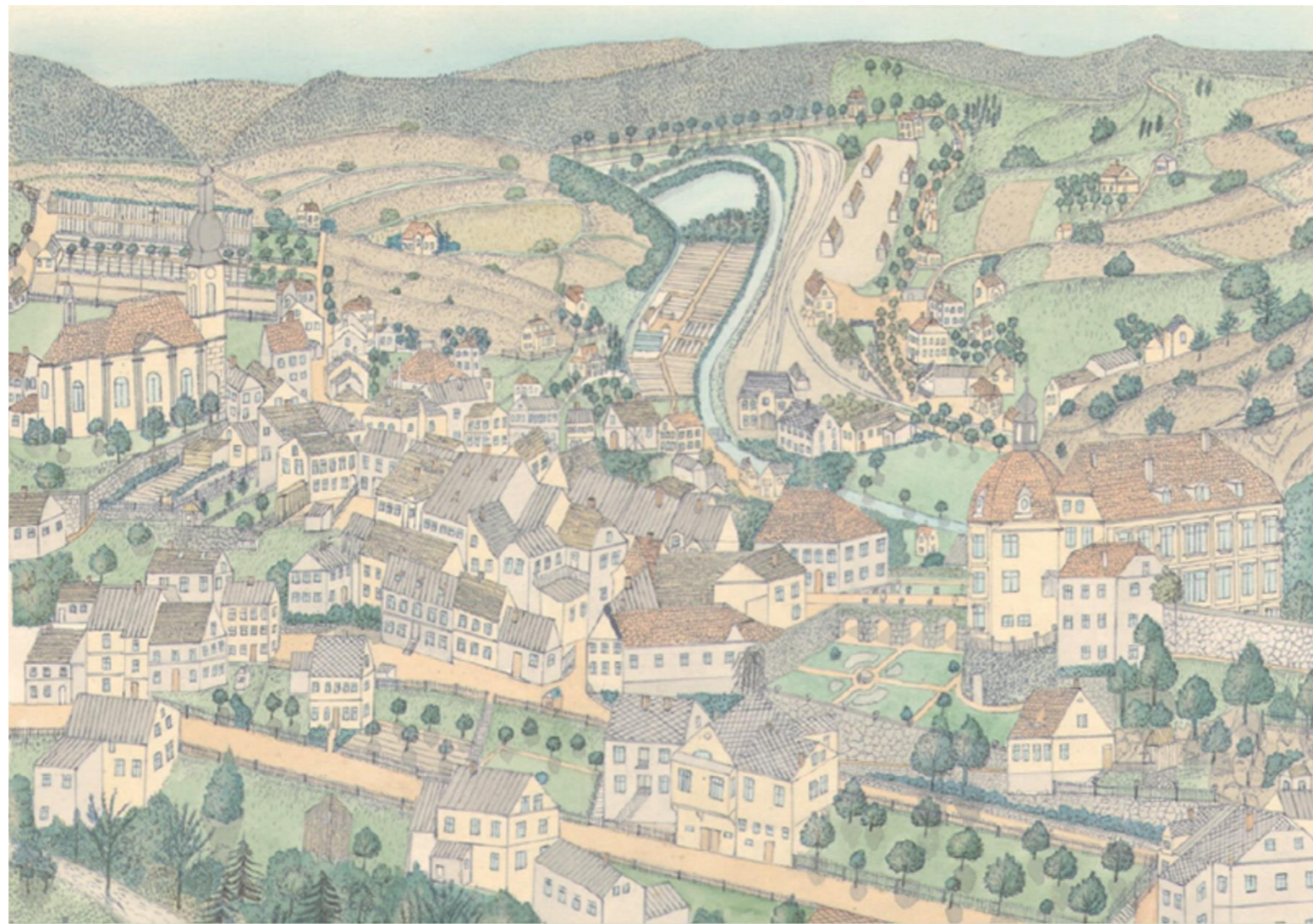
⁴⁴ vyhláška č. 420/2008 Sb. odst. 4: „Výkresy podle odstavce 3 se zpracovávají zpravidla v měřítku 1 : 1000 nebo 1 : 2000“

⁴⁵ tedy nemovitě kulturní a národní kulturní památky, architektonicky či urbanisticky cenné nebo historicky významné stavby

Tabulka 5 – popis změny zpracovaného plánu ochrany oproti vyhlášce č. 420/2008 Sb. či metodice

provedená změna	dle metodiky/dle vyhlášky	dle vytvořeného plánu ochrany	odůvodnění změny
řešení městské památkové zóny Bečov nad Teplou v rámci plánu ochrany KPZ	metodika řadí městské památkové zóny automaticky do území s dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u1) a stanovuje pro toto území vypracovat plán ochrany v rozsahu dle Metodiky plánů ochrany památkových rezervací a památkových zón	V MPZ jsou identifikovány jednotlivé kulturní hodnoty, nejsou v něm však již identifikovány urbanistické hodnoty. Je na ni pohlíženo jako na souvislé území, pro které není vyloučena povinnost dle § 14 odst. 2. Taktéž pro MPZ není stanoven způsob zabezpečení kulturních hodnot krajinné památkové zóny z hlediska památkové péče	dle metodiky by v rámci plánu ochrany KPZ měl být zároveň zpracován i plán MPZ, což je nad rozsah a zaměření této práce rozsáhlejší odůvodnění viz kapitola 6. Diskuse a závěr
názvosloví	<ul style="list-style-type: none"> architektonicky cenné stavby a jejich soubory historický významné stavby a jejich soubory hodnotné komponenty kulturní krajiny 	<ul style="list-style-type: none"> architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb znaky historické kulturní krajiny 	názvosloví upraveno dle novely vyhlášky, v případě staveb zároveň odpovídá sledovaným jevům ÚAP obcí dle aktuálního znění vyhlášky č. 500/2006 Sb.
název a struktura kapitoly A.1	A.1 Výčet nemovitostí, které jsou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou a nacházející se v krajinné památkové zóně, popsány identifikačními údaji podle katastru nemovitostí	A.1 Výčet nemovitostí, které jsou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou, určené urbanistických a krajinných hodnot a nemovitostí, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb, významnou dominantou, znakem historické kulturní krajiny a nacházející se v památkové rezervaci nebo památkové zóně	Název kapitoly a řazení podkapitol v ní upraveno dle novely vyhlášky. Nový název zároveň již odkazuje na ostatní části kapitoly, název dle metodiky uvádí pouze kulturní a národní kulturní památky.
pořadí podkapitol v kapitole A.1	<ol style="list-style-type: none"> kulturní a národní kulturní památky ostatní vybrané nemovitosti urbanistické hodnoty hodnotné komponenty kulturní krajiny 	<ol style="list-style-type: none"> kulturní a národní kulturní památky urbanistické a krajinné hodnoty nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny ostatní vybrané nemovitosti 	pořadí určeno dle výčtu v názvu kapitoly, určeného novelou vyhlášky
název kapitoly A.2	A.2 Výčet nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné památkové zóně, nebo výčet druhů prací na nich, u nichž je vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 památkového zákona	A.2 Určení nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné památkové zóně, nebo výčet druhů prací na nich, u nichž je vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 památkového zákona	upraveno dle novely vyhlášky
pořadí podkapitol v kapitole A.3		sleduje pořadí podkapitol z kapitoly A.1	provedeno pro přehlednost
způsob identifikace ostatních vybraných nemovitostí	druh, název, část, č. p., ulice, č. or., parc. č., souřadnice X a Y S-JTSK, idob_PG, přír_č	název (pouze u pojmenovaných nemovitostí), parc. č., souřadnice X a Y S-JTSK	identifikace souřadnicemi S-JTSK a parcelním číslem je dostatečná pro jasné určení nemovitosti
identifikace nemovitostí kategorie D	rušivé objekty (kat. D) zařazené pouze u území s dochovanými urbanistickými hodnotami (u1)	rušivé objekty (kat. D) zařazené i do kapitoly A.2.2 Ostatní území krajinné památkové zóny	rušivé objekty se mohou uplatňovat i na ostatním území
obsah opatření k ochraně architektonicky nebo urbanisticky cenných a historicky významných staveb a jejich souborů	řeší odstranění narušení (rušivosti) fasády, dílčí rušivé hmotové charakteristiky či architektonického narušení střechy	plán ochrany nejde do detailu rušivosti jednotlivých staveb	tato část jde nad detail účelný pro plán ochrany a pravomoc vyjadřovat se k odstraňování rušivých prvků těchto staveb je ponechána příslušnému orgánu památkové péče v rámci vydání závazného stanoviska
názvosloví výkresů grafické části plánu ochrany	Výkres 1, ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, historicky významné stavby a jejich soubory, architektonicky cenné stavby a jejich soubory a významné stavební dominanty nacházející se v památkové rezervaci nebo památkové zóně Výkres 2, s označením nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 zákona, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti	Výkres č. 1, ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, urbanistické a krajinné hodnoty, architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, významné dominanty a znaky historické kulturní krajiny nacházející se v památkové rezervaci nebo památkové zóně pro Výkres 2 a 3 se za slovo výkres vkládá text „č.“, z názvu Výkresu 2 se vypouští slovy „vyžádat si předem závazné stanovisko“	názvosloví upraveno dle novely vyhlášky
měřítko grafické části plánu ochrany	dle vyhlášky doporučené 1:1 000 nebo 1:2 000, metodika doporučuje zpracovat v měřítku 1:5 000 a prezentovat v měřítku 1:5 000 nebo 1:10 000	výkresy zpracovány v měřítku 1:5 000, vykresleny pak v měřítku 1:10 000	měřítko zvoleno dle velikosti území a detailu zobrazení jednotlivých znaků
obsah Výkresu č. 3 grafické části plánu ochrany	dle metodiky jsou součástí výkresu všechny prostorové vztahy a kompozice krajiny	ve Výkresu č. 3 jsou pouze hlavní prostorové vztahy, detailní stav všech významných vztahů se nachází v kapitole C.1.2	bylo zvoleno pro přehlednost, ve Výkresu č. 3 jsou zobrazeny pouze takové vztahy a kompozice, které podléhají zabezpečení kulturních hodnot KPZ
odůvodnění plánu ochrany		vynechání kapitoly C.0 Odůvodnění jednotlivých částí Plánu ochrany, tyto informace jsou spojeny s podkapitolami v části C.1	provedeno pro přehlednost
pořadí podkapitol v kapitole C.2		sleduje pořadí z kapitoly A.1	provedeno pro přehlednost
podrobný popis kulturních hodnot KPZ	obsahuje jednotlivé odůvodnění památkové hodnoty staveb, které nejsou kulturní nebo národní kulturní památkou	odůvodnění architektonicky nebo urbanisticky cenných nebo historicky významných staveb nebo jejich souborů provedeno obecně pro celý soubor staveb	v množství těchto staveb v KPZ není účelné popisovat jejich individuální památkovou hodnotu
kapitola D. Rozhodnutí o námitkách vlastníků nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy souvisejí s výkonem vlastnického práva mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny	tato kapitola je v plánu ochrany zahrnuta	tato kapitola není v plánu ochrany zahrnuta	plán ochrany je vypracován v rámci diplomové práce a nebyl tudíž projednán a nemohly být podány žádné námítky

**PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ
PAMÁTKOVÉ ZÓNY**

BEČOVSKO

2022/2023

OBSAH

I.	Výroková část plánu ochrany	22
A.	Textová část	22
A.0	Rozsah a vymezení řešeného území	22
A.1	Výčet nemovitostí, které jsou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou, určení urbanistických a krajinných hodnot a nemovitostí, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb, významnou dominantou, znakem historické kulturní krajiny a nacházející se v památkové rezervaci nebo památkové zóně	22
A.2	Určení nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné památkové zóně, nebo výčet druhů prací na nich, u nichž je vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 památkového zákona	25
A.3	Stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot krajinné památkové zóny z hlediska státní památkové péče	26
A.4	Doba závaznosti Plánu ochrany	28
B.	Grafická část	29
B.1	Výkres č. 1, ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, urbanistické a krajinné hodnoty, architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, významné dominanty a znaky historické kulturní krajiny nacházející se v památkové zóně	29
B.2	Výkres č. 2 s označením nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti	33
B.3	Výkres č. 3, ve kterém je vyznačen způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové rezervace nebo památkové zóny z hlediska státní památkové péče	37
II.	Odůvodnění Plánu ochrany	41
C.1	Obecný popis kulturních hodnot krajinné památkové zóny	41
C.2	Podrobný popis kulturních hodnot krajinné památkové zóny podle ucelených souborů staveb nebo jednotlivých staveb, ploch a veřejných prostranství	49
C.3	Důvody vyloučení povinnosti podle § 14 odst. 2 památkového zákona	52
	Zdroje	54
	Obrazová příloha	57

Fotografie a kresba na obálce:

Pohled na Bečov z Janova kamene, autor Jan Kodítek (MF SHZ Bečov, i. č. BV 199)

Pohled na Bečov z Janova kamene, fotografie autorky 2022, grafická úprava Terezie Šviderová

I. VÝROKOVÁ ČÁST PLÁNU OCHRANY

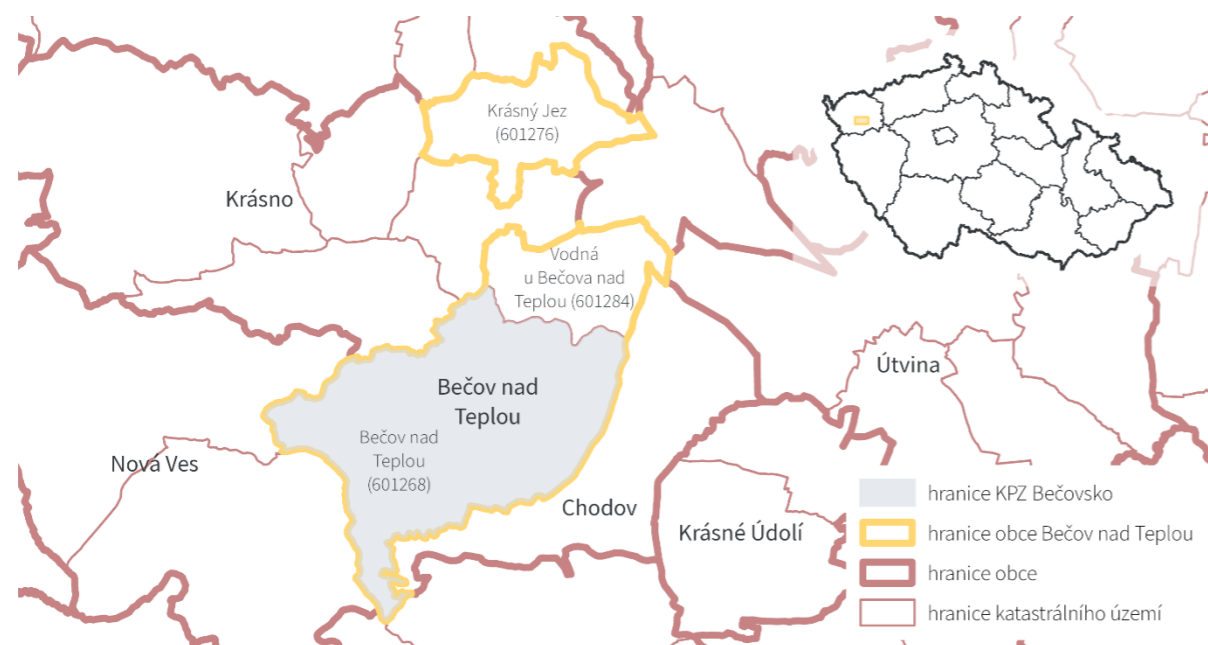
A. TEXTOVÁ ČÁST

A.0 Rozsah a vymezení řešeného území

Plán ochrany je zpracován pro území památkové zóny Bečovsko, která byla vyhlášena opatřením obecné povahy č. 7/2014, o prohlášení části krajinného celku – území Bečovska za památkovou zónu (č. j.: MK 41676/2014 OOP ze dne 28. 8. 2014, nabylo účinnosti 15. 9. 2014).

Území památkové zóny náleží administrativně do následujících územních či správních jednotek:

kraj	okres	obec s rozšířenou působností
Karlovarský	Karlovy Vary	Karlovy Vary
pověřený obecní úřad	obec	katastrální území
Toužim	Bečov nad Teplou	Bečov nad Teplou

Obrázek I – poloha krajinné památkové zóny Bečovsko

Plán ochrany se vztahuje na celé území krajinné památkové zóny Bečovsko (dále jen KPZ Bečovsko), přičemž na městskou památkovou zónu Bečov nad Teplou¹ je pohlíženo jako na souvislou překryvnou hodnotu území dané KPZ, pro kterou nejsou určovány režimy vyloučení povinnosti vyžádat si předem závazné stanovisko a způsoby zabezpečení kulturních hodnot².

Hranice krajinné památkové zóny, pro kterou je plán ochrany zpracován a která je popsána v článku 3 vyhlášovací dokumentace, je znázorněna na obrázku I a v grafické části plánu ochrany.

Plán ochrany je zpracován v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“) a vyhláškou Ministerstva kultury č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón (dále jen „vyhláška“).

¹ vyhláškou MK ČR č. 476/1992 Sb. ze dne 10. 9. 1992 o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny, rejstříkové číslo ÚSKP 2131

A.1 Výčet nemovitostí, které jsou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou, určení urbanistických a krajinných hodnot a nemovitostí, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb, významnou dominantou, znakem historické kulturní krajiny a nacházející se v památkové rezervaci nebo památkové zóně

Plán ochrany identifikuje kulturní hodnoty, které jsou zobrazené ve Výkrese č. 1. Tyto kulturní hodnoty se skládají z kulturních a národních kulturních památek, ostatních vybraných nemovitostí, které jsou tvořeny architektonicky nebo urbanisticky cennými a historicky významnými stavbami nebo jejich soubory a stavebními dominantami, urbanistickými hodnotami a znaky historické kulturní krajiny.

A.1.1 Výčet kulturních památek a národních kulturních památek

Jedním z hlavních nositelů hodnot krajinné památkové zóny Bečovsko jsou nemovité kulturní a národní kulturní památky. Výčet těchto nemovitých památek je aktuální k 5. 1. 2023 a jsou vyznačeny v grafické části plánu ochrany. Památky jsou ve výčtu řazeny dle rejstříkového čísla Ústředního seznamu kulturních památek (ÚSKP). Památky nacházející se v městské památkové zóně Bečov nad Teplou jsou označeny hvězdičkou.

Zkratky názvů sloupců tabulek:

č. p. = číslo popisné či evidenční

ulice = pojmenování ulice či náměstí

X = souřadnice X systému S-JTSK

Y = souřadnice Y systému S-JTSK

idob_pg = indentifikátor nemovitosti v Integrovaném informačním systému památkové péče (IISPP)

přír_č = přírůstkové číslo (provizorní identifikátor nemovitosti v Integrovaném informačním systému památkové péče)

A.1.1.1 Národní kulturní památky (NKP)

č.	rejstříkové číslo ÚSKP	název podle ÚSKP	č. p.	ulice	X	Y	idob_pg	přír_č
I	198	Hrad Bečov nad Teplou*			-854780	-1026590		

A.1.1.2 Kulturní památky (KP)

č.	rejstříkové číslo dle ÚSKP	název podle ÚSKP	č. p.	ulice	X	Y	idob_pg	přír_č
II	100718	měšťanský dům	336	U Trati	-855447	-1026690	402831	
III	100982	městský dům*	27	nám. 5. května	-854868	-1026750	1882576	
IV	101146	relikt kruhové šibenice			-854543	-1027470		
V	102287	měšťanský dům*	2	nám. 5. května	-854841	-1026750	991616	
VI	105517	Základní umělecká škola Josefa Labitzkého*	338	Školní	-855021	-1026880	994922	
VII	10158/4-4997	železniční stanice	331	U Trati	-855443	-1026760	997481	
VIII	10209/4-4952	smírčí kříž			-854117	-1027930		
IX	11850/4-5107	boží muka			-854786	-1027290		35435

²Pro MPZ Bečov nad Teplou nebyl k datu vydání plánu ochrany KPZ Bečovsko vydán plán ochrany.

č.	rejstříkové číslo ÚSKP	název podle ÚSKP	č. p.	ulice	X	Y	idob_pg	přír_č
X	15058/4-731	rodinný dům*	133	Nádražní	-855053	-1026750	405571	
XI	17768/4-728	radnice*	1	nám. 5. května	-854832	-1026730	1580531	
XII	19051/4-732	sloup se sochou Panny Marie Immaculaty*			-854819	-1026700		35460
XIII	21414/4-729	městský dům*	16	nám. 5. května	-854829	-1026660	2171407	
XIV	22312/4-4759	fara*	189	Kostelní	-854800	-1026830	401038	
XV	26233/4-727	kostel sv. Jiří*			-854793	-1026790	2555608	
XVI	28094/4-726	hrad a zámek*	9	nám. 5. května	-854780	-1026590	1286937	
XVII	31580/4-730	měšťanský dům*	17	nám. 5. května	-854835	-1026660	703113	

A.1.2 Urbanistické a krajinné hodnoty a nemovitosti, které jsou znkem historické kulturní krajiny

A.1.2.1 Urbanistické hodnoty

Na území KPZ Bečovsko se nachází městská památková zóna Bečov nad Teplou, jakožto území s dochovanými urbanistickými hodnotami. Na území dále nalezneme plochy s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2). Rozsah a hranice obou typů ploch jsou zobrazeny v grafické části plánu ochrany.

A.1.2.2 Krajinné hodnoty

Na území KPZ Bečovsko byly identifikovány plochy nezastavěného území s výraznými krajinnými hodnotami (k1) a s běžnými krajinnými hodnotami (k2). Rozsah a hranice těchto území jsou zobrazeny v grafické části plánu ochrany.

A.1.2.3 Nemovitosti, které jsou znkem historické kulturní krajiny

Na území krajinné památkové zóny byly identifikovány nemovitosti, které jsou znkem historické kulturní krajiny a které se podílí na tvorbě hodnot dotčené krajiny. Těmito komponenty jsou níže uvedené jevy, graficky zobrazené ve výkresech č. 1 a č. 3. Nemovitosti nacházející se v městské památkové zóně Bečov nad Teplou jsou označeny hvězdičkou.

č.	druh znaku	název, popis
doklady kultivace města a turistické aktivity v 19. a 20. století		
1	významný vyhlídkový bod	skála u Srdcí
2	významný vyhlídkový bod	Zlatý vrch
3	významný vyhlídkový bod	vrch U Křížku se skalní plošinou
4	významný vyhlídkový bod	vyhlídkové skály s cechovními kříži
5	významný vyhlídkový bod	víla Komtesa
6	významný vyhlídkový bod	pod vysílačem Psí skalka
7	významný vyhlídkový bod	Goethův kámen
8	významný vyhlídkový bod	z ulice Na Výšině
9	významný vyhlídkový bod	z ulice Toužimská
10	významný vyhlídkový bod	z ulice Novoveská
11	významný vyhlídkový bod	Janův kámen
12	vizuální osa	víla Komtesa – zámek
13	vizuální osa	botanická zahrada – zámek
historická cestní síť		
	soubor historických cest a silnic	
	soubor patníků	
	soubor úvozových cest	

č.	druh znaku	název, popis
hřbitovy		
	hřbitov	
	židovský hřbitov	
okrasné plochy zeleně		
14	významná sídelní zeleň	botanická zahrada
15	významná sídelní zeleň	zámecký park*
16	významná sídelní zeleň	zámecká zahrada*
17	významná sídelní zeleň	pozůstatek ploch komponovaných v rámci parkových úprav zámku
pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin		
18	pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin	průzkumná štola
19	pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin	zlatonosné sejpy
20	pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin	pozůstatky povrchové těžby cínu
21	pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin	pozůstatky povrchové těžby u Bečovského potoka
22	pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin	historická pískovna a hliniště u Homolky
23	pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin	historický lom na kámen pod Šibeničním vrchem
24	pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin	historický lom na kámen pod Zlatým vrchem
specifické doklady zemědělsko-hospodářské činnosti		
	členění pluziny	suché zídky
	členění pluziny	snosy kamenů
	členění pluziny	oddělující pásy vegetace, meze
	pozůstatek sadu	skupiny ovocných stromů jako pozůstatek sadů
	terénní úpravy	terasové zídky
25	významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory	svahy Zlatého a Šibeničního vrchu
26	významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory	svahy na severovýchodě území kolem Psí skály
27	významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory	svahy na jihu území k Petrově hoře
28	významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory	svahy na severozápadě území k vrchu Kočičák a Kočičí vrch
29	významné porostní plochy	severovýchodní lesy
30	významné porostní plochy	lesy Zelené hory
31	významné porostní plochy	lesy v jižní části kolem Petrovy hory a Homolky
vegetace výrazná v krajině		
32	alej	alej v ulici Tepelská
33	alej	alej v ulici U Trati
34	alej	alej lip k Chodovu
35	alej	alej k Šibeničnímu vrchu
	stromořadí	
36	památný strom	Buky nad Bečovem
37	památný strom	Lípy u fary v Bečově*
38	památný strom	Dub u hudební školy*
významné skalní útvary		
39	skalní útvar	Psí skála
40	skalní útvar	Panna
41	skalní útvar, pozůstatek sopečné činnosti	Homolka
42	skalní útvar	Půlnoční kámen
43	skalní útvar	Janův kámen
44	skalní útvar	Goethův kámen

č.	druh znaku	název, popis
	zdroje podzemní vody, vodní díla	
	brod	brod u Waldperle
	jez	jez pod hradem*
45	rybník	Černý rybník
46	rybník	Bečovské lesní rybníky – první a druhý rybník
47	rybník	Mannerovy rybníky
48	rybník	Na Rybářské
49	vodní dílo	pozůstatek Horního náhonu v botanické zahradě
	významný vodní tok	řeka Teplá
50	zdroj podzemní vody	Mariina studánka
51	zdroj podzemní vody	pramen u mostu
52	zdroj podzemní vody	pramen u železničního mostu

A.1.3 Ostatní vybrané nemovitosti

Dalším významným nositelem kulturních a historických hodnot v památkové zóně Bečovsko jsou architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb nebo historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb a významné stavební dominanty, které nejsou nemovitou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně. Ve výčtech jsou objekty řazeny dle parcelního čísla. Nemovitosti nacházející se v městské památkové zóně Bečov nad Teplou jsou označeny hvězdičkou.

Zkratky názvů sloupců tabulek:

parc. č. = parcelní číslo v k. ú. Bečov nad Teplou (kód katastrálního území 601268)

X = souřadnice X S-JTSK

Y = souřadnice Y S-JTSK

A.1.3.1 Architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, které nejsou kulturní památkou či národní kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné památkové zóně (kategorie A)

Na území krajinné památkové zóny Bečovsko byly identifikovány následující architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby a jejich soubory. Významné objekty jsou označeny číselně, a tak vyznačeny i v grafické části plánu ochrany. Ostatní objekty jsou specifikovány parcelním číslem a souřadnicemi systému S-JTSK a v grafické části plánu ochrany vyznačeny bez číselného kódu.

č.	název	parc. č.	X	Y
53	kašna na náměstí*	45/1	-854844	-1026740
54	kříž	196/2	-854767	-1026890
55	památník obětem 1. světové války*	236/4	-854919	-1026860
56	stará Pošta – přepřahací stanice	400/1	-855139	-1026710
57	bývalé kino*	480	-854755	-1026640
58	bývalý hostinec Waldperla	533	-855689	-1028450
59	víla Komtesa	534	-854261	-1027450
60	víla Wondraschek	566	-855235	-1026850
61	kříž	1295	-855103	-1026570
62	kříž	2400/31	-853808	-1028330
63	kašna pod kostelem*	3113/1	-854828	-1026780
64	kříž	3125/2	-854670	-1026250

parc. č.	X	Y	parc. č.	X	Y	parc. č.	X	Y
12*	-854808	-1026690	127*	-854998	-1026710	378	-854632	-1025630
13*	-854807	-1026700	128*	-855005	-1026760	446*	-855056	-1026850
14*	-854779	-1026700	139*	-854916	-1026770	466	-855417	-1026700
24*	-854808	-1026710	147*	-854885	-1026770	478*	-854721	-1026770
25*	-854809	-1026730	155*	-854857	-1026700	493	-854559	-1027010
29*	-854810	-1026770	156*	-854849	-1026690	495	-855247	-1026620
30*	-854814	-1026780	160*	-854833	-1026660	497*	-854956	-1026780
34/1*	-854841	-1026830	184/1*	-854901	-1026700	503	-854652	-1027000
47*	-854850	-1026780	217*	-854872	-1026620	514	-855113	-1026890
48*	-854864	-1026790	221*	-854871	-1026580	516	-855737	-1026730
96*	-854964	-1026850	258*	-854726	-1026550	523	-855083	-1026870
108*	-854986	-1026780	273*	-854760	-1026660	524	-855195	-1026870
119*	-855024	-1026700	309	-854659	-1026820	551/1	-855298	-1026610
120/1*	-855007	-1026690	336	-854642	-1026390	573	-855286	-1026660

A.1.3.2 Historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, které nejsou kulturní památkou či národní kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné památkové zóně (kategorie B)

Na území krajinné památkové zóny Bečovsko byly identifikovány následující historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb. Významné objekty jsou označeny číselně, a tak vyznačeny i v grafické části plánu ochrany. Ostatní objekty jsou specifikovány parcelním číslem a souřadnicemi systému S-JTSK a v grafické části plánu ochrany vyznačeny bez číselného kódu.

č.	název	parc. č.	X	Y
65	rodný dům Josefa Labitzkého*	18	-854776	-1026710
66	budova školy*	85	-854932	-1026900
67	areál pivovaru*	104, 106, 107, 687	-854949	-1026810
68	areál pivovaru*	106	-854970	-1026790
69	areál pivovaru*	107	-854977	-1026790
70	kamenné schodiště	129/2	-854627	-1026520
71	městský mlýn a elektrárna*	189/1	-854943	-1026670
72	Oplův mlýn*	198	-854886	-1026590
73	pozůstatek Nového mlýnu	382	-854502	-1025810
74	pozůstatek Hublova mlýnu	383/1	-854486	-1025880
75	pozůstatek Hublova mlýnu	383/2	-854469	-1025880
76	Ertlův mlýn	398/2	-855343	-1026910
77	bývalá budova Sokola	562	-855048	-1026970
78	areál pivovaru*	687	-854980	-1026800
79	kamenné schodiště	1075/1	-854752	-1026300
80	železniční tunel	1075/1, 1123, 1125, 1122, 1121, 1129	-854812	-1026180
81	železniční most	3179/4, 3239, 3204/2	-854649	-1026140
82	železniční most	3204/1	-855810	-1027440
83	pozůstatky synagogy*	3346/2	-854914	-1026700
84	železniční trať Mariánské Lázně – Karlovy Vary			

parc. č.	X	Y	parc. č.	X	Y	parc. č.	X	Y
26*	-854812	-1026740	250*	-854707	-1026480	477	-855368	-1026560
27*	-854812	-1026750	256*	-854713	-1026520	479	-854521	-1025580
28*	-854808	-1026760	257*	-854718	-1026540	483	-854624	-1026980
33*	-854835	-1026850	261*	-854701	-1026580	484	-854621	-1027020
34/2*	-854845	-1026840	267/1*	-854703	-1026600	488	-855399	-1026700
35*	-854850	-1026830	267/2*	-854721	-1026640	489/1*	-854946	-1026730
49*	-854864	-1026810	268*	-854733	-1026580	490	-854578	-1027000
50*	-854873	-1026810	269*	-854738	-1026590	492	-854530	-1027060
51*	-854879	-1026830	275*	-854751	-1026750	501	-853790	-1027340
58*	-854851	-1026910	276/1*	-854726	-1026740	507*	-854718	-1026860
76*	-854883	-1026940	276/2*	-854759	-1026740	508*	-854746	-1026910
78*	-854872	-1026910	277*	-854756	-1026710	510*	-854909	-1026950
82*	-854882	-1026870	280*	-854748	-1026760	511*	-854769	-1026750
83/1*	-854902	-1026870	291*	-854616	-1026850	512*	-854752	-1026900
83/2*	-854889	-1026870	293	-854500	-1026850	513	-855063	-1026900
84/1*	-854896	-1026860	295	-853790	-1027340	517*	-854733	-1026830
87/1*	-854931	-1026860	308	-854651	-1026810	520	-855176	-1027010
102*	-854926	-1026820	328	-854662	-1026450	522	-855384	-1026630
112	-855125	-1026790	343/2	-854665	-1026340	525	-855217	-1026640
113*	-855116	-1026770	357	-854663	-1026240	529*	-854925	-1026970
114/2*	-855052	-1026740	360	-854655	-1026160	532	-855108	-1026970
129*	-854993	-1026760	366	-854531	-1025990	536	-854095	-1027960
130/1*	-854975	-1026770	373	-854530	-1025910	539	-854470	-1027200
131*	-854942	-1026790	374	-854526	-1025870	540	-854457	-1027210
136*	-854937	-1026760	391	-854372	-1027400	545	-855036	-1027060
149*	-854876	-1026750	392	-853558	-1027490	549	-854584	-1026990
150*	-854870	-1026740	408	-855244	-1026660	553	-855008	-1027190
151*	-854865	-1026740	417	-855262	-1026590	554	-854993	-1027200
152/1*	-854866	-1026730	420/2	-855332	-1026580	555	-855290	-1026580
153*	-854859	-1026720	423	-855349	-1026540	559	-854370	-1027150
154/1*	-854857	-1026710	429/1	-854691	-1026200	560	-854491	-1027180
154/2*	-854870	-1026710	430	-854777	-1026360	561	-855694	-1026720
159*	-854854	-1026660	431	-854879	-1026320	564	-854907	-1026470
161*	-854848	-1026650	432	-854936	-1026470	569	-855590	-1026720
162*	-854881	-1026660	436	-855366	-1026580	575	-855040	-1027160
168*	-854879	-1026700	437	-855312	-1026630	576	-855025	-1027170
175/1*	-854903	-1026740	442*	-854729	-1026680	812	-853790	-1027340
213*	-854878	-1026640	445	-853790	-1027340	833*	-854722	-1026710
219*	-854865	-1026610	445*	-854593	-1026850	835	-853790	-1027340
223/1*	-854864	-1026560	468*	-854901	-1026580	852	-855728	-1027400
223/2*	-854867	-1026560	469	-854915	-1026510			
227*	-854847	-1026560	475	-855278	-1026620			

A.1.3.3 Významné stavební dominanty, které se nacházejí v krajinné památkové zóně

Na území krajinné památkové zóny Bečovsko byly identifikovány následující významné stavební dominanty. Zobrazeny jsou v grafické části plánu ochrany. Dominanty nacházející se v městské památkové zóně Bečov nad Teplou jsou označeny hvězdičkou.

Kulturní památky

č.	rejstříkové číslo dle ÚSKP	název podle ÚSKP	č. p.	ulice	X	Y	idob_pg	přir_č
I	198	Hrad Bečov nad Teplou*			-854780	-1026590		
XV	26233/4-727	kostel sv. Jiří*			-854793	-1026790	2555608	

Stavby, které nejsou kulturními památkami

č.	název	parc. č.	X	Y
58	vila Komtesa	534	-854261	-1027450

A.2 Určení nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné památkové zóně, nebo výčet druhů prací na nich, u nichž je vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 památkového zákona

Všechny dále uvedené kategorie území či jednotlivých nemovitostí jsou vyznačeny v grafické části plánu ochrany.

A.2.1 Zastavěné území s dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u1)

V krajinné památkové zóně se území s dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u1) nevyskytuje.

A.2.2 Ostatní území krajinné památkové zóny

A.2.2.1 Zastavěné území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2)

Na nemovitostech v území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami je povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko dle § 14 odst. 2 památkového zákona vyloučena u terénních úprav, úprav dřevin a takových udržovacích prací, které jsou v souladu s opatřeními uvedenými v kapitole A.3.2.1.

Toto vyloučení se nevztahuje na nemovité kulturní a národní kulturní památky, stavby nebo jejich soubory architektonicky nebo urbanisticky cenné a historicky významné stavby, místa nebo jejich soubory (jak jsou uvedeny ve výčtech v kapitolách A.1.3.1 a A.1.3.2).

Vyloučením není dotčena povinnost stavebníků k ochraně archeologických nálezů dle § 22 odst. 2 památkového zákona.

A.2.2.2 Zastavěné území bez urbanistických hodnot (kategorie u0)

Na nemovitostech v území bez urbanistických hodnot je povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko dle § 14 odst. 2 památkového zákona vyloučena u všech typů prací podle § 14 odst. 2 památkového zákona (zamýšlená stavba, změna stavby, terénní úpravy, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úprava dřevin, udržovací práce na nemovitosti), pokud jsou v souladu s opatřeními uvedenými v kapitole A.3.3.1.

Toto vyloučení se nevztahuje na nemovité kulturní a národní kulturní památky, stavby nebo jejich soubory architektonicky nebo urbanisticky cenné a historicky významné stavby, místa nebo jejich soubory (jak jsou uvedeny ve výčtech v kapitolách A.1.3.1 a A.1.3.2).

Vyloučením není dotčena povinnost stavebníků k ochraně archeologických nálezů dle § 22 odst. 2 památkového zákona.

A.2.2.3 Chatové a zahrádkářské osady (kategorie ch0)

Na nemovitostech v území chatových a zahrádkářských osad je povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko dle § 14 odst. 2 památkového zákona vyloučena u všech typů prací podle § 14 odst. 2 památkového zákona (zamýšlená stavba, změna stavby, terénní úpravy, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úprava dřevin, údržovací práce na nemovitosti), pokud jsou v souladu s opatřeními uvedenými v kapitole A.3.3.2.

Vyloučením není dotčena povinnost stavebníků kochraně archeologických nálezů dle § 22 odst. 2 památkového zákona.

A.2.2.4 Nezastavěné území významné z hlediska zachování prostorových vztahů a vizuálního uplatnění hodnotných komponentů kulturní krajiny (kategorie k1)

Povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko je vyloučena u všech typů prací představujících běžné hospodářské využití a údržbu pozemků zemědělského půdního fondu a vodních ploch a toků. Povinnost je dále vyloučena u takové údržby přírodních prvků krajiny, která nemění její charakter, například běžná údržba dřevin v alejích či vegetačních pásech, protierozní a protipovodňová opatření, odbahňování rybníků aj. Povinnost vyžádat si závazné stanovisko je také vyloučena u údržby stávající technické a dopravní infrastruktury. Dle článku 2 odst. 2 opatření obecné povahy č. 7/2014 o prohlášení části krajinného celku – území Bečovska za památkovou zónu se „podmínky ochrany nevztahují na lesní hospodaření, pokud se na dotčeném lesním majetku hospodaří podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo lesní hospodářské osnovy“. Povinnost vyžádat si závazné stanovisko je tedy automaticky dle daného opatření vyloučena pro hospodářské využití pozemků určených k plnění funkce lesa.

Vyloučení povinnosti předem si vyžádat závazné stanovisko se netýká nemovitostí, které jsou znakem historické kulturní krajiny vyznačených ve Výkrese č. 1 s výjimkou dalších historických cest, významných ploch zemědělsky využívaných půdy uplatňujících se v krajině jako otevřené prostory a významných porostních ploch. Na významné porostní plochy se uplatňuje režim popsáný v předchozím odstavci.

Vyloučením není dotčena povinnost stavebníků kochraně archeologických nálezů dle § 22 odst. 2 památkového zákona.

A.2.2.5 Nezastavěné území krajinné památkové zóny dotvářející prostorové vztahy a půdorysnou strukturu historické kulturní krajiny (kategorie k2)

Povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko je zachována u změn využití území. Dále je povinnost vyžádat si závazné stanovisko zachována u umístování všech staveb, zařízení a jiných opatření dle § 18 odst. 5 stavebního zákona, které nejsou dočasnou stavbou nebo stavbou technické infrastruktury vedenou v podzemí. Povinnost vyžádat si závazné stanovisko je rovněž zachována u záměrů a změn dobývání nerostů včetně vyhledávání a průzkumu jejich ložisek.

Vyloučení povinnosti předem si vyžádat závazné stanovisko se netýká nemovitostí, které jsou znakem historické kulturní krajiny, vyznačených ve Výkrese č. 1, s výjimkou dalších historických cest a významných ploch zemědělsky využívaných půdy uplatňujících se v krajině jako otevřené prostory. Na tyto prvky se uplatňuje režim popsáný v předchozím odstavci. Výjimka se dále vztahuje na významné porostní plochy, které se řídí režimem stanoveným ustanovujícím dokumentem KPZ, popsáným v kapitole A.2.2.4.

Vyloučením není dotčena povinnost stavebníků kochraně archeologických nálezů dle § 22 odst. 2 památkového zákona.

A.2.2.5.1 Rušivé objekty (kategorie D)

Na území krajinné památkové zóny byly identifikovány nemovitosti, které působí rušivě v urbanistické struktuře nebo mají negativní vliv na krajinné hodnoty.

č.	název	parc. č.	X	Y
85	hala	462	-853790	-1027340
86	jednota*	465	-854988	-1026910
87	vysílač	589	-854255	-1026560
88	bytový dům	727	-855355	-1026680
89	benzínová pumpa	806	-854569	-1025780
90	vysílač	809	-854776	-1027170
91	rodinný dům	846	-855018	-107090

Povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko je vyloučena u odstranění staveb nebo takových údržovacích prací na nemovitostech, které nemění jejich vnější vzhled.

A.3 Stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot krajinné památkové zóny z hlediska státní památkové péče

A.3.1 Zabezpečení hodnot kulturních památek

V plánu ochrany je dle § 1 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 420/2008 Sb. proveden výčet nemovitostí, které jsou kulturní památkou nebo národní kulturní památkou a nacházejí se v památkové rezervaci nebo památkové zóně.

Pro kulturní památky nacházející se v krajinné památkové zóně Bečovsko plán ochrany nestanovuje konkrétní opatření pro zabezpečení kulturních hodnot, neboť úpravy kulturních památek jsou ošetřeny § 14 zákona č. 20/1987 Sb.

A.3.2 Zabezpečení urbanistických a krajinných hodnot a kulturních hodnot nemovitostí, které jsou znakem historické kulturní krajiny

A.3.2.1 Opatření k zabezpečení ochrany zastavěného území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2)

- A.3.2.1.a Při pořizování územně plánovací dokumentace musí být pro zastavitelné plochy stanoveny regulativy určující míru zastavěnosti, která bude odpovídat charakteru okolního prostředí.
- A.3.2.1.b Rozvoj zástavby a změny ve způsobu využití pozemků by měly respektovat stávající historickou půdorysnou strukturu.
- A.3.2.1.c Nové stavby či změny dokončených staveb musí respektovat stávající výškovou hladinu zástavby.
- A.3.2.1.d U úprav stávajících staveb či u výstavby nových staveb mohou být na vnějších konstrukcích a površích použita pouze taková materiálová a barevnostní řešení, která respektují okolní zástavbu.
- A.3.2.1.e Instalace fotovoltaických a jiných solárních zařízení je přípustná pouze u nemovitostí, jejichž střechy neleží v některé z existujících či zaniklých vizuálních os.
- A.3.2.1.f V místech, kde byla historická půdorysná struktura zástavby narušena, je možná její obnova.

A.3.2.2 Opatření k zabezpečení ochrany nezastavěného území s výraznými krajinnými hodnotami (k1), území s běžnými krajinnými hodnotami (k2) a nemovitostí, které jsou znakem historické kulturní krajiny

- A.3.2.2.a Při pořizování územně plánovací dokumentace musí být respektován celkový historický půdorys sídla, a to jak z hlediska zamezení vymezení nových zastavitelných ploch v oblastech historicky využívaných pro zemědělské účely, tak z hlediska stanovení intenzity využití ploch a pozemků.
- A.3.2.2.b Funkční využití nemovitostí v KPZ musí respektovat hodnoty organicky rostlé kulturní krajiny, a to jak z hlediska typu využití, tak z hlediska použitých postupů zejména v zemědělství.
- A.3.2.2.c Změny v uspořádání krajiny, jejichž důsledkem by bylo narušení či likvidace vzájemných historických kompozičních anebo pohledových vazeb významných objektů či komponent krajiny (vyznačených v grafické části plánu ochrany), jsou nepřipustné.
- A.3.2.2.d Výrazné změny způsobu zemědělského využití, pěstovaných plodin či postupů jsou nepřipustné.
- A.3.2.2.e Změny v dochované historické parcelaci plužiny jsou nepřipustné s výjimkou majetkových operací s parcelami, které se na vzhledu krajiny neprojeví.
- A.3.2.2.f Obnova historické parcelace plužiny je přípustná za předpokladu, že budou použity oddělovací prvky typické pro KPZ a vyskytující se v přímém okolí dané plochy (zejména nasucho kladené zídky). Přípustné je taktéž obnovení zaniklých prvků nelesní vegetace v podobě mezí.
- A.3.2.2.g Jsou nežádoucí takové zásahy podle § 14 odst. 2 památkového zákona, které by vedly k narušení kulturně-historických krajinných hodnot KPZ popsanych v kapitole A.1.
- A.3.2.2.h Zásahy do ploch, které jsou pozůstatkem historické těžební činnosti, a jejich přímého okolí jsou nepřipustné.
- A.3.2.2.i Změny a jiné úpravy, než je běžná údržba, na komunikacích s pozůstatky úvozových cest jsou nepřipustné.
- A.3.2.2.j Je nepřipustné měnit či odstraňovat výrazná skalní uskupení či skalní výchozy, stejně jako měnit jejich bezprostřední okolí způsobem, který by změnil jejich působení v krajině.
- A.3.2.2.k Je žádoucí klást důraz na údržbu bezlesí, případně jeho rozšiřování na pozemcích, kde je to účelné pro obnovení kulturně-historických hodnot krajiny.
- A.3.2.2.l Je vhodné aktivně zabraňovat samovolnému rozšiřování ruderální vegetace a náletových dřevin do významných pohledově otevřených ploch.
- A.3.2.2.m Je možná údržba a doplnění kamenných teras za účelem jejich stabilizace a podpory tradičního zemědělského využití ploch takto upravených.
- A.3.2.2.n Opatření k podpoře zadržování vody v krajině, ochrany a revitalizace drobných vodních toků či ploch jsou přípustná.
- A.3.2.2.o Vznik nových krajinných dominant je nežádoucí, a to zejména v případě, že by ovlivnil působení a význam stávajících dominant, kompozičních a pohledových os, průhledů a dalších pohledových či ideových vazeb.
- A.3.2.2.p Zřizování nových chatových či zahrádkářských osad nebo jednotlivých chat či jiných rekreačních objektů je nežádoucí.
- A.3.2.2.q Obnova zaniklých či potlačených historických kompozičních anebo pohledových vazeb významných objektů či komponent krajiny (vyznačených v grafické části plánu ochrany) je přípustná.
- A.3.2.2.r Je možná obnova historických cest a pěšin zobrazených ve Výkresu č. 3.

A.3.2.3 Opatření k ochraně staveb nebo jejich souborů architektonicky nebo urbanisticky cenných nebo historicky významných, míst nebo souborů staveb a významných stavebních dominant

- A.3.2.3.a Práce podle § 14 odst. 2 památkového zákona nesmí vést ke snížení památkové hodnoty stavby.
- A.3.2.3.b Nástavby jsou nežádoucí.
- A.3.2.3.c Přístavby a jiné negativní zásahy do hmotového působení stavby jsou nežádoucí.
- A.3.2.3.d Pro využití podkroví jsou nevhodné takové zásahy, které se uplatňují pohledově rušivě zejména k veřejnému prostranství anebo znamenají výrazný negativní zásah do historických krovových konstrukcí.
- A.3.2.3.e U staveb architektonicky cenných je nevhodné zateplování pohledově exponovaných fasád.
- A.3.2.3.f U staveb historicky cenných je zateplování či jiné zásahy do fasád možné pouze v případě užití vhodných barev a materiálů a zachování profilace fasády (např. reliéfy, římsy, ostění a nadpraží).
- A.3.2.3.g Výrazné změny barevnosti či materiálu krytiny střech jsou nežádoucí. Nežádoucí jsou také zásahy do tradičního tvaru střech a jejich sklonu.
- A.3.2.3.h Instalace fotovoltaických a jiných solárních zařízení je přípustná pouze ve výjimečných případech.
- A.3.2.3.i Úpravy fasád vedoucí k obnově původní profilace fasády, barvy či materiálu jsou přípustné.
- A.3.2.3.j Odstranění nehodnotných či rušivých nástaveb či přístaveb je přípustné.
- A.3.2.3.k U staveb architektonicky cenných je nahrazování dřevěných či jiných historických výplní okenních, dveřních a jiných otvorů za plastové či další novodobé nežádoucí. Nežádoucí jsou také náhrady jiného tvaru, členění a profilace stejně jako zadržování či naopak tvorba nových otvorů.
- A.3.2.3.l U staveb historicky cenných je možné nahrazování dřevěných či jiných historických výplní okenních, dveřních a jiných otvorů za plastové či další novodobé možné pouze při zachování tvarových charakteristik a barevnosti původních výplní.
- A.3.2.3.m Náhrady v minulosti osazených tvarově či materiálově nevhodných výplní okenních, dveřních a jiných otvorů jsou přípustné.
- A.3.2.3.n Terénní úpravy, které by mohly narušit specifické působení některých staveb zasazených ve specificky tvarovaném terénu, jsou nepřipustné.

A.3.3 Opatření k zabezpečení ochrany zastavěného území ve vztahu k hodnotám krajinné památkové zóny

A.3.3.1 Opatření k zabezpečení ochrany prostředí krajinné památkové zóny ve vztahu k zastavěnému území bez urbanistických hodnot (kategorie u0)

- A.3.3.1.a Rozvoj zástavby a změny ve způsobu využití pozemků stanovené územním plánem musí respektovat pozůstatky historické půdorysné struktury či organicky navazovat na půdorysnou strukturu území s více zachovanými urbanistickými hodnotami.
- A.3.3.1.b Nové stavby či změny dokončených staveb musí respektovat stávající výškovou hladinu zástavby.
- A.3.3.1.c U úprav stávajících staveb či u výstavby nových staveb, které se uplatňují v hlavních pohledových vazbách, musí být na vnějších konstrukcích a površích preferována taková materiálová a barevnostní řešení, která respektují okolní zástavbu.
- A.3.3.1.d Instalace fotovoltaických a jiných solárních zařízení je přípustná pouze u nemovitostí, jejichž střechy neleží v některé z existujících či zaniklých vizuálních os.
- A.3.3.1.e V místech, kde byla historická půdorysná struktura zástavby narušena, je přípustná její obnova.

A.3.3.2 *Opatření k zabezpečení ochrany prostředí krajinné památkové zóny ve vztahu k chatovým a zahrádkářským osadám (kategorie ch0)*

- A.3.3.2.a Odstranění či redukce jednotlivých objektů nebo jejich částí jsou přípustné.
- A.3.3.2.b Rozšiřování stávajících objektů či jejich změna na trvale obydlené stavby jsou nepřipustné.

A.3.4 Obnovení zaniklých znaků historické kulturní krajiny

- A.3.4.a Obnova, doplnění nebo regenerace zaniklých nebo poškozených alejí a stromořadí, jak jsou zobrazeny ve Výkresu č. 3, je přípustná. Preferovány by měly být místní druhy dřevin korespondující se stávajícími historickými alejemi či stromořadími.
- A.3.4.b Vizuální osy zaniklé či potlačené převážně vzrostlou zelení, jak jsou zobrazeny ve Výkresu č. 3, je možné obnovit.
- A.3.4.c Zaniklé rybníky je možné obnovit tak, jak jsou zobrazeny ve Výkresu č. 3.
- A.3.4.d Je možné rozšiřovat cestní síť způsobem obnovení historických cest zobrazených ve Výkresu č. 3, zvláště pro účely vzniku turistických tras a cyklotras. Technické řešení vozovky zvláště z hlediska volby materiálu a úrovně zpevnění by mělo být úměrné způsobu využití cesty a nezvyšovat množství zpevněných ploch v krajině. V případě cest s pozůstatky úvozů by měla být při rozšiřování cestní sítě preferována ochrana této historické hodnoty krajiny.
- A.3.4.e Obnova drobné sakrální architektury zobrazené ve Výkresu č. 3 je možná.
- A.3.4.f Obnova farní loučky a rodové hrobní kaple zobrazené ve Výkresu č. 3 je přípustná, společně s obnovou kompoziční vazby na areál hradu a zámku. V případě obnovení kaple by měla architektonická podoba respektovat historickou formu a měřítko kaple.

A.4 Doba závaznosti Plánu ochrany

Plán ochrany krajinné památkové zóny Bečovsko se dle § 6a zákona č. 20/1987 Sb. vydává na dobu deseti let ode dne nabytí jeho účinnosti.

PLÁN OCHRANY

KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 1, ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, urbanistické a krajinné hodnoty, architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, významné dominanty a znaky historické kulturní krajiny nacházející se v památkové zóně

nemovité kulturní památky

číslo	název
II	měštanský dům
VII	železniční stanice

stavby, místa nebo soubory staveb

číslo	název
56	stará Pošta – přeprahací stanice
60	vila Wondraschek
61	kříž
76	Ertlův mlýn
77	bývalá budova Sokola
79	kamenné schodiště
80	železniční tunel
84	železniční trať Mariánské lázně – Karlovy Vary

znaky historické kulturní krajiny

číslo	název
2	Zlatý vrch
3	vrch U Křížku se skalní plošinou
8	z ulice Na Výšině
10	z ulice Novoveská
12	vila Komtesa – zámek
13	botanická zahrada – zámek
14	botanická zahrada
17	pozůstatek ploch komponovaných v rámci parkových úprav zámku
18	průzkumná štola
20	pozůstatky povrchová těžba cínu
25	svahy Zlatého a Šibeničního vrchu
27	svahy na jihu území k Petrově hoře
28	svahy na severozápadě území k vrchu Kočičák a Kočičí vrch
30	lesy Zelené hory
33	alej v ulici U Trati
35	alej k Šibeničnímu vrchu
49	pozůstatek Horního náhonu v botanické zahradě
50	Mariina studánka
51	pramen u mostu

nemovité kulturní památky

- nemovitá kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (areál)
- nemovitá kulturní památka (areál)

urbanistické a krajinné hodnoty

- území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
- území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
- území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)

nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb nebo významnou dominantou

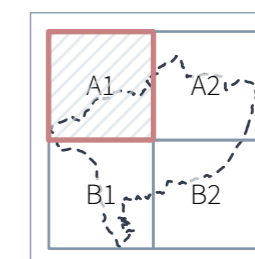
- architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb (kategorie A)
- historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb (kategorie B)
- významná stavební dominanta

hranice

- hranice městské památkové zóny Bečov nad Teplou
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
- hranice parcel katastru nemovitostí

nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny

- významný vyhlídkový bod
- patník, soubor patníků
- pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin
- snos kamenů
- památný strom
- významný skalní útvar
- zdroj podzemní vody
- vizuální osa
- historická cesta významná
- historická cesta další
- úvozová cesta
- suchá zídka
- oddělující pásy vegetace, meze
- terasová zídka
- alej
- stromořadí
- brod
- jez
- vodní dílo
- významný vodní tok
- hřbitov
- židovský hřbitov
- významná sídelní zeleň
- pozůstatek sadu
- rybník
- významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory
- významné porostní plochy

podkladová data DKM ©ČÚZK

zpracovala

Bc. Helena Mottlová

měřítko

1:10 000

datum

1/2023

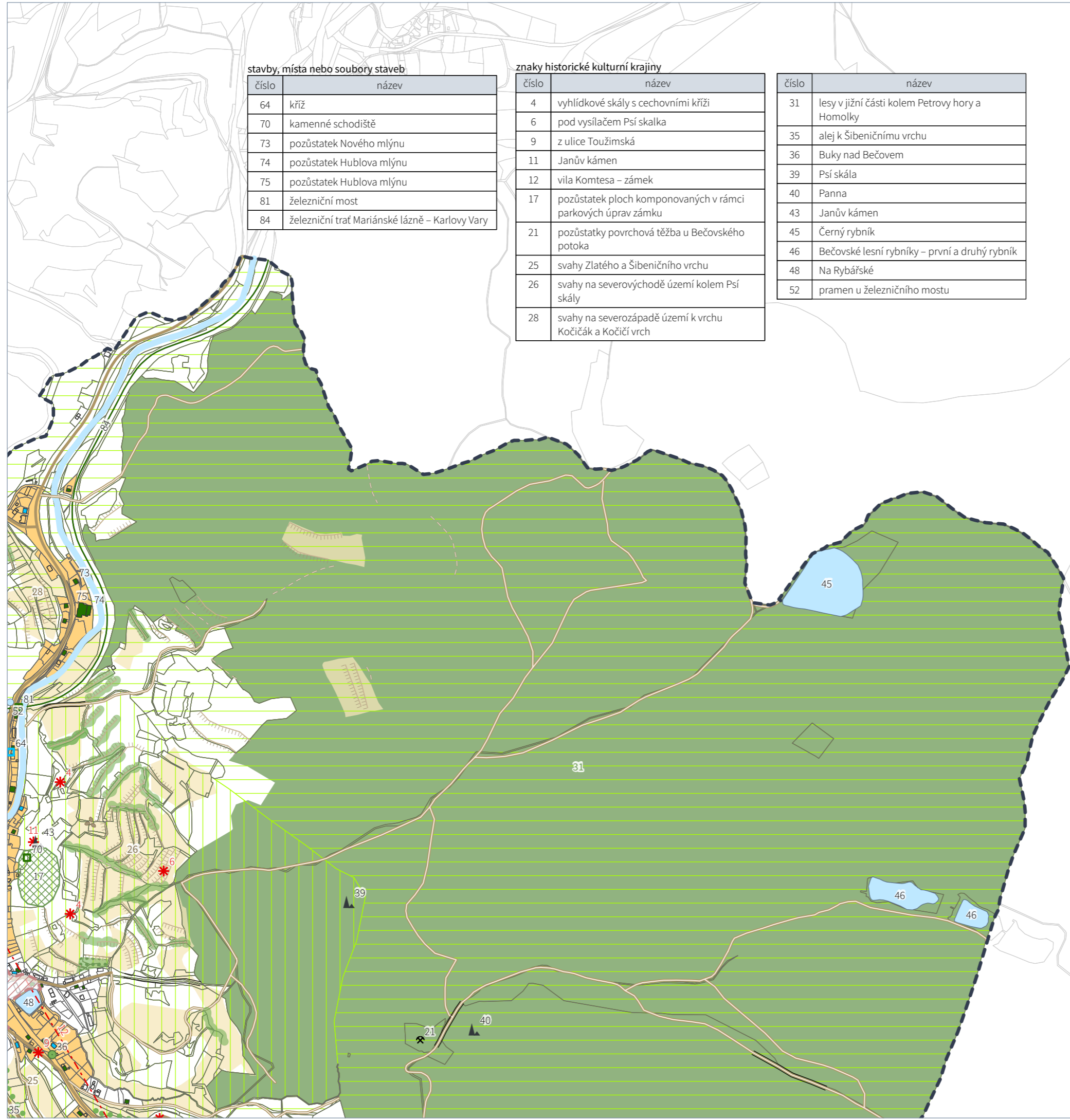
PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 1, ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, urbanistické a krajinné hodnoty, architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, významné dominanty a znaky historické kulturní krajiny nacházející se v památkové zóně

číslo	název
64	kříž
70	kamenné schodiště
73	pozůstatek Nového mlýnu
74	pozůstatek Hublova mlýnu
75	pozůstatek Hublova mlýnu
81	železniční most
84	železniční trať Mariánské lázně – Karlovy Vary

číslo	název
4	vyhlídkové skály s cechovními kříži
6	pod vysílačem Psí skalka
9	z ulice Toužimská
11	Janův kámen
12	vila Komtesa – zámek
17	pozůstatek ploch komponovaných v rámci parkových úprav zámku
21	pozůstatky povrchová těžba u Bečovského potoka
25	svahy Zlatého a Šibeničního vrchu
26	svahy na severovýchodě území kolem Psí skály
28	svahy na severozápadě území k vrchu Kočičák a Kočičí vrch

číslo	název
31	lesy v jižní části kolem Petrovy hory a Homolky
35	alej k Šibeničnímu vrchu
36	Buky nad Bečovem
39	Psí skála
40	Panna
43	Janův kámen
45	Černý rybník
46	Bečovské lesní rybníky – první a druhý rybník
48	Na Rybářské
52	pramen u železničního mostu

nemovité kulturní památky

- ▲ nemovitá kulturní památka (objekt)
- ▲ nemovitá národní kulturní památka (objekt)
- ▨ nemovitá národní kulturní památka (areál)
- ▨ nemovitá kulturní památka (areál)

urbanistické a krajinné hodnoty

- území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
- území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
- území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)

nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb nebo významnou dominantou

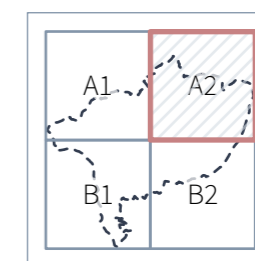
- architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb (kategorie A)
- historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb (kategorie B)
- významná stavební dominanta

hranice

- hranice městské památkové zóny Bečov nad Teplou
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
- hranice parcel katastru nemovitostí

nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny

- významný vyhlídkový bod
- patník, soubor patníků
- pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin
- snos kamenů
- památný strom
- významný skalní útvar
- zdroj podzemní vody
- vizuální osa
- historická cesta významná
- historická cesta další
- úvozová cesta
- suchá zídka
- oddělující pásy vegetace, meze
- terasová zídka
- alej
- stromořadí
- brod
- jez
- vodní dílo
- významný vodní tok
- hřbitov
- židovský hřbitov
- významná sídelní zeleň
- pozůstatek sadu
- rybník
- významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory
- významné porostní plochy

podkladová data DKM ©ČÚZK

zpracovala
Bc. Helena Mottlová
měřítko 1:10 000 datum 1/2023

PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 1, ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, urbanistické a krajinné hodnoty, architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, významné dominanty a znaky historické kulturní krajiny nacházející se v památkové zóně

nemovité kulturní památky

- nemovitá kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (areál)
- nemovitá kulturní památka (areál)

urbanistické a krajinné hodnoty

- území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
- území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
- území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)

nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb nebo významnou dominantou

- architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb (kategorie A)
- historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb (kategorie B)
- významná stavební dominanta

hranice

- hranice městské památkové zóny Bečov nad Teplou
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
- hranice parcel katastru nemovitostí

nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny

- významný vyhlídkový bod
- patník, soubor patníků
- pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin
- snos kamenů
- památný strom
- významný skalní útvar
- zdroj podzemní vody
- vizuální osa
- historická cesta významná
- historická cesta další
- úvozová cesta
- suchá zídka
- oddělující pásy vegetace, meze
- terasová zídka
- alej
- stromořadí
- brod
- jez
- vodní dílo
- významný vodní tok
- hřbitov
- židovský hřbitov
- významná sídelní zeleň
- pozůstatek sadu
- rybník
- významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory
- významné porostní plochy

nemovité kulturní památky

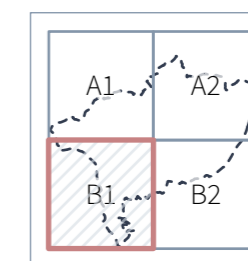
číslo	název
IX	boží muka

stavby, místa nebo soubory staveb

číslo	název
58	bývalý hostinec Waldperla
82	železniční most
84	železniční trať Mariánské lázně – Karlovy Vary

znaky historické kulturní krajiny

číslo	název
14	botanická zahrada
19	zlatonosné sejpy
23	historický lom na kámen pod Šibeničním vrchem
25	svahy Zlatého a Šibeničního vrchu
27	svahy na jihu území k Petrově hoře
29	severovýchodní lesy
30	lesy Zelené hory
32	alej v ulici Tepelská
42	Půlnoční kámen
47	Mannerovy rybníky

podkladová data DKM ©ČÚZK

zpracovala

Bc. Helena Mottlová

měřítko

1:10 000

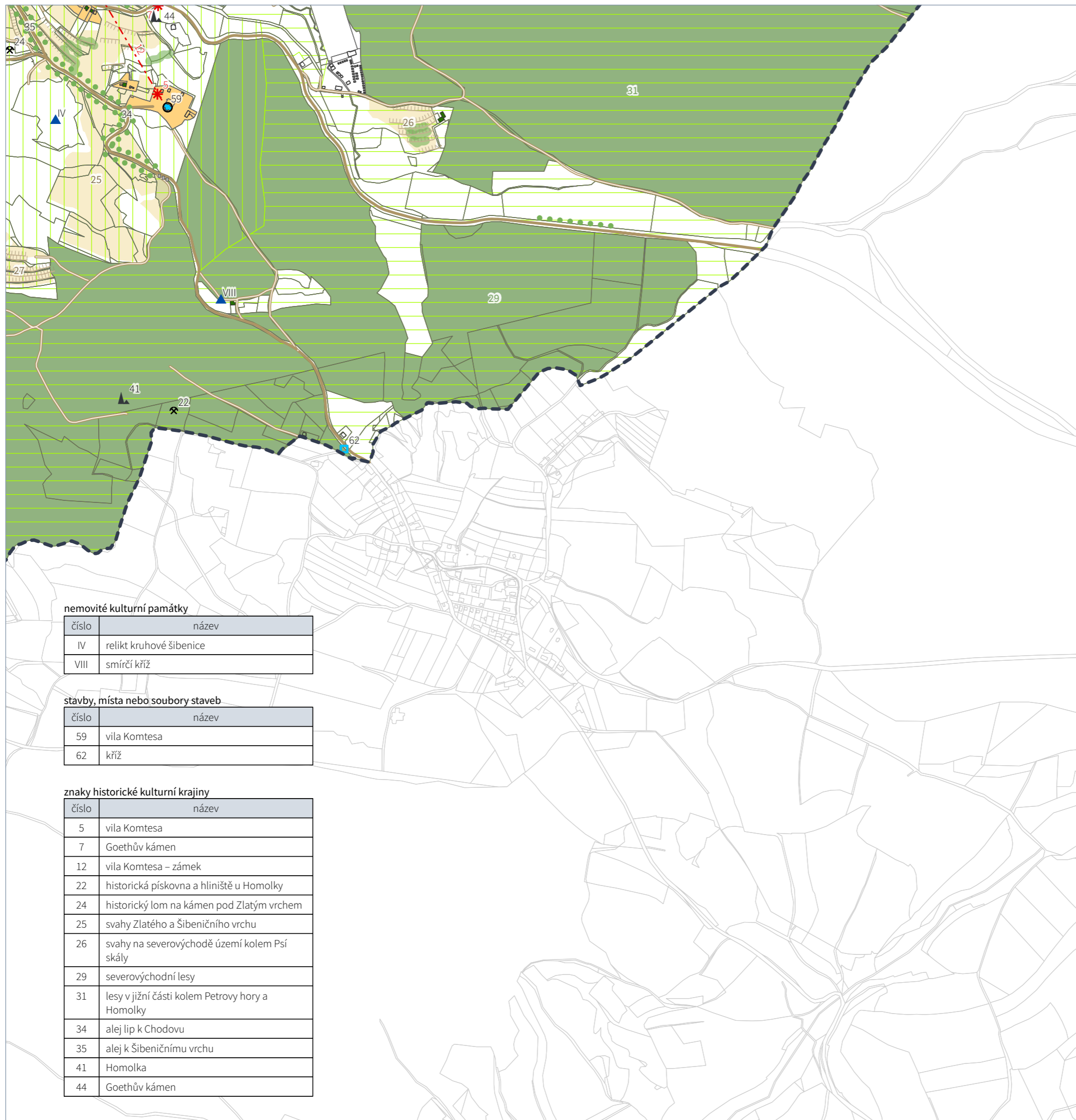
datum

1/2023

PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 1, ve kterém jsou vyznačeny nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, urbanistické a krajinné hodnoty, architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, významné dominanty a znaky historické kulturní krajiny nacházející se v památkové zóně

nemovité kulturní památky

- nemovitá kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (areál)
- nemovitá kulturní památka (areál)

urbanistické a krajinné hodnoty

- území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
- území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
- území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)

nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb nebo významnou dominantou

- architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb (kategorie A)
- historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb (kategorie B)
- významná stavební dominanta

hranice

- hranice městské památkové zóny Bečov nad Teplou
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
- hranice parcel katastru nemovitostí

nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny

- významný vyhlídkový bod
- patník, soubor patníků
- pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin
- snos kamenů
- památný strom
- významný skalní útvar
- zdroj podzemní vody
- vizuální osa
- historická cesta významná
- historická cesta další
- úvozová cesta
- suchá zídka
- oddělující pásy vegetace, meze
- terasová zídka
- alej
- stromořadí
- brod
- jez
- vodní dílo
- významný vodní tok
- hřbitov
- židovský hřbitov
- významná sídelní zeleň
- pozůstatek sadu
- rybník
- významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory
- významné porostní plochy

nemovité kulturní památky

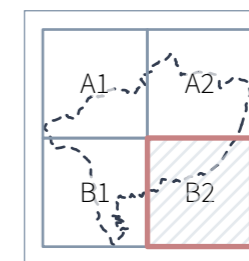
číslo	název
IV	relikt kruhové šibenice
VIII	smírčí kříž

stavby, místa nebo soubory staveb

číslo	název
59	vila Komtesa
62	kříž

znaky historické kulturní krajiny

číslo	název
5	vila Komtesa
7	Goethův kámen
12	vila Komtesa – zámek
22	historická pískovna a hliniště u Homolky
24	historický lom na kámen pod Zlatým vrchem
25	svahy Zlatého a Šibeničního vrchu
26	svahy na severovýchodě území kolem Psí skály
29	severovýchodní lesy
31	lesy v jižní části kolem Petrovy hory a Homolky
34	alej lip k Chodovu
35	alej k Šibeničnímu vrchu
41	Homolka
44	Goethův kámen

podkladová data DKM ©ČÚZK

zpracovala

Bc. Helena Mottlová

měřítko

1:10 000

datum

1/2023

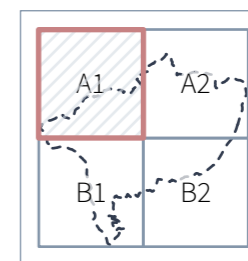
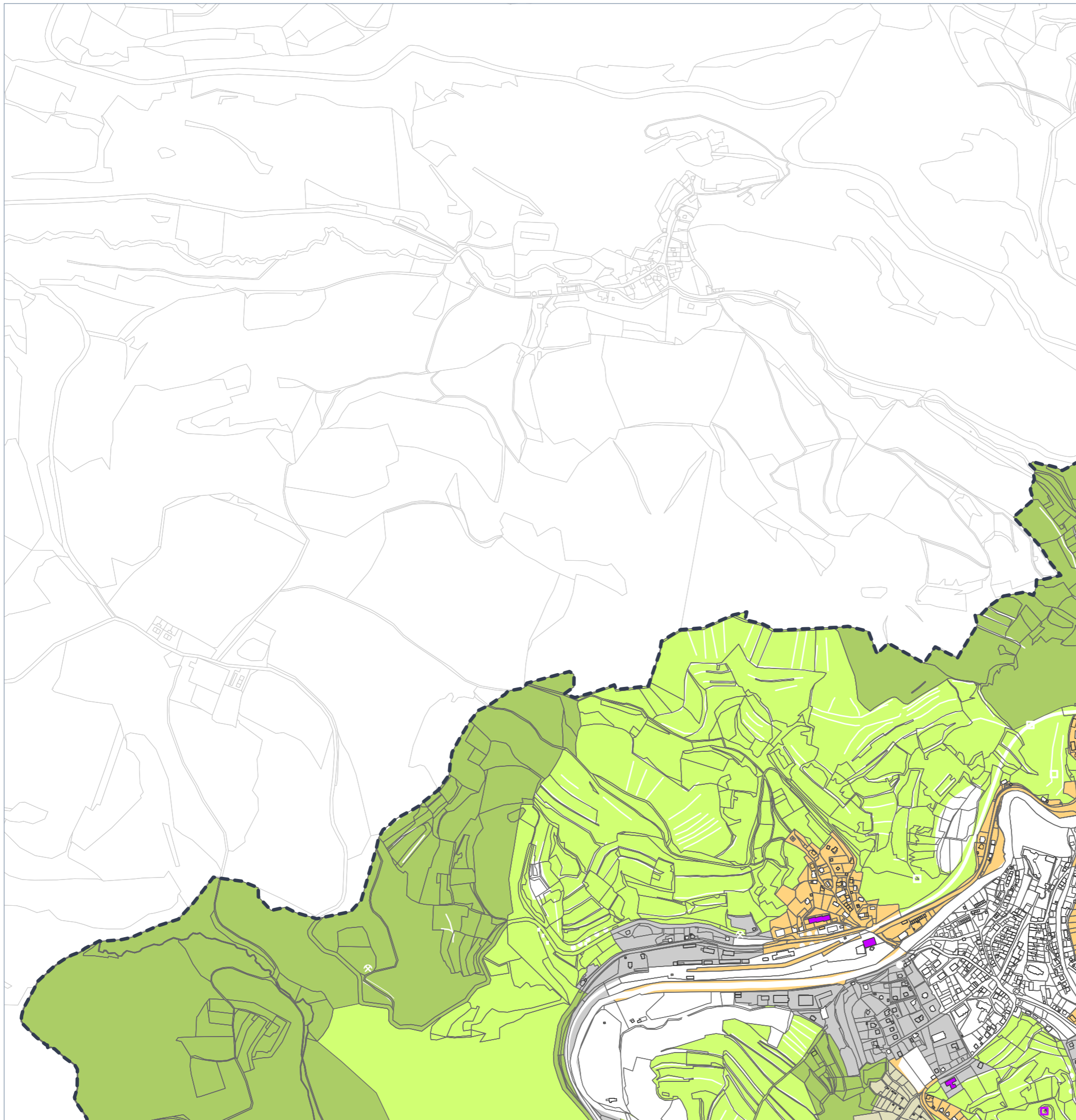

PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 2 s označením nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti

- rušivé objekty (D)
  - území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
  - území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
  - území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)
  - zastavěné území bez urbanistických hodnot (u0)
  - chatové a zahrádkářské osady (ch0)
- hranice**
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
  - hranice parcel katastru nemovitostí

podkladová data DKM ©ČÚZK

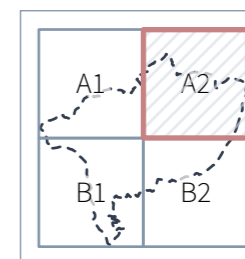
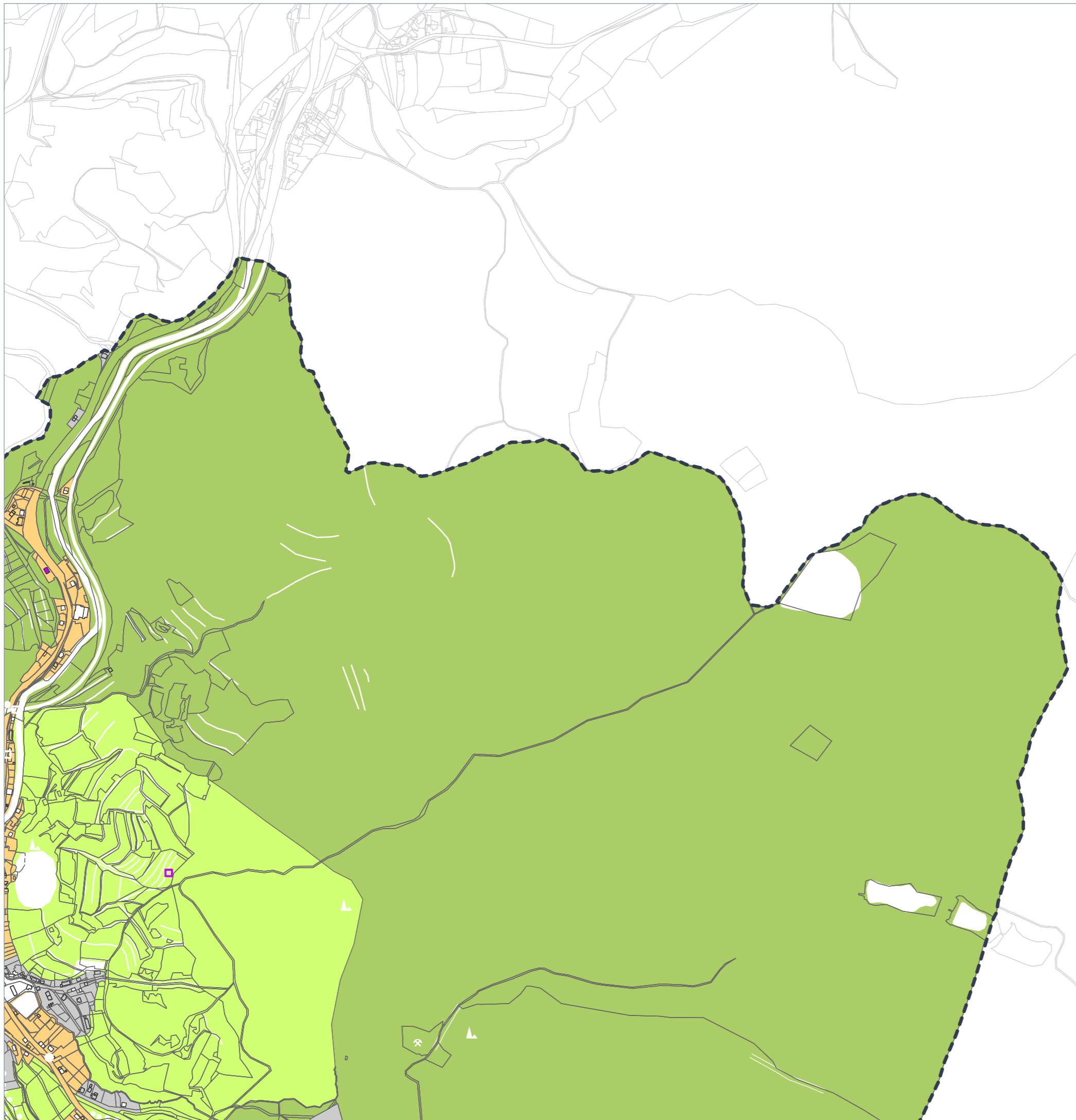
zpracovala
Bc. Helena Mottlová
měřítko 1:10 000 datum 1/2023

PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

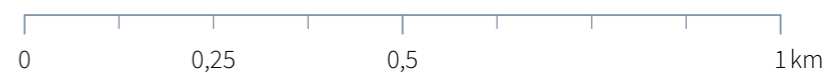
Výkres č. 2 s označením nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti

- rušivé objekty (D)
  - území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
  - území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
  - území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)
  - zastavěné území bez urbanistických hodnot (u0)
  - chatové a zahrádkářské osady (ch0)
- hranice**
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
  - hranice parcel katastru nemovitostí

podkladová data DKM ©ČÚZK

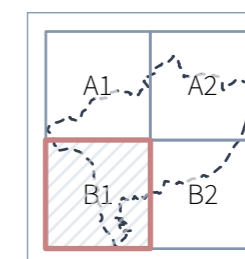
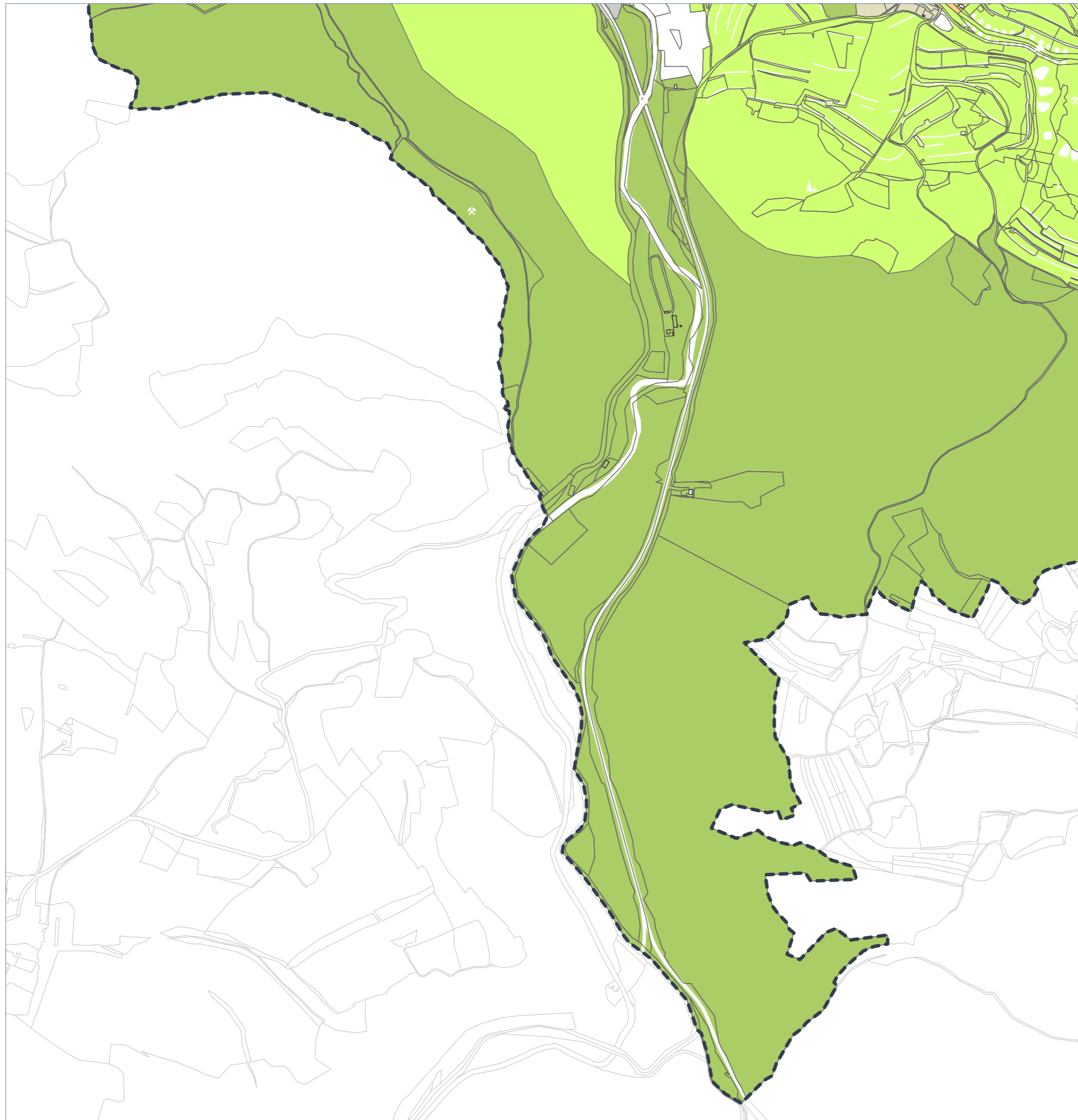
zpracovala
Bc. Helena Mottlová
měřítko 1:10 000 datum 1/2023

PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 2 s označením nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti

- rušivé objekty (D)
  - území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
  - území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
  - území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)
  - zastavěné území bez urbanistických hodnot (u0)
  - chatové a zahrádkářské osady (ch0)
- hranice**
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
  - hranice parcel katastru nemovitostí

podkladová data DKM ©ČÚZK

zpracovala
Bc. Helena Mottlová
měřítko 1:10 000 datum 1/2023

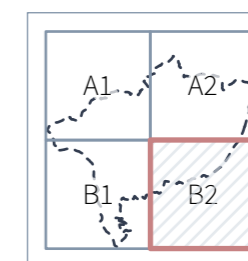
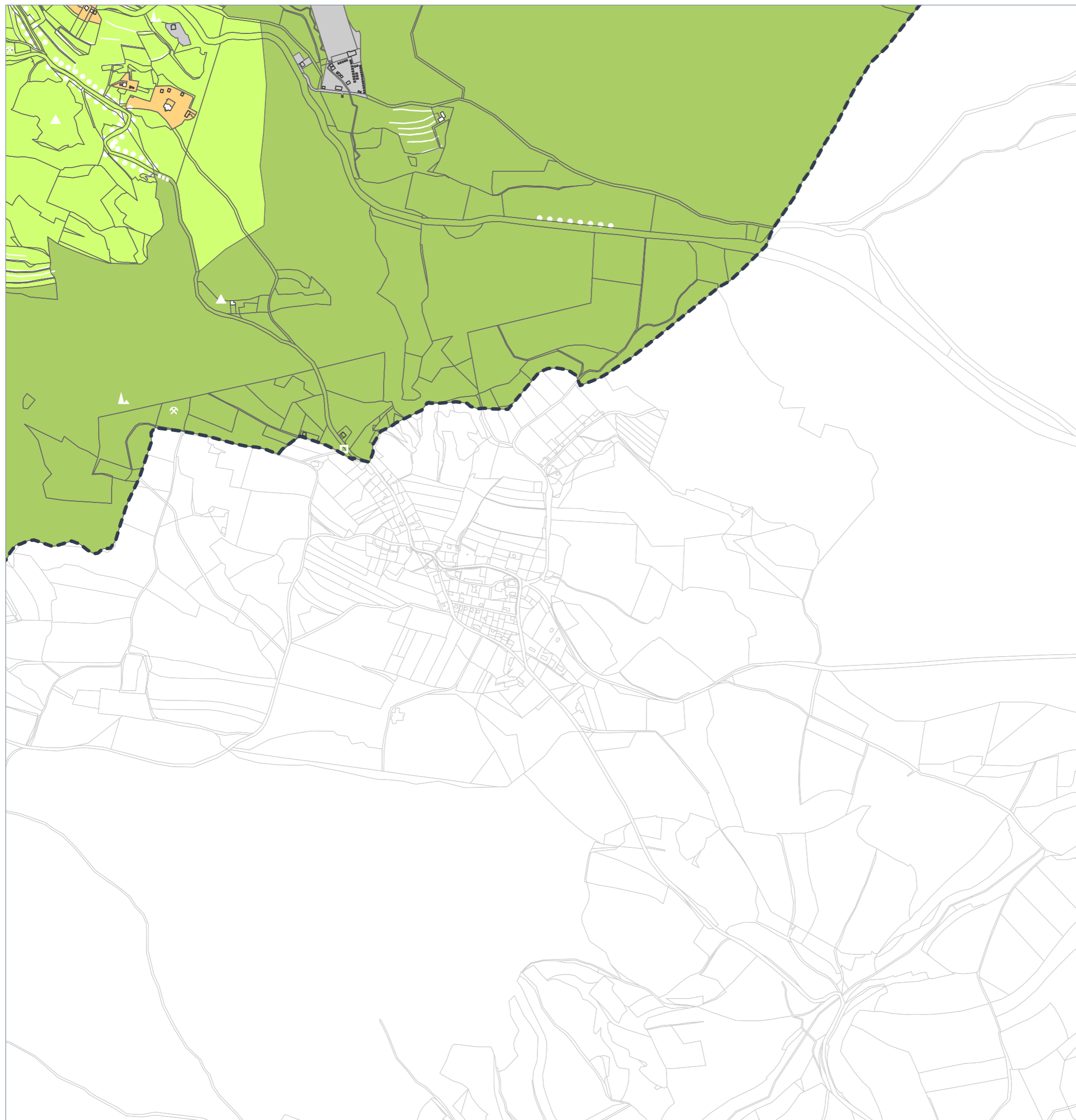

PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 2 s označením nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně, u nichž je zcela nebo zčásti vyloučena povinnost podle § 14 odst. 2 zákona, s vyznačením rozsahu osvobození od této povinnosti

- rušivé objekty (D)
  - území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
  - území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
  - území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)
  - zastavěné území bez urbanistických hodnot (u0)
  - chatové a zahrádkářské osady (ch0)
- hranice**
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
  - hranice parcel katastru nemovitostí

podkladová data DKM ©ČÚZK

zpracovala
Bc. Helena Mottlová
měřítko datum
1:10 000 1/2023

PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 3, ve kterém je vyznačen způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové zóny z hlediska státní památkové péče

nemovitě kulturní památky

číslo	název
I	Hrad Bečov nad Teplou*
II	měštanský dům
III	městský dům*
V	měštanský dům*
VI	Základní umělecká škola Josefa Labitzkého*
VII	železniční stanice
X	rodinný dům*
XI	radnice*
XII	sloup se sochou Panny Marie Immaculaty*
XIII	městský dům*
XIV	fara*
XV	kostel sv. Jiří*
XVI	hrad a zámek*
XVII	měštanský dům*

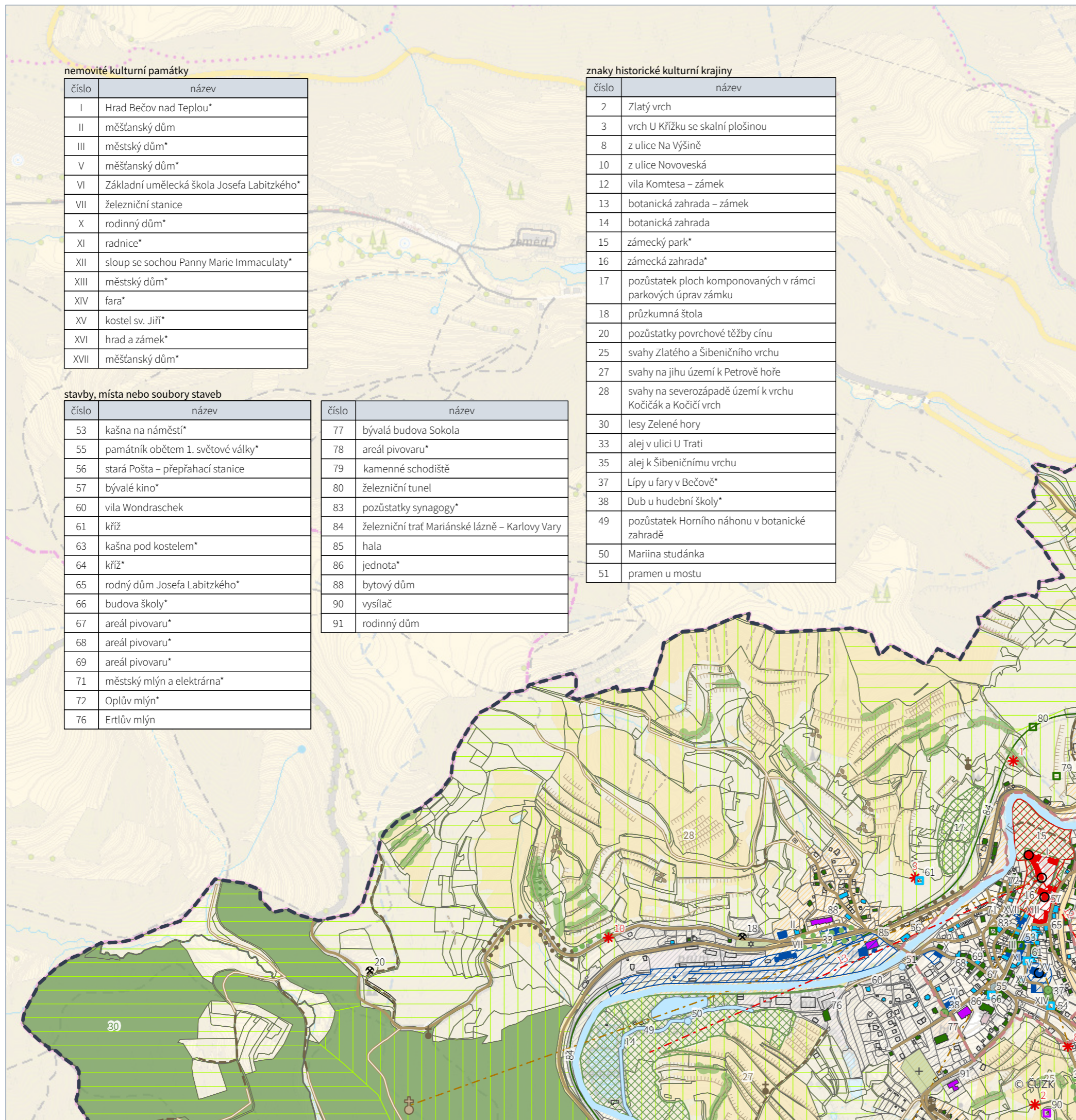
znaky historické kulturní krajiny

číslo	název
2	Zlatý vrch
3	vrch U Křížku se skalní plošinou
8	z ulice Na Výšině
10	z ulice Novoveská
12	vila Komtesa – zámek
13	botanická zahrada – zámek
14	botanická zahrada
15	zámecký park*
16	zámecká zahrada*
17	pozůstatek ploch komponovaných v rámci parkových úprav zámku
18	průzkumná štola
20	pozůstatky povrchové těžby cínu
25	svahy Zlatého a Šibeničního vrchu
27	svahy na jihu území k Petrově hoře
28	svahy na severozápadě území k vrchu Kočičák a Kočičí vrch
30	lesy Zelené hory
33	alej v ulici U Trati
35	alej k Šibeničnímu vrchu
37	Lípy u fary v Bečově*
38	Dub u hudební školy*
49	pozůstatek Horního náhonu v botanické zahradě
50	Mariina studánka
51	pramen u mostu

stavby, místa nebo soubory staveb

číslo	název
53	kašna na náměstí*
55	památník obětem 1. světové války*
56	stará Pošta – přeprahací stanice
57	bývalé kino*
60	vila Wondraschek
61	kříž
63	kašna pod kostelem*
64	kříž*
65	rodný dům Josefa Labitzkého*
66	budova školy*
67	areál pivovaru*
68	areál pivovaru*
69	areál pivovaru*
71	městský mlýn a elektrárna*
72	Oplův mlýn*
76	Ertlův mlýn

číslo	název
77	bývalá budova Sokola
78	areál pivovaru*
79	kamenné schodiště
80	železniční tunel
83	pozůstatky synagogy*
84	železniční trať Mariánské lázně – Karlovy Vary
85	hala
86	jednota*
88	bytový dům
90	vysílač
91	rodinný dům

nemovitě kulturní památky

- nemovitá kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (areál)
- nemovitá kulturní památka (areál)

urbanistické a krajinné hodnoty

- území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
- území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
- území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)
- zastavěné území bez urbanistických hodnot (u0)
- chatové a zahrádkářské osady (ch0)

nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb nebo významnou dominantou

- architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb (kategorie A)
- historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb (kategorie B)
- rušivé objekty (D)
- významná stavební dominanta

hranice

- hranice městské památkové zóny Bečov nad Teplou
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
- hranice parcel katastru nemovitostí

nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny

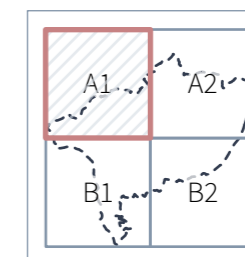
- významný vyhlídkový bod
- patník, soubor patníků
- pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin
- snos kamenů
- památný strom
- významný skalní útvar
- zdroj podzemní vody

- vizuální osa
- historická cesta významná
- historická cesta další
- úvozová cesta
- suchá zídka
- oddělující pásy vegetace, meze
- terasová zídka
- alej
- stromořadí

- brod
- jez
- vodní dílo
- významný vodní tok
- hřbitov
- židovský hřbitov
- významná sídelní zeleň
- pozůstatek sadu
- rybník
- významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory
- významné porostní plochy

zaniklé znaky historické kulturní krajiny

- zaniklý významný vyhlídkový bod
- zaniklá rodová hrobní kaple
- zaniklý objekt drobné sakrální architektury
- zaniklá vizuální osa
- zaniklá historická cesta
- zaniklá alej
- zaniklý rybník

podkladová data ZABAGED, DKM ©ČÚZK

zpracovala

Bc. Helena Mottlová

měřítko

1:10 000

datum

1/2023

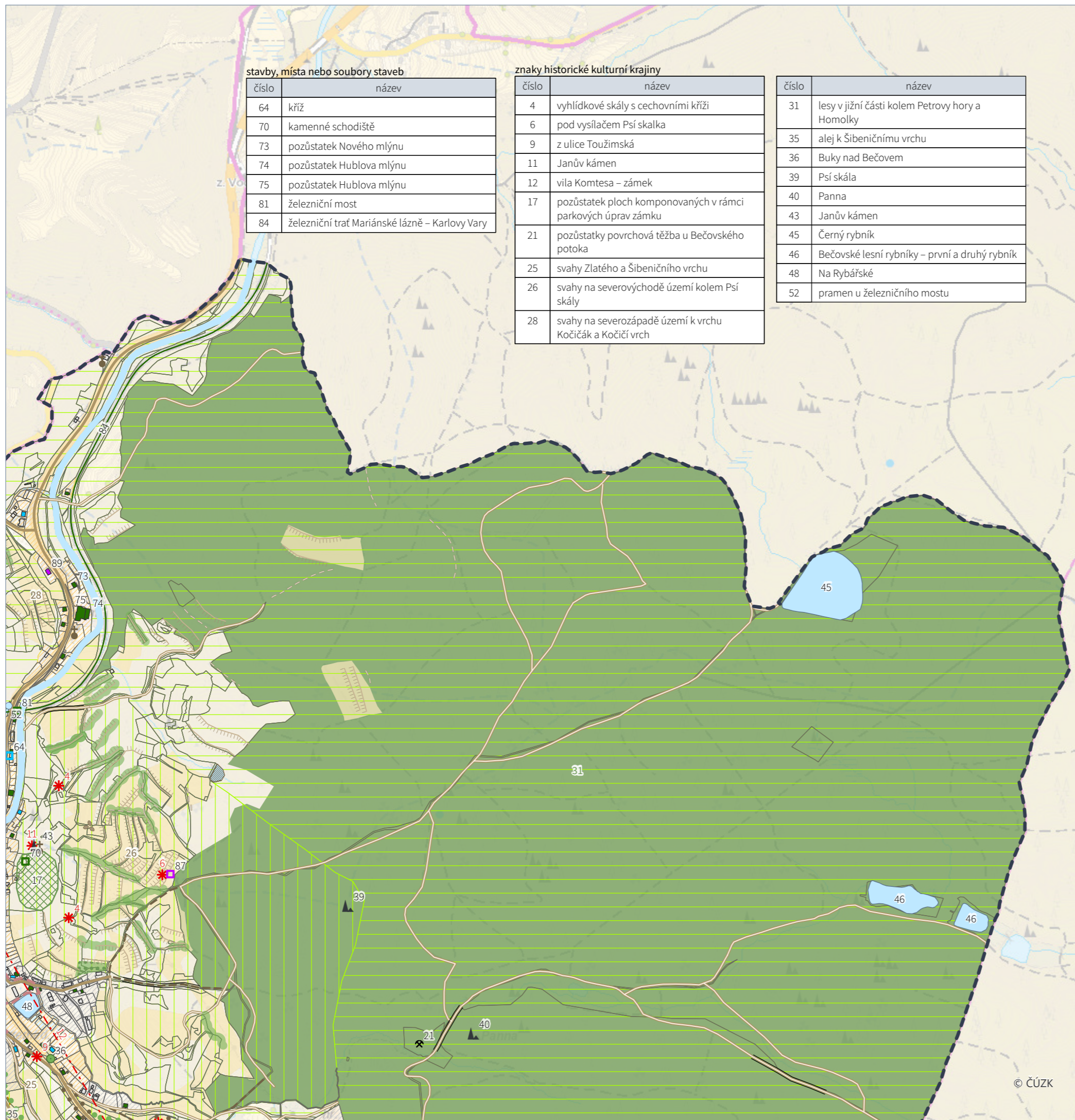
PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 3, ve kterém je vyznačen způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové zóny z hlediska státní památkové péče

stavby, místa nebo soubory staveb	číslo	název
	64	kříž
	70	kamenné schodiště
	73	pozůstatek Nového mlýnu
	74	pozůstatek Hublova mlýnu
	75	pozůstatek Hublova mlýnu
	81	železniční most
	84	železniční trať Mariánské lázně – Karlovy Vary

znaky historické kulturní krajiny	číslo	název
	4	vyhlídkové skály s cechovními kříži
	6	pod vysílačem Psí skalka
	9	z ulice Toužimská
	11	Janův kámen
	12	vila Komtesa – zámek
	17	pozůstatek ploch komponovaných v rámci parkových úprav zámku
	21	pozůstatky povrchová těžba u Bečovského potoka
	25	svahy Zlatého a Šibeničního vrchu
	26	svahy na severovýchodě území kolem Psí skály
	28	svahy na severozápadě území k vrchu Kočičák a Kočičí vrch

číslo	název
31	lesy v jižní části kolem Petrovy hory a Homolky
35	alej k Šibeničnímu vrchu
36	Buky nad Bečovem
39	Psí skála
40	Panna
43	Janův kámen
45	Černý rybník
46	Bečovské lesní rybníky – první a druhý rybník
48	Na Rybářské
52	pramen u železničního mostu

nemovitě kulturní památky

- nemovitá kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (areál)
- nemovitá kulturní památka (areál)

urbanistické a krajinné hodnoty

- území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
- území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
- území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)
- zastavěné území bez urbanistických hodnot (u0)
- chatové a zahrádkářské osady (ch0)

nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb nebo významnou dominantou

- architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb (kategorie A)
- historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb (kategorie B)
- rušivé objekty (D)
- významná stavební dominanta

hranice

- hranice městské památkové zóny Bečov nad Teplou
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
- hranice parcel katastru nemovitostí

nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny

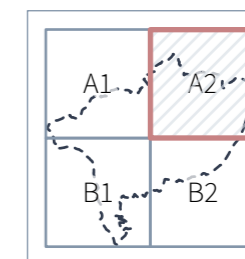
- významný vyhlídkový bod
- patník, soubor patníků
- pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin
- snos kamenů
- památný strom
- významný skalní útvar
- zdroj podzemní vody

- vizuální osa
- historická cesta významná
- historická cesta další
- úvozová cesta
- suchá zídka
- oddělovací pásy vegetace, meze
- terasová zídka
- alej
- stromořadí

- brod
- jez
- vodní dílo
- významný vodní tok
- hřbitov
- židovský hřbitov
- významná sídelní zeleň
- pozůstatek sadu
- rybník
- významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory
- významné porostní plochy

zaniklé znaky historické kulturní krajiny

- zaniklý významný vyhlídkový bod
- zaniklá rodová hrobní kaple
- zaniklý objekt drobné sakrální architektury
- zaniklá vizuální osa
- zaniklá historická cesta
- zaniklá alej
- zaniklý rybník

podkladová data ZABAGED, DKM ©ČÚZK

zpracovala

Bc. Helena Mottlová

měřítko

1:10 000

datum

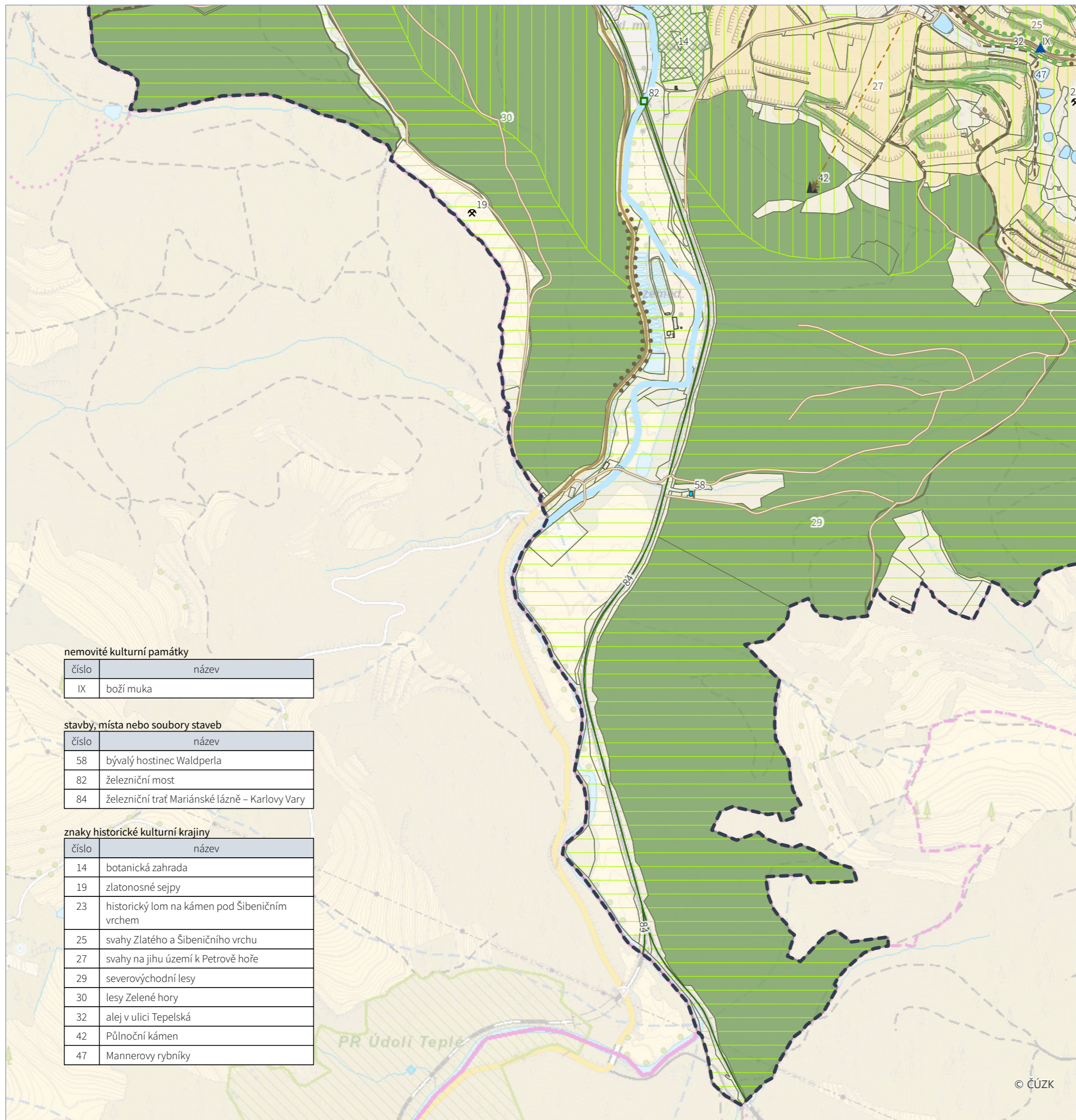
1/2023

PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 3, ve kterém je vyznačen způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové zóny z hlediska státní památkové péče

nemovité kulturní památky

- nemovitá kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (areál)
- nemovitá kulturní památka (areál)

urbanistické a krajinné hodnoty

- území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
- území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
- území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)
- zastavěné území bez urbanistických hodnot (u0)
- chatové a zahrádkářské osady (ch0)

nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb nebo významnou dominantou

- architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb (kategorie A)
- historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb (kategorie B)
- rušivé objekty (D)
- významná stavební dominanta

hranice

- hranice městské památkové zóny Bečov nad Teplou
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
- hranice parcel katastru nemovitostí

nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny

- významný vyhlídkový bod
- patník, soubor patníků
- pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin
- snos kamenů
- památný strom
- významný skalní útvar
- zdroj podzemní vody

- vizuální osa
- historická cesta významná
- historická cesta další
- úvozová cesta
- suchá zídka
- oddělovací pásy vegetace, meze
- terasová zídka
- alej
- stromořadí
- brod
- jez
- vodní dílo
- významný vodní tok
- hřbitov
- židovský hřbitov
- významná sídelní zeleň
- pozůstatek sadu
- rybník
- významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory
- významné porostní plochy

- zaniklý významný vyhlídkový bod
- zaniklá rodová hrobní kaple
- zaniklý objekt drobné sakrální architektury
- zaniklá vizuální osa
- zaniklá historická cesta
- zaniklá alej
- zaniklý rybník

zaniklé znaky historické kulturní krajiny

- zaniklý významný vyhlídkový bod
- zaniklá rodová hrobní kaple
- zaniklý objekt drobné sakrální architektury
- zaniklá vizuální osa
- zaniklá historická cesta
- zaniklá alej
- zaniklý rybník

nemovité kulturní památky

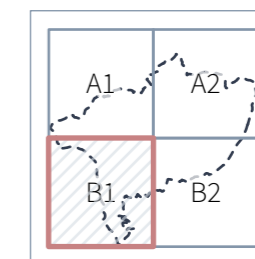
číslo	název
IX	boží muka

stavby, místa nebo soubory staveb

číslo	název
58	bývalý hostinec Waldperla
82	železniční most
84	železniční trať Mariánské lázně – Karlovy Vary

znaky historické kulturní krajiny

číslo	název
14	botanická zahrada
19	zlatonosné sejpy
23	historický lom na kámen pod Šibeničním vrchem
25	svahy Zlatého a Šibeničního vrchu
27	svahy na jihu území k Petrově hoře
29	severovýchodní lesy
30	lesy Zelené hory
32	alej v ulici Tepelská
42	Půlnoční kámen
47	Mannerovy rybníky

podkladová data ZABAGED, DKM ©ČÚZK

zpracovala

Bc. Helena Mottlová

měřítko

1:10 000

datum

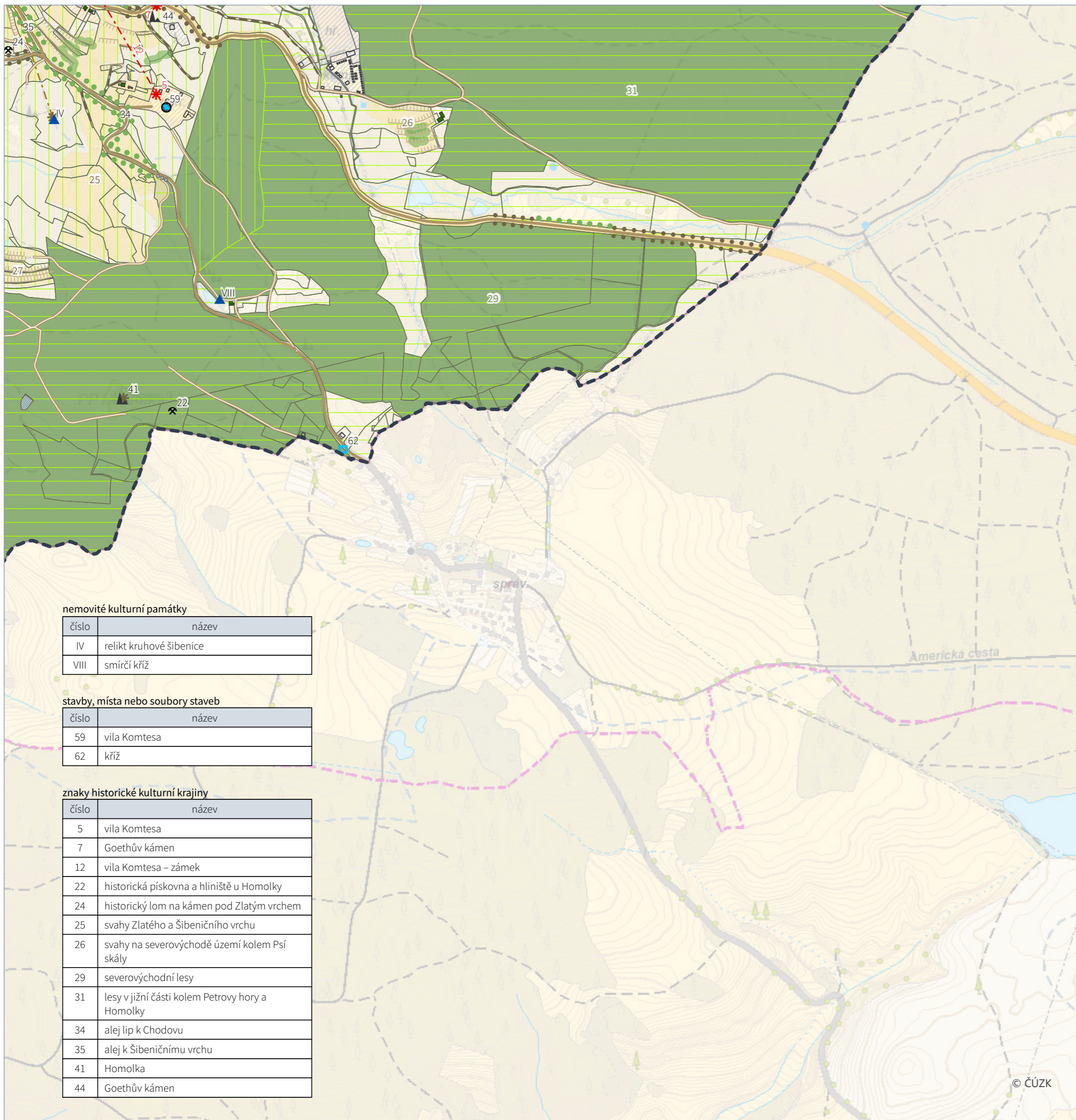
1/2023

PLÁN OCHRANY KRAJINNÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY BEČOVSKO

Výkres č. 3, ve kterém je vyznačen způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové zóny z hlediska státní památkové péče

nemovité kulturní památky

- nemovitá kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (objekt)
- nemovitá národní kulturní památka (areál)
- nemovitá kulturní památka (areál)

urbanistické a krajinné hodnoty

- území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)
- území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)
- území s běžnými krajinnými hodnotami (k2)
- zastavěné území bez urbanistických hodnot (u0)
- chatové a zahrádkářské osady (ch0)

nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cennou stavbou nebo souborem staveb, historicky významnou stavbou, místem nebo souborem staveb nebo významnou dominantou

- architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb (kategorie A)
- historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb (kategorie B)
- rušivé objekty (D)
- významná stavební dominanta

hranice

- hranice městské památkové zóny Bečov nad Teplou
- hranice krajinné památkové zóny Bečovsko
- hranice parcel katastru nemovitostí

nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny

- významný vyhlídkový bod
- patník, soubor patníků
- pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin
- snos kamenů
- památný strom
- významný skalní útvar
- zdroj podzemní vody

- vizuální osa
- historická cesta významná
- historická cesta další
- úvozová cesta
- suchá zídka
- oddělující pásy vegetace, meze
- terasová zídka
- alej
- stromořadí

- brod
- jez
- vodní dílo
- významný vodní tok
- hřbitov
- židovský hřbitov
- významná sídelní zeleň
- pozůstatek sadu
- rybník
- významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory
- významné porostní plochy

zaniklé znaky historické kulturní krajiny

- zaniklý významný vyhlídkový bod
- zaniklá rodová hrobní kaple
- zaniklý objekt drobné sakrální architektury
- zaniklá vizuální osa
- zaniklá historická cesta
- zaniklá alej
- zaniklý rybník

nemovité kulturní památky

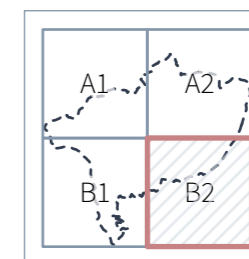
číslo	název
IV	relikt kruhové šibenice
VIII	smírčí kříž

stavby, místa nebo soubory staveb

číslo	název
59	vila Komtesa
62	kříž

znaky historické kulturní krajiny

číslo	název
5	vila Komtesa
7	Goethův kámen
12	vila Komtesa – zámek
22	historická pískovna a hliniště u Homolky
24	historický lom na kámen pod Zlatým vrchem
25	svahy Zlatého a Šibeničního vrchu
26	svahy na severovýchodě území kolem Psí skály
29	severovýchodní lesy
31	lesy v jižní části kolem Petrovy hory a Homolky
34	alej lip k Chodovu
35	alej k Šibeničnímu vrchu
41	Homolka
44	Goethův kámen

podkladová data ZABAGED, DKM ©ČÚZK

zpracovala

Bc. Helena Mottlová

měřítko

1:10 000

datum

1/2023

II. ODŮVODNĚNÍ PLÁNU OCHRANY

C. TEXTOVÁ ČÁST

C.1 Obecný popis kulturních hodnot krajinné památkové zóny

Kapitola C.1 popisuje kulturní hodnoty krajinné památkové zóny tak, jak stanovuje § 1 odst. 6 písm. a) vyhlášky č. 420/2008 Sb., a to jak z hlediska historického vývoje, tak současného stavu.

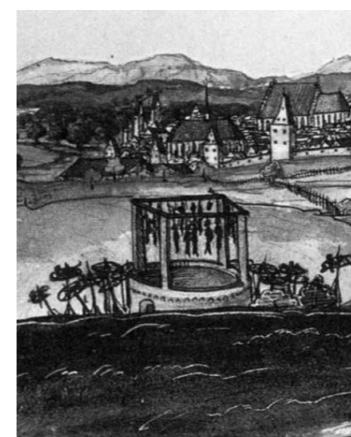
Krajina Bečovska je na území České republiky neobvyklým příkladem kombinace výrazně modelovaného geomorfologického reliéfu spojeného s přírodními hodnotami, vrstvami kultivace a využití krajiny člověkem a památkových hodnot města nadmístního významu. Právě stále viditelné doklady lidské činnosti v krajině reflektující historický vývoj území a společnosti řadí bečovskou krajinu do skupiny organicky vyvinutých krajin, v dnešní době již vzhledem k přerušení některých procesů v minulém století na pomezí kontinuální a reliktní krajiny.

C.1.1 Historický vývoj uspořádání krajiny, jejích komponent a sídelní sítě

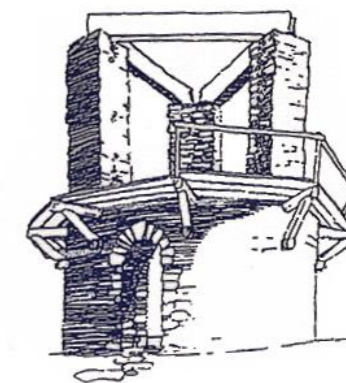
Datace a forma nejstaršího osídlení dosud není pro oblast Bečova jasná. Název³ napovídá slovanskému osídlení, charakteristické terénní podmínky naznačují, že místo mělo význam pravděpodobně hlavně ze strážních či vojenských důvodů. Fakticky podložený rozvoj Bečova můžeme sledovat na počátku vrcholného středověku. V oblasti dnešního Bečova se nacházela křižovatka obchodních stezek Locket–Toužim–Plzeň a Teplá – střední Poohří. V těchto místech se pravděpodobně nacházelo mýtné stanoviště (často chybně označované jako celnice), které bylo doprovázeno drobnou tvrzí (v oblasti dnešního náměstí). Existenci tohoto stanoviště měla dokazovat listina z roku 1214, dnes však již považována za falzifikát z 15. století. Archeologické průzkumy v oblasti však osídlení na počátku 13. století potvrzují.⁴ Kromě významné polohy v rámci zemských cest hrály roli v rozvoji města (a zvláště pak ve výstavbě hradu) naleziště nerostného bohatství. Slavkovský les byl oblastí bohatou na naleziště kovů (převážně cínu, stříbra, olova, mědi a v malé míře i zlata) a minerálů. Této skutečnosti využili pánové z Oseka a Rýzmburka, kteří na počátku 14. století odkoupili mimo jiné oblast dnešního Bečova (Jaša – Dyedeková, 2011). Archeologické průzkumy v hradním jádru dokazují sídelní aktivitu již v druhé polovině 13. století s hypotézou, že se mohlo jednat o zeměpanský hrad (Girsa – Hanzl – Michoinová – Wizovský, 2009). Tento nedokončený objekt⁵ tak Rýzmburkové převzali a pokračovali ve výstavbě a Bečov prohlásili svým sídlem. První listinný doklad o existenci hradu pochází z roku 1349. V tomto období (50. léta 14. století) probíhala na hradě nejvýznamnější vlna stavební aktivity. Došlo ke stavbě donjonu na severním konci ostrožny, který byl později proměněn na hradní kapli, později pak v roce 1524 přibyl další mohutný donjon spojený s kaplovou věží.

Původní bečovské hradiště se v průběhu 14. století rozšířilo do prostoru mezi současným kostelem sv. Jiří a hradem a začalo postupně nabývat charakteru městské lokality. V roce 1399 pak bylo sídlu uděleno městské právo. Jednou z pravomocí města plynoucích z tohoto práva bylo také právo hrdelní. Pro vykonání hrdelního práva byla využívána dřevěná šibenice, jak bylo v tuto dobu obvyklé i v jiných městech. Poloha této starší šibenice nám však zůstává neznámá, neboť z jiných měst existují případy jak dřevěných šibenic následně nahrazených

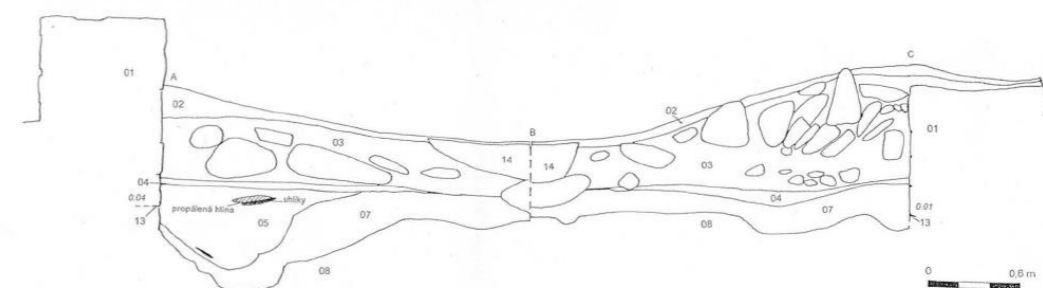
kamennými na stejném místě, tak šibenic později přesunutých. O novější šibenici, vybudované pravděpodobně kolem roku 1500 (jak napovídají prameny o jiných kamenných šibenících tohoto typu), již máme díky archeologickým průzkumům rozsáhlejší informace⁶. Šibenice na vrcholku historicky zvaném Galgenberg (tedy Šibeniční vrch) nebo Goldberg (tedy Zlatý vrch, pravděpodobně zkomolenina názvu Galgenberg⁷) měla kruhový půdorys s vnitřním průměrem 2,8 m a tloušťkou zdiva 0,85 m a celkovou výšku pravděpodobně 6–7 metrů (výška obvodové zdi pravděpodobně dosahovala 1,5–3 m). Z obvodového zdiva vyrůstaly 3 nebo 4 pilíře s dřevěnými břevny, která sloužila k věšení odsouzených. Popraviště byla obecně tradičně budována na viditelných místech v blízkosti měst, konfigurace terénu v Bečově však umožnila šibenici stát se krajinnou dominantou viditelnou z širokého okolí. Tomuto také napomáhala kompletní odlesnění vrchu, které přetrvalo až do konce 19. století. Šibenice ztratila svůj účel po výrazných reformách v 60. letech 18. století, kdy bylo v roce 1765 městu odebráno právo hrdelního soudnictví (Postránecká – Krček – Procházka, 2010). Archeologický průzkum⁸ ukazuje, že šibenice nejspíše zanikla postupně samovolným rozpadem po konci její údržby, je však pravděpodobné, že část zdiva byla taktéž použita na jiné stavby v okolí (Sokol, 2003).

Obrázek IV – možný vzhled šibenice
zdroj: Würzburgské album, pravděpodobně Mathias Gerung 1537
(Sokol, 2017)

Obrázek V – předpokládaný vzhled šibenice
zdroj: M. Trcířský (Sokol, 2003)

Obrázek VI – stratigrafie pozůstatku šibenice
zdroj: Sokol, 2003

³ na falzu z 15. století Betschaw, ve 14. století také Beczow, Beczaw, německy později Petschau (Pecov) nebo Petzchau (Kuča, 1999)

⁴ viz nálezové zprávy archeologických výzkumů Hereit – Klsák (1999); Milsimerová – Široký (2016)

⁵ nejstarší obytný palác je předpokládán v jádře současných Pluhovských domů (Foster, 2014)

⁶ Mimo archeologický výzkum o vzniku či podobě šibenice neexistuje mnoho informací, neboť značná část listinných pramenů obsahujících tato fakta pravděpodobně zanikla při jednom z městských požárů.

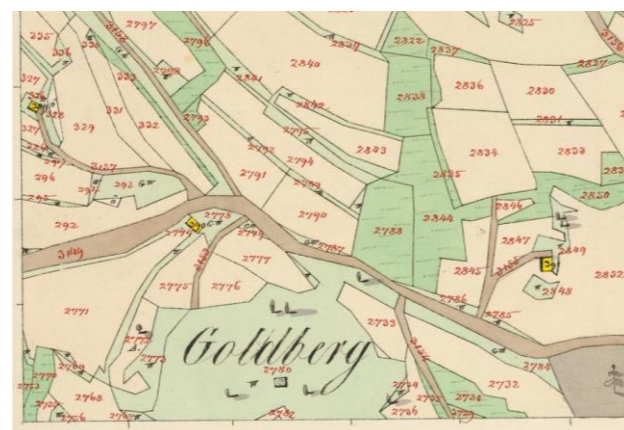
⁷ jak napovídá např. i název návrší Zlatý vrch, na němž se nacházela šibenice v Chebu (Sokol, 2003)

⁸ Zpráva o archeologickém výzkumu šibenice v letech 2002–2003 (Sokol, 2003)

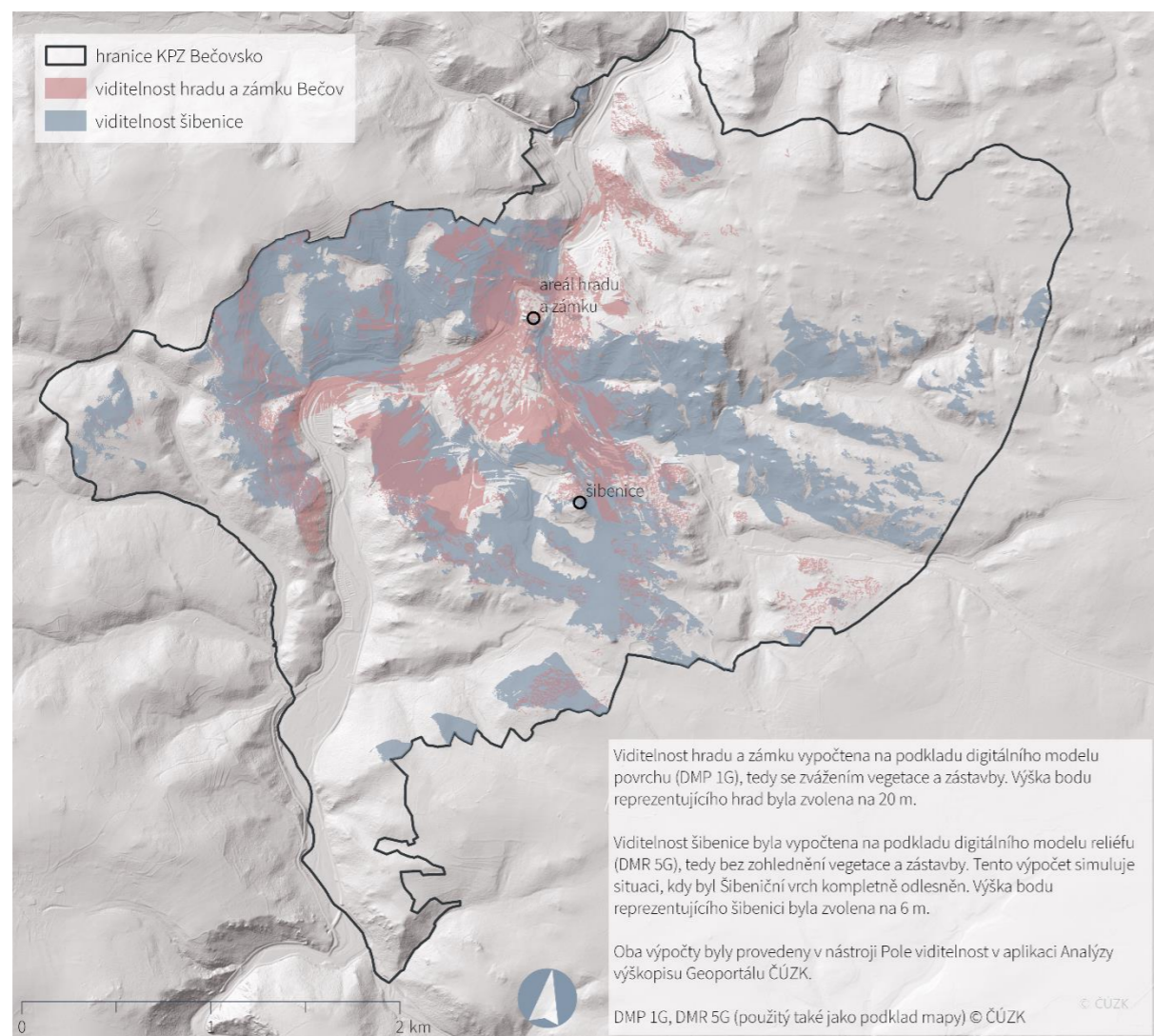

Obrázek VII – poloha šibenice (vrchu Galgenberg) na mapě III. vojenského mapování
zdroj: Mapy 3. vojenského mapování 1:25 000, list 3950_3, Laboratoř geoinformatiky Univerzity J. E. Purkyně

Obrázek VIII – Šibenický vrch (vrch Goldberg) na císařském otisku stabilního katastru
zdroj: Císařské otisky stabilního katastru 1:2 880, území 0089-1, © ČÚZK

Obrázek IX – mapa viditelnosti významných objektů

Od počátku 15. století došlo ve vlastnictví Bečova k mnoha turbulentním změnám. V roce 1406 prodali Rýzmburkové bečovské panství Oldřichu Zajíci z Házmburka, který jej dále v roce 1411 prodal Jindřichu Staršímu z Plavna. Jindřichem zastavený hrad byl Erkingem ze Seinsheimu využit jako opěrný bod proti husitům, ale v roce 1430 byl dobyt a vypálen. Pánové z Plavna se k hradu dostali zpět přes zetě Erkingera ze Seinsheimu – Matěje Šlika. V roce 1481 byla městu Jindřichem III. z Plavna potvrzena dosavadní práva a v roce 1482 udělena další, mimo jiné i právo opevnění, výročního a sobotního týdenního trhu a mílového práva na sůl a řemesla. Tímto aktem byl Bečov povýšen na město (Zeman, 2017). Ačkoliv mělo město právo na vybudování opevnění, a dokonce si hradební zeď vložilo kolem roku 1490 do svého znaku, díky výhodné terénní situaci sídla pravděpodobně vznikly pouze zděné kamenné hradby, či k vybudování opevnění vůbec nedošlo⁹ (Krček – Široký – Milsimerová, 2019). Toto právo však bylo uplatněno na zajištění přístupových cest stavbou pravděpodobně dvou městských bran. První brána (tzv. Horní) se nacházela na jižní straně trojúhelníkového náměstí (tržiště)¹⁰, druhá (tzv. Dolní) pak ve vyústění náměstí do dnešní ulice Pod Zámkem mezi domy se současným č. p. 203 a 204. V průběhu 15. století byl taktéž vybudován kamenný kostel na místě současného kostela sv. Jiří.

V roce 1495 panství od pánů z Plavna odkoupili Pluhové z Rabštejna. Pluhové se v celém Slavkovském lese intenzivně věnovali těžbě, čímž nastartovali po turbulentních letech překotného střídání majitelů panství¹¹ rozkvět regionu. V první polovině 16. století tak prošel areál hradu výraznými přestavbami. Stavební vývoj původních částí hradu byl víceméně ukončen vybudováním raně renesančního traktu, který spojoval dvě čtverhranné věže, v roce 1524. V první fázi vznikl sklep, přízemí a první patro, mezi roky 1537 a 1547 přibýlo druhé patro. V této době zároveň došlo i k vybudování obytného paláce, v pozdější době pojmenovaného Pluhovský, přestavbou a dostavbou předchozího obytného paláce (Foster, 2014).

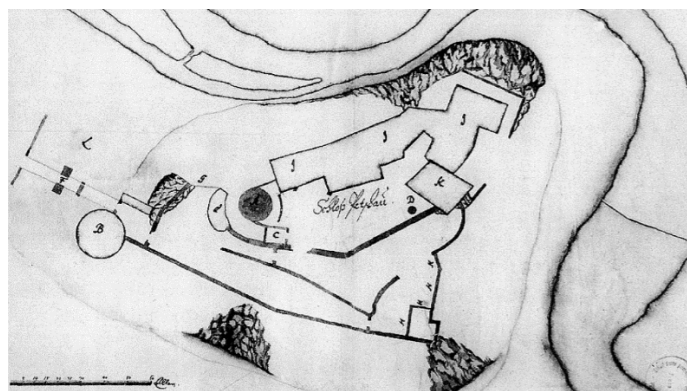
Po skončení Šmalkaldské války byl králem Ferdinandem I. Habsburským Bečov, jako jedno z míst odporu Habsburkům, Pluhům zabaven, přičemž se celé panství stalo královským majetkem. Král město v následujících desetiletích využíval jako zástavu pro své dluhy, město se tak dostalo do rukou několika šlechticů a na krátkou dobu i samotným bečovským měšťanům. Situace se znovu stabilizovala až v roce 1597, kdy dostalo Bečov nejprve do zástavy a od roku 1615 dědičně město Horní Slavkov. Nedlouho po kompletním získání města však vypukla 30letá válka a město bylo opakovaně drancováno a v období obsazení hradu generálem Mansfeldem v roce 1621 vyhořelo. V témže roce byl Bečov městu Horní Slavkov panovníkem odebrán. V letech 1623–1624 bylo panství spravováno přímo korunou českou a regionálně řízeno tepelským klášterem, následně pak zastaveno Gerhardovi II. z Questenberka, který v roce 1630 získal panství i dědičně. Jedním z následků 30leté války byly škody na v podstatě všech objektech hradu, který byl využíván k hospodářským účelům. Po skončení bojů došlo na počátku 40. let k nutným opravám zejména krovů a stropů. Jeden pozdně gotický krov – na kaplové věži a spojovacím křídle, pocházející z roku 1641, se zachoval dodnes (Girsa – Hanzl – Michoinová – Wizovský, 2009). V roce 1647 byl Bečov obsazen císařským vojskem, v následujícím roce pak vojskem švédským pod vedením generála Königsmarka, který město opět vypálil. Švédové v Bečově setrvali až do uzavření Vestfálského míru. Po zklidnění situace byly v roce 1662 Gerhardem Bečovu potvrzeny všechny staré svobody a privilegia, v roce 1672 dokonce potvrzené císařem Leopoldem. I přes nepříznivé okolnosti 17. století docházelo zvláště v jeho druhé polovině ke stavebnímu rozvoji města. Dokladem tohoto vývoje jsou nejen zachovaná gotická a barokní jádra některých domů na náměstí, ale také morový sloup se sochou Panny Marie Immaculaty uprostřed náměstí, vystavěný v roce 1680. Již v předbělohorské době zároveň docházelo k růstu zástavby i mimo jádro města, z počátku šlo hlavně o hospodářské budovy, později ale i hospodářské usedlosti či obytné domy (Zeman, 2017).

⁹ O podobě a rozsahu městského opevnění neexistuje z dochovaných pramenů dostatek informací.

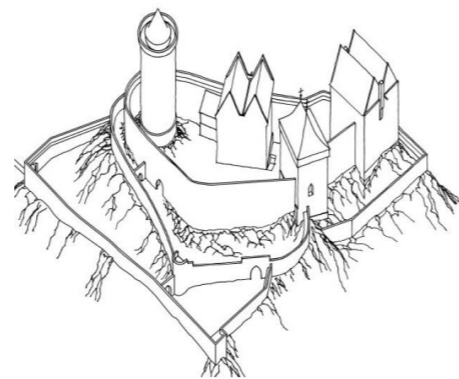
¹⁰ dnes náměstí 5. května

¹¹ více např. Jaša – Dyedeková, 2011

Obrázek X – hrad Bečov, situace roku 1659
zdroj: archiv NPÚ v Praze (Anderle – Kyncl, 2002)

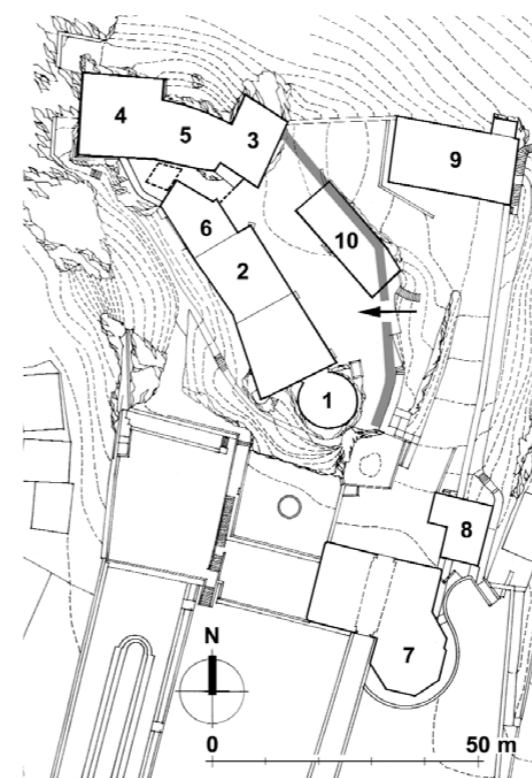
Obrázek XI – rekonstrukce podoby jádra hradu na konci 14. století
zdroj: Anderle, 2002

Nejpozději od 17. století je zároveň doložena existence židovské čtvrti, situované na lemu západního okraje městského ostrohu v Židovské ulici (dnes ulice Poštovní). Nejstarší doklady o židovské komunitě však pochází už z dob vlády Jana Lucemburského, čímž se zřejmě řadí k jedné z nejstarších v západních Čechách.¹² Ghetto bylo s vnitřním městem propojeno dvěma objekty s charakterem bran, klenutými průchody v měšťanských domech. Do dnešní doby se dochovala tzv. Židovská brána¹³ jako součást průjezdu v domě č. p. 19. Nejpozději v první polovině 17. století se v židovském ghettu také nacházela modlitebna. Dle pozdějších svědectví vyplývá, že obec mohla mít synagogu již před rokem 1618, její umístění ani podoba však není známá a nelze vyloučit, že pozdější, nám známá synagoga, vznikla její přestavbou. Ani o vzniku pozdější synagogy však neexistuje mnoho zpráv. Kamenná budova, stojící na vysoké opěrné zdi na západním okraji ghetta, mohla být renesančního či raně barokního původu (Klsák, 2005). Jak synagogu, tak ostatní domy ghetta zobrazuje plán z roku 1727 (viz obrázek XII). Z roku 1662 pochází první zmínka o židovském hřbitově, nacházejícím se ve svahu nad řekou Teplou (nad současným železničním nádražím).

Obrázek XII – detail židovské ulice s okolím 1727, židovské domy č. 5–19, synagoga č. 12
zdroj: Krček – Řepík, 2015

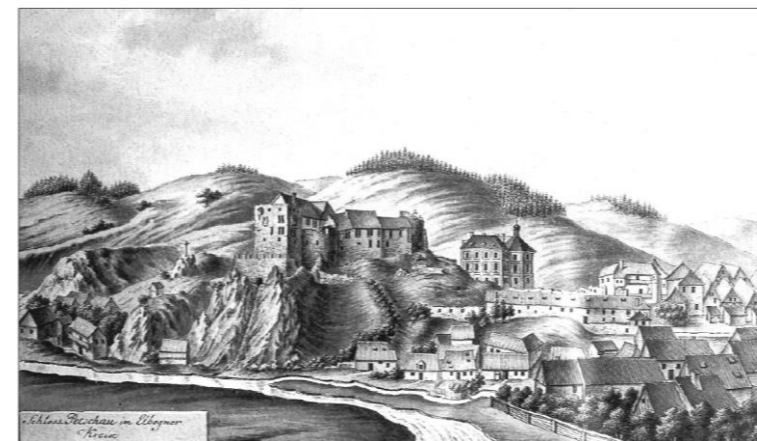
¹² První dochovaný počet bečovských židů pochází z roku 1570, první jmenovitý soupis pak z roku 1618.

- 1 – bergfrit
- 2 – dnešní Pluhovské domy – nejstarší část hradu
- 3 – kaplová věž
- 4 – donjon
- 5 – spojovací křídlo
- 6 – hradní kuchyně
- 7 – barokní zámek (přímo označená barokní věž)
- 8 – nová zámeková kuchyně
- 9 – klasicistní úřednický dům
- 10 – klasicistní stáje

Obrázek XIII – situace hradu a zámku
zdroj: Anderle, 2002

Počátkem 18. století začal Jan Adam Questenberk budovat nový barokní zámek na jih od původního hradu. Architektem této stavby byl Johann Wolfgang Braunbock. Vybudováním nových obytných objektů ztratil hrad svou primární funkci a v podstatě zůstal zakonzervován ve své středověké podobě. Současně se zámkem vznikala na místě původního parku i zámeková zahrada. Její plán vypracoval Jan Kryštof Thiele, valečský zámekový architekt. Dle jeho plánů vznikly v roce 1735 kaskády (inspirované právě zámekovou zahradou ve Valči), vybudovány byly také zámekové skleníky, ve kterých se kromě citrusů pěstoval např. ananas a mnoho dalších exotických rostlin. V polovině 18. století již bečovské zahradnictví patřilo mezi jedno z nejpokrokovějších ve své době na našem území. V této době také docházelo k úpravě bergfritu starého hradu – z původní okrouhlé věže zbylo pouze torzo vysoké 6 metrů (Jaša – Dydeková, 2011).

Obrázek XIV – Bečov podle vyobrazení J. Dietzlera z roku 1720, překreslil J. Vernuto 1804
zdroj: reprofoto SÚRPMO 1969 (Anderle – Kyncl, 2002)

Obrázek XV – Bečov (Petřchau) v Müllerově mapě Čech (1720)
zdroj: Müllerovo mapování Čech, list 6 a 11, Historický ústav AV ČR

¹³ takto v psaných záznamech označovaná od 2. poloviny 18. století

Po smrti Jana Adama Questenberka přešlo bečovské panství v roce 1752 do rukou hraběte Dominika Ondřeje, knížete Kounic-Rietberg-Questengerga, v tuto dobu však již město téměř ztratilo svůj původní regionální význam, neboť předchozí majitel se po vybudování nového zámku začal výhradně soustředit na budování rodinného sídla – zámku v Jaroměřicích.

V roce 1760 zasáhl město silný požár, kterému podlehl cca 140 budov včetně kostela, fary a radnice. Tato událost zásadně změnila dosavadní podobu města. Původně převážně hrázděná zástavba byla nahrazena pozdně barokními městskými domy (ačkoliv u některých staveb se dále uplatnily hrázděné konstrukce). Mezi roky 1762 a 1763 pak byla postavena nová radnice¹⁴ (dnešní č. p. 1) podle plánů tesařského mistra Josefa Moika a zednického mistra Norberta Heydla¹⁵. Stavbu radnice následovala v letech 1763–1767 pozdně barokní stavba nového kostela sv. Jiří¹⁶ s interiérem a fara, oba objekty navrženy zednickým mistrem Franzem Pöpperlem. Dnes charakteristická věž kostela byla však dostavěna až roku 1885 dle plánů toužimského stavitele Jana Schoberta, v roce 1834 byl dále upraven rokokový interiéř kostela. Nové podoby se dočkala také synagoga (Chaloupka – Zeman, 2015).

Další zlom ve vývoji města nastal v roce 1813, kdy panství přešlo do vlastnictví belgického vévodovi Bedřichu Aubustu Alexandru Beaufort-Spontinovi. V době vlastnictví Bečova tímto rodem (Beaufort-Spontinové vlastnili panství až do roku 1945) bylo město hlavně v druhé polovině 19. a na začátku 20. století v nebyvalém rozkvětu. V tomto období zaznamenal Bečov také největší populační rozvoj.

Tabulka I – vývoj počtu obyvatel a domů v Bečově
zdroj: údaje 1654–1843 Kuča 1999, Schierl 1999; údaje 1869–2011 Český statistický úřad, veřejná databáze

	1654	1757	1843	1869	1900	1930	1950	1980	2011
počet obyvatel ¹⁷	-	818	2371	2905	2868	2853	1238	1138	962
počet domů ¹⁸	111	181	322	409	428	500	437	283	312

K velkému rozmachu technických staveb došlo v Bečově hlavně v druhé polovině 19. století. V roce 1898 byla zprovozněna železniční trať spojující Mariánské Lázně a Karlovy Vary jako propojení vzkvétajících lázeňských

měst, o tři roky později byla dráha dále rozšířena o trasu Krásný Jez – Loket. Vzhledem k charakteristickému terénu bylo pro zprovoznění tratě vybudováno několik tunelů a železničních mostů, přičemž trasa zapadá do charakteru krajiny, jelikož téměř plně sleduje tok řeky Teplé. Současně se samotnou tratí vznikla také budova nádraží, obytná budova a technické zázemí mimo jiné v podobě vodního jeřábu či točny. Železnice tak nahradila poštovní dostavňkovou přeprahací stanici (dnes nazývanou stará pošta) umístěnou ve specifické budově s mansardovou střechou nacházející se na sever od nádraží. Mezi další technická díla patřilo několik vodních mlýnů, jeden z nich následně upraven na elektrárnu, koželužny či manufaktura (pravděpodobně místo pokusů o výrobu porcelánu). Pro napájení mlýnů sloužily dva náhony vedoucí městem – Horní a Dolní (Schierl, 2019).

Obrázek XVI – areál elektrárny (prostředního mlýna)
zdroj: Jiří Schierl, 2019

¹⁴ původní radnice se nacházela od roku 1671 na východní straně náměstí (dnešní č.p. 197)

¹⁵ radnice pak byla v roce 1898 novobarokně upravená

¹⁶ v té době již třetí stavba kostela na stejném místě

¹⁷ 1869 obyvatelstvo přítomné civilní; 1880–1950 obyvatelstvo přítomné; 2011 osoby s obvyklým pobytem

Město se začalo rozvíjet i na poli kultury, když byla v roce 1887 na popud místního učitele a ředitele kúru Karla Veita založena veřejná hudební škola. Zpočátku hudební škola působila v obecné škole, v roce 1901 se pak dočkala vlastní budovy. Výuka na škole dosahovala vysoké úrovně a vychovala mnoho profesionálních hudebníků, dirigentů či pedagogů, mimo jiné i Josepha Labitzkého (či česky Josefa Labického), významného skladatele 19. století (Jaša – Dydeková, 2011).

Mnoha změn se dočkal také areál hradu a zámku. V roce 1861 začala novorenesanční úprava interiérů zámku, úprava osmiboké věže zámku a přestavba zámecké kaple. Mezi lety 1871 a 1872 byl hradní bergfrit upraven zvýšením obvodového zdiva, stavbou schodiště a vydlážděním horní plochy na vyhlídkový rondel, poskytující pohledy do širokého okolí. V 30. letech 19. století se rekonstrukce dočkaly i Pluhovské domy, které byly přestavěny do klasicistního slohu. Zároveň byla odstřelena část hradeb a byly postaveny klasicistní stáje.

Obrázek XVII – bývalé podhradí, 1906
zdroj: Příloha ke kronice obce, státní archiv Karlovy Vary

Rozvoj nastal také u významných městských budov. V první polovině 19. století byly za radnicí postaveny klasicistní budovy okresního hejtmánství, soudu a další úřední budovy, do západní strany byla vbudována kašna. Po několika menších rekonstrukcích byla v roce 1898 radnice přestavěna do současné neobarokní podoby. V roce 1929 bylo kolem kostela sv. Jiří vybudováno dekorativní kované oplocení zhotovené místním uměleckým kovářem Adolfem Zörklerem. Později byla před kostel umístěna také kašna. Rekonstrukce se dočkala v roce 1866 také místní škola (Zeman, 2017).

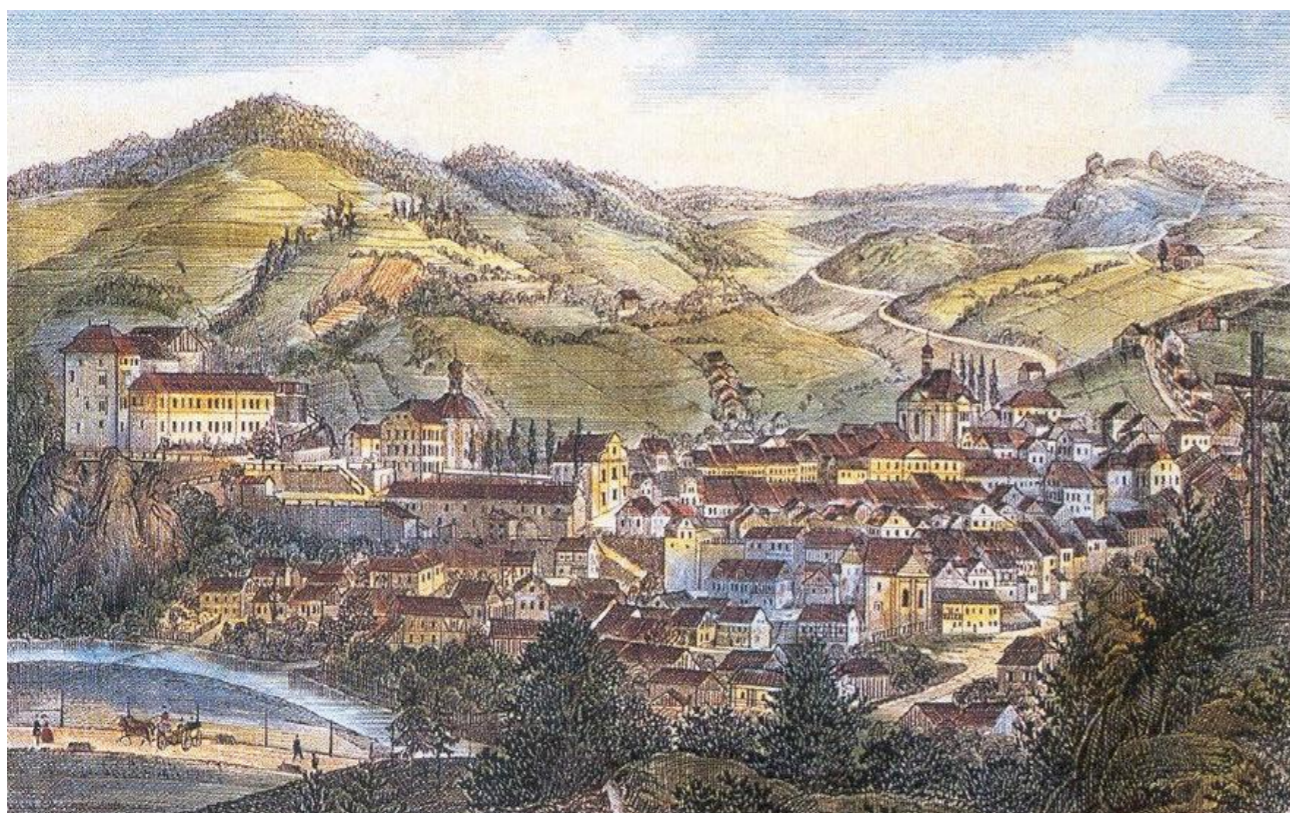

Obrázek XVIII – bečovské náměstí s rekonstruovanou radnicí, konec 19. st.
zdroj: Příloha ke kronice obce, státní archiv Karlovy Vary

¹⁸ 1869–1950, 2011 celkový počet domů; 1980 počet trvale obydlených domů

Velký vliv na podobu města a krajiny Bečova měly na přelomu století činnosti okrašlovacích spolků a rozvoj organizované turistiky spojený s rozvojem lázeňství v regionu. Význam lázeňství v regionu dokazuje i snaha vybudovat v Bečově tzv. vzdušné lázně (Luftkurort). K turistické aktivitě se pak váže rozvoj hostinců či jiných ubytovacích zařízení, z nejvýznamnějších např. výletní hostinec Waldperle nacházející se za Beufortským alpinem, jehož součástí byl i přístavek s tanečním parketem a kuželníkem. Dále například dnes již neexistující hosinec Riedl, či hostel Central naproti výpravní budově nádraží, secesní budova ve stylu luxusních lázeňských domů (Chaloupka – Zeman, 2015). Na vrcholcích významných kopců či skal byly postupně vybudovány vyhlídkové terasy, často opatřené železnými kříži, nesoucími na sobě symboly místních cechů, které se o jednotlivá místa staraly. Při významných událostech pak z plošin vyhrávali trubači z místní hudební školy. Pro sportovní vyžití místních bylo ve 20. letech 20. století vybudováno cca 2 km nad městem koupaliště (říční lázně), pro které bylo vyhloubeno koryto řeky Teplé. Později pak ke koupališti přibylo i fotbalové hřiště (Jaša – Dyedeková, 2011).

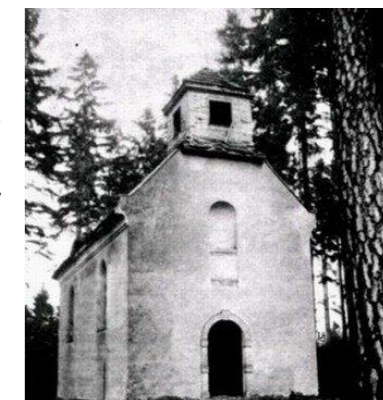

Obrázek XIX – Bečov kolem r. 1860, barevná litografie
zdroj: litograf Josef Schöffler, Krajské muzeum Karlovarského kraje

Bečovsko pak významně ovlivnila především poslední generace majitelů Bečova, trvale žijících v místě – Heinrich Maria Beaufort-Spontin a jeho manželka Marie Adelheid, rozená Silva-Tarouca¹⁹. Za jejich rezidence v Bečově byla v roce 1926 vystavěna kaple sloužící jako rodová hrobka, kopie rodinné kaple sv. Petra v původním rodném městě Beaufortů – Florennes v Belgii. Obdélníková stavba se zvoničkou byla umístěna na tzv. Farní louce nedaleko silnice na Novou Ves, její okolí bylo parkově upraveno včetně vybudování cest s lavičkami. V duchu pozdního historismu byla osa hrobka – areál hradu a zámku jednou z konstruovaných pohledových vazeb v krajině. V kryptě pod kaplí byly uloženy přenesené ostatky vévody Friedricha Georga Beaufort-Spontina a komtes Anny a Marie, tragicky zemřelých po porodu. V roce 1931 pak byla do krypty v prosklené rakvi uložena

¹⁹ dcera Arnošta Emanuela Silva-Taroucy, zakladatele zámeckého parku v Průhonicích

manželka Friedricha Marie Mélanie. Další z konstruovaných vazeb byla osa areál hradu a zámku – vila Komtesa, vybudovaná taktéž v roce 1926 a pojmenovaná podle sestry Heinricha Beaufort-Spontina. Toto letní sídlo, postavené v romantizujícím stylu evokujícím alpské horské chaty, bylo obklopeno krajinářsky komponovaným okolím. Okolní cesty byly upraveny pro kočárové výjíždky se zastávkami na panoramatické výhledy na město (Chaloupka – Zeman, 2015).

Obrázek XX – kaple sv. Petra
zdroj: pamatkyaprirodakarlovarska.cz

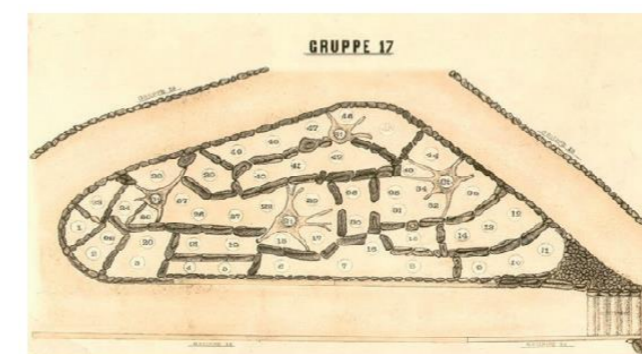
Svazbou na Arnošta Silva-Taroucu se Heinrich a Marie zasloužili o vybudování bečovské botanické zahrady. Dle plánů Jana (Josefa) Koditka byl mezi lety 1918 a 1935 v ohybu Teplé v místech skalnaté stráně a Korunního rybníku vybudován rozsáhlý areál se sbírkovou zahradou – jednou z nejvýznamnějších v Čechách, několika skleníky, přírodně krajinářským parkem, sadem, plochami pro lesnický výzkum, rybníční zahradou, Beufortským alpinem a Alpskou loukou. Celkově měl areál kolem 19 hektarů a jak zahradnickým významem, tak příběhem vzniku měla botanická zahrada před 2. světovou válkou nejen v rámci republiky jen málo konkurentů. V době největší slávy byl však areál volně přístupný pouze vévodovi a jeho blízkým. Zahrada byla zároveň dalším z bodů propojených v rámci pohledových os, a to jako součást osy hrad, zámek – rodová hrobka. Zahradník Jan Koditek provedl také již zmíněné úpravy zámeckého parku a úpravy okolí vily Komtesy (Šindelář, 2019).

Obrázek XXI – celkový plán Beufortského alpina od Jana Koditka
zdroj: Šindelář, 2019

Obrázek XXII – pohled na Korunní rybník
zdroj: Šindelář, 2019

Obrázek XXIII – osazovací plány sbírkových oddělení od Jana Koditka
zdroj: Šindelář, 2019

Obrázek XXIV – střední část Beufortského alpina s chatkou alpského stylu
zdroj: Šindelář, 2019

Osud Bečova jako rozvíjejícího se města významného v regionu byl jako pro mnoho dalších pohraničních měst zpečetěn událostmi 2. světové války. Město bylo vzhledem k naprosté převaze německého obyvatelstva²⁰ v rámci obsazení Sudet připojeno k říši. Ve 30. letech byla zbořena hlavní část synagogy a poničen židovský hřbitov, přičemž náhrobní kameny z něj byly použity na různé stavby v okolí. Na konci války pak městem prošly celkem 3 pochody smrti²¹, jehož oběti zemřelé na území Bečova byly později pohřbeny na „staré“ části hřbitova. Po konci války pak byl v roce 1945 hrad a zámek konfiskován rodu Beaufort-Spontinů, kteří město opustili ihned po skončení války. Hrad a zámek zůstaly po nějakou dobu nehlídané, byla tedy rozebrána nebo zničena velká část zařízení, další část pak byla rozprodána (Jaša – Dyedeková, 2011). Po vysídlení německého obyvatelstva došlo k výraznému poklesu počtu obyvatel, dosídlení obyvateli z vnitrozemí však nikdy nevrátilo město do původní hustoty osídlení.

Zvláště po nástupu komunistického režimu bylo město a mnoho jeho památek nenávratně znehodnoceno. Vzhledem k významnému úbytku obyvatel a často účelnému ponechání objektů k chátrání bylo v době mezi lety 1948 a 1989 strženo přes 200 domů, často historicky či architektonicky významných. Postupně tak byla narušena urbanistická struktura a sídlo postupně ztrácelo svůj městský charakter kompaktní zástavby. Tato tendence je ilustrována obrázky XXIII–XXV, které ukazují degradaci městské struktury. Zároveň byla narušena prostupnost městem, neboť uvolněné či nevyužívané plochy se staly oplocenými zahradami (Wiszciorová – Wiszcior, 2019).

Obrázek XXV – pohled na město 1908
zdroj: Wiszciorová – Wiszcior, 2019

Obrázek XXVI – pohled na město 1936
zdroj: Wiszciorová – Wiszcior, 2019

Obrázek XXVII – pohled na město 2018
zdroj: Wiszciorová – Wiszcior, 2019

Obrázek XXVIII – schéma zaniklých objektů
odvozených od mapy stabilního katastru
zdroj: Wiszciorová – Wiszcior, 2019

²⁰ v roce 1936 se k české národnosti hlásilo pouze 168 z 1384 obyvatel (Jaša – Dyedeková, 2011)

²¹ vězeňkyně z ženského pochodu přespalý ve stodolách „Na Zelené“, které se zachovaly do dnešní doby (Wiszcior, 2015)

Z významných památek byl poškozen například hotel Central, jenž fungoval určitou dobu jako ubytovna pro rudou armádu, na počátku roku 1951 pak jako ubytování pro horníky, kteří ve Slavkovském lese těžili uran. Jako ubytovna pro horníky sloužily také Pluhovské domy horního hradu. Ten nebyl z geopolitických důvodů po válce zařazen mezi zpřístupňované objekty, a tak sloužil až do roku 1975 několika socialistickým institucím – mimo Jáchymovské doly např. Státním lesům, místní základní škole či Veřejné bezpečnosti. Na přelomu 50. a 60. let 20. století získal k užívání Pluhovské domy Památník národního písemnictví, který zde začal připravovat expozici galerie. V rámci těchto snah došlo k radikálním stavebním úpravám Pluhovských domů, jež kompletně setřely autentické zámecké interiéry z 19. století. Tento záměr byl však v druhé polovině 60. let opuštěn a Pluhovské domy sloužily až do roku 2014 jako skladiště a provozní depozitář některých předmětů ze západočeských hradů a zámků. Jádrem hradu zůstávalo téměř netknuté a bylo využíváno jako odkladiště nepotřebných věcí a sklad brambor. V roce 1969 získal celý areál plzeňský památkový ústav a v roce 1978 započal rekonstrukci dolního zámku (Wizovský, 2019).

Obrázek XXIX – pohled na hrad od západu, 70. léta 20. století
zdroj: Girs – Hanzl – Michoinová – Wizovský, 2009

Významným přelomem v osudu hradu a zámku bylo nalezení relikviáře sv. Maura v roce 1985. Tento jedinečný exemplář románského zlatnictví patří dle odborníků spolu s korunovačními klenoty mezi nejvzácnější zlatnické památky v republice. Relikviář byl vyroben v letech 1225–1230 na objednávku benediktinského kláštera ve Florennes jako schránka na ostatky sv. Maura, Apolináře, Timoteje a sv. Jana Křtitele. Tento tzv. domečkový relikviář pak v roce 1837 koupil vévoda Alfréd Beaufort-Spontin. V roce 1889 byl pak převezen do Bečova, kde byl na konci 2. světové války zakopán společně s kolekcí archivních vín a koňaku pod podlahou hradní kaple (Pánková – Wizovský, 2011). Pouze díky zájmu zahraničního sběratele o koupi blíže nespecifikované památky byl relikviář nalezen kriminalisty a po ocenění na nevyčíslitelnou hodnotu a několika měsících právního vaku vložena do majetku památkového ústavu v Plzni. Rekonstrukce dolního zámku tak až do roku 1996 probíhala s účelem vytvořit prostory pro expozici relikviáře. Finální podoba této rekonstrukce však v souladu s dobovými trendy očistila stavbu od pozdějších neobarokních úprav a prvků z 19. století²² (Wizovský, 2019).

Obrázek XXX – relikviář svatého Maura
zdroj: www.zamek-becov.cz

Obrázek XXXI – relikviář svatého Maura
zdroj: www.zamek-becov.cz

²² např. změna vnitřní dispozice zámku, výměna okenních výplní za sektorová dvojskla, náhrada dlažeb nehistorickými materiály, odbourání točitého schodiště pro sloužící a chodbičky s topeništi, pavlače s kuchyní a průchodu ze zámku do spižirny, vybourání obytného podkrovní, zrušení věžních hodin a další

Obětí událostí první poloviny 20. století byla také botanická zahrada. Po roce 1945 byla zcela opuštěna, rozkradena a postupně zdevastována. V 50. letech bylo zdemolováno zámecké zahradnictví se skleníky a nahradil jej průmyslový areál, který znemožnil vstup do zahrady. Na místě původní Alpské louky byly vybudovány sádky a tato část zahrady tak také nenávratně ztracena (Šindelář, 2019). Ze sbírek rostlin se v zahradě téměř nic nedochovalo a zahrada bylo postupně pohlcena sukcesním porostem.

Po roce 1989 se začal celkově měnit přístup k památkám a péči o ně. Větší zájem o ochranu a rozvoj památkových hodnot Bečova dokazují jak formální opatření – postupné vyhlášení významných objektů za kulturní památky, prohlášení jádra města za městskou památkovou zónu v roce 1992 či vyhlášení krajinné památkové zóny v roce 2014, tak obecný zájem o oblast například v podobě několika archeologických výzkumů, vybudování naučné stezky Šibeniční vrch, naučné stezky Zlatý vrch nebo turistické trasy Panoramatická stezka, spojujících nejvýznamnější vyhlídkové body, jakožto i další péče o kontinuálně využívané zemědělské plochy cyklickým spásáním dobyt看em.

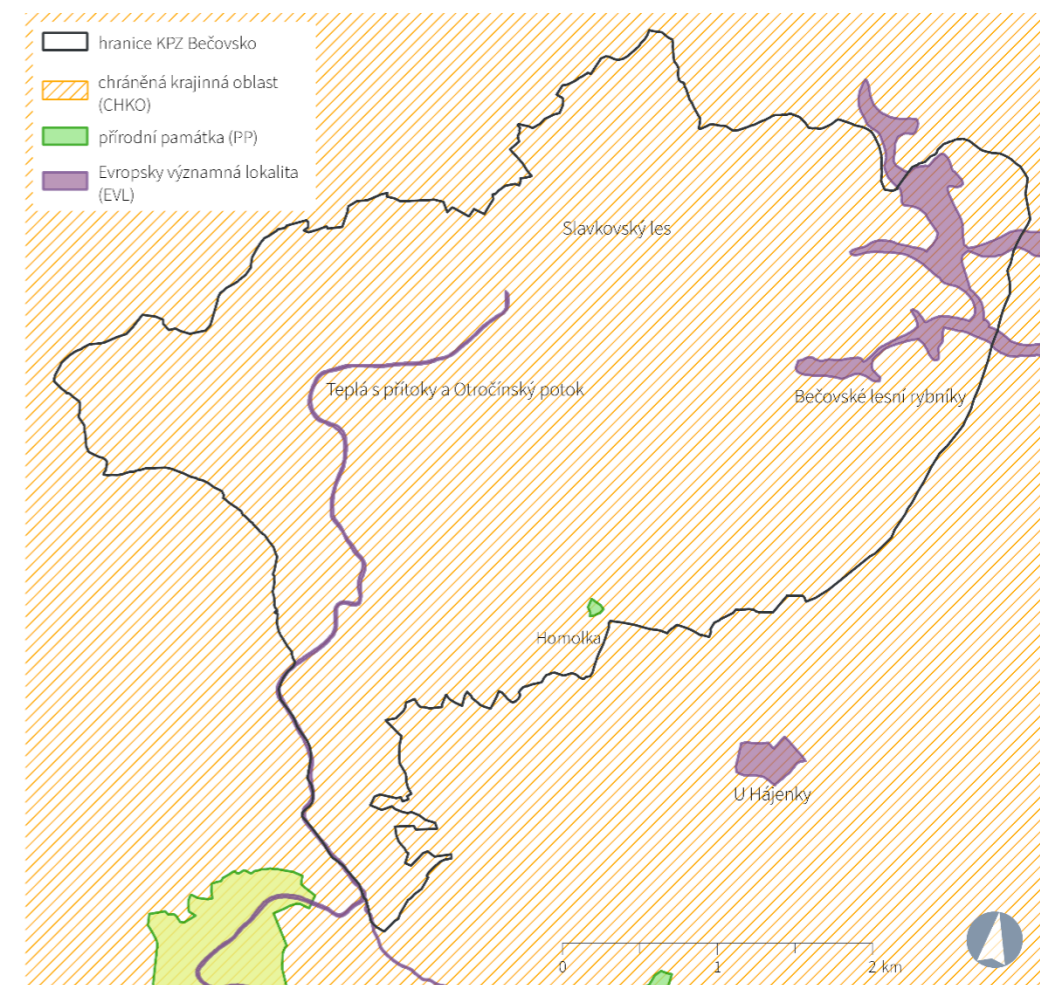
Díky turistické atraktivitě relikviáře sv. Maura získal Státní hrad a zámek Bečov nad Teplou nezanedbatelné finanční prostředky, ze kterých byla mezi lety 2019 a 2021 financována rekonstrukce Pluhovských domů. Zde vznikly nové prostory pro vystavení relikviáře a další potřebné zázemí pro provoz a turistické využití zámku, včetně kavárny, kanceláří či výtvarných dílen. Dolní zámek je využíván ke klasické prezentaci zámeckých interiérů s použitím dochovaného mobiliáře. Rekonstruován byl také bergfrit, na němž bylo kompletně opraveno spárování pláště a na vyhlídkovou plošinu byla instalována kamenná dlažba (Wizovský, 2019).

Záchrany se dostalo také Bečovské botanické zahradě. V roce 2005 byl vyhotoven hrubý záměr rekonstrukce zahrady a pozemkovým spolkem Českého svazu ochránců přírody Berkut byly v zahradě postupně obnoveny sbírková oddělení a výsadbová místa pro kolekce rostlin, cesty, pěšiny a lavičky pro návštěvníky, vodní prvky včetně Korunního rybníka a horního náhonu a vybudovány nové prvky pro pohodlné využití zahrady v 21. století včetně výukového centra či badatelny (Šindelář, 2019). Areál je veřejnosti zpřístupněn od roku 2012 a od roku 2014 je botanická zahrada členem Unie botanických zahrad České republiky (Chaloupka – Zeman, 2015).

C.1.2 Současný stav krajinné památkové zóny z hlediska kulturních hodnot

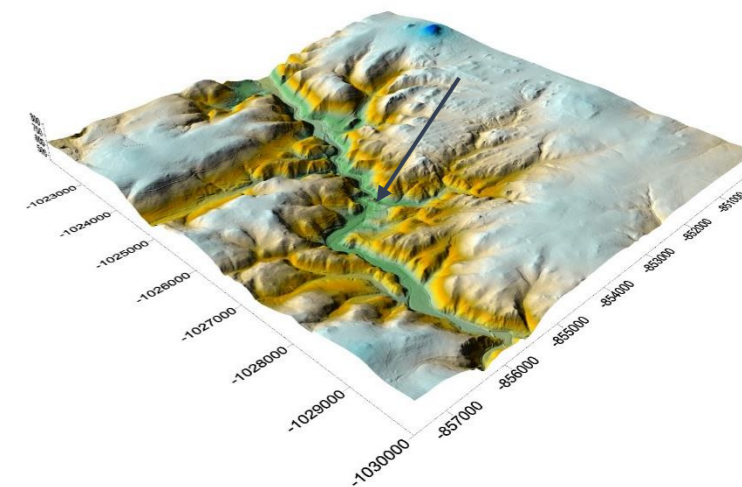
Bečovsko, jak uvádí i opatření obecné povahy č. 7/2014, o prohlášení části krajinného celku – území Bečovska za krajinnou památkovou zónu, je jedinečný příklad krajiny dokládající kontinuální vývoj kulturní krajiny přibližně od 13. století do současnosti s vysokou koncentrací historických dokladů jejího využívání, vše na pozadí jedinečně formovaného přírodního rámce. Chráněná krajina tak může být významným podkladem pro zkoumání historické lidské činnosti formující krajinu.

Kulturně-historické hodnoty krajiny jsou zároveň na Bečovsku v symbióze s přírodními hodnotami chráněné krajinné oblasti Slavkovský les. Na území Bečovska dále z hlediska přírodních hodnot nalezneme přírodní památku Homolka (kód 605) a dvě Evropsky významné lokality – Teplá s přítoky a Otročínský potok (CZ0413195) a Bečovské lesní rybníky (CZ0410404) (viz obrázek XXX).

Obrázek XXXII – mapa zvláště chráněných území a Natura 2000 na území KPZ Bečovsko

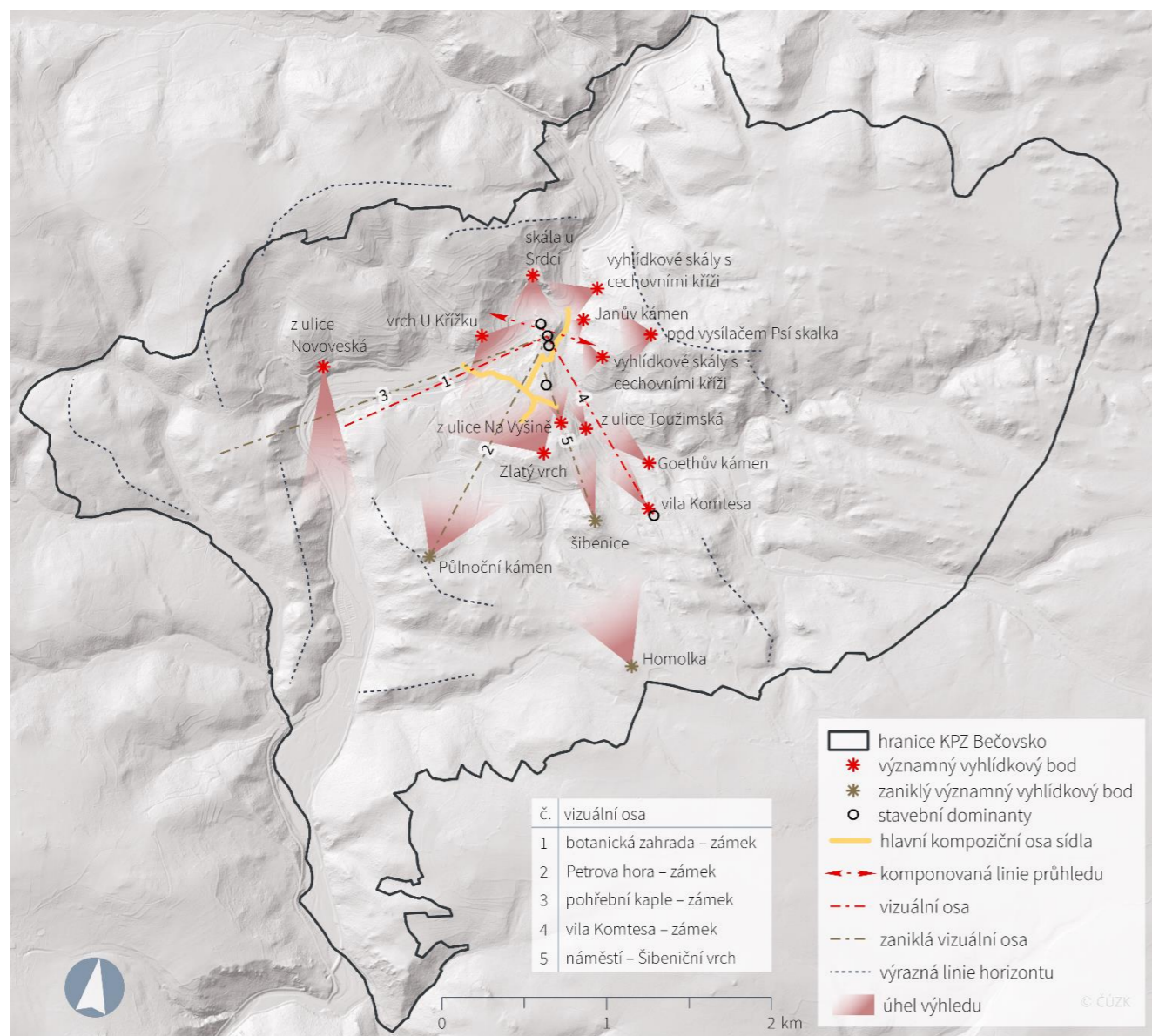
Základní ráz krajiny je utvořen údolím řeky Teplé, která společně s Bečovským potokem vymodelovala charakteristickou, od severu k jihu protáhlou ostrožnu. Tyto ojedinělé terénní podmínky výrazně ovlivnily stavebně historický vývoj sídla, jehož charakteristika byla dále formována přítomností hradu a později zámku, nacházejícího se v nejvyšším bodě ostrohu. Historické jádro organicky rostlého městečka se tak rozléhá na jih od areálu hradu a zámku, v lichoběžníkovém tvaru, a za hlavními cestami na Plzeň, Karlovy Vary a Mariánské Lázně se tyčí svahy různě dramatické strmosti. Původní zástavba tak přirozeně zapadá do přírodního rámce a působí v kopcovité krajině harmonicky. Terénní podmínky volné krajiny pak měly jak historicky dopad na možnosti a způsoby jejího využívání, tak dnes a v nedávné minulosti vliv na omezení možností průmyslové stavební činnosti či silně mechanizovaného zemědělství. Tato skutečnost tak přispěla k zachování dokladů tradičního využití zemědělských ploch.

Obrázek XXXIII – 3D model terénu Bečovska s vyznačením hradního ostrohu zdroj: Filip Prekop, NPÚ, územní odborné pracoviště v Lokti

Vedle neobvyklých přírodních hodnot se v Bečově uplatňuje i vysoká koncentrace památkových hodnot, díky modelaci terénu často uplatňujících se dramaticky v panoramatických pohledech. To pak dále podporují zachované pohledové vazby jako prvky komponované krajiny z přelomu 19. a 20. století. V tomto ohledu je však v současné době mnoho těchto vazeb a estetických hodnot krajiny potlačeno postupným zalesněním historicky hlavně zemědělsky využívané volné krajiny. Ačkoliv tak zalesněné vrcholky kopců působí v současnosti v krajině harmonicky a evokují „divokou“ krajinu Slavkovského lesa, jedná se o vrstvu vzniklou víceméně v posledním století (historický odlesněný stav lze vidět na obrázku XXXIII).

Obrázek XXXIV – mapa prostorových vztahů a kompozice krajiny
zdroj: podklad DMR 5G © ČÚZK

²³ www.prodeti.zamek-becov.cz

Vedle hradu a zámku, které reprezentují různé stavební slohy od středověku až po 19. století a ve většině svých částí se autenticky dochovaly jak v architektonickém, tak materiálovém a výtvarném vyjádření, nalezneme v Bečově mnoho dalších architektonicky hodnotných objektů. Zde se jedná jak o lidovou hrázdnou architekturu (např. domy č. p. 109 a 133 či objekt tzv. staré pošty), tak barokní a klasicistní architekturu domů na náměstí (např. č. p. 1, 16, 19, 17, 193, 194, 195, 197, 198, 199 a 200), či již zmíněné technické památky (např. pozůstatky mlýnů č. p. 189, 383, 382, 198).

Významnou částí hodnot krajinné památkové zóny jsou pak hmatatelné doklady kontinuálního využívání krajiny jak v podobě terénních úprav zemědělských pozemků, na nichž je díky specifickým podmínkám dodnes používán vysoký podíl ruční práce a tradičních pasteveckých způsobů, tak v podobě pozůstatků různých typů těžby, či jedinečný krajinotvorný prvek šibenice, která svým dramatickým umístěním těžko najde v Čechách konkurenta.

V neposlední řadě je bečovská krajina pokryta asociativní vrstvou v podobě drobné sakrální architektury, či bohaté lidové slovesnosti vázané na soubor charakteristických skalních útvarů (Panna, Psí skála, Homolka aj.).

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, zájem a způsob péče o památkové hodnoty Bečovska se v posledních letech postupně mění a o tyto hodnoty je čím dál větší snaha pečovat. Iniciativu z tohoto hlediska vyvíjí již zmíněný spolek Berkut či místní akční skupina Kraj živých vod. Zároveň i Státní hrad a zámek Bečov nad Teplou rozvíjí aktivity zvyšující atraktivitu Bečova jako moderního turistického cíle, ať už úspěšnou rekonstrukcí Pluhovských domů s upravenými expozicemi, tak například dětským webem o hradu a zámku²³, prvním bečovským questingem²⁴, či zapojením se do aplikace venkovní hry Skryté příběhy.

Obrázek XXXV – pohled ze severozápadu, před rokem 1918
zdroj: soukromá sbírka Ing. Jiřího Šindeláře (Široký – Wasková, 2008)

²⁴ nebo také tzv. hledačkou, kdy účastníci po vlastní ose prostřednictvím hry poznávají místní přírodní kulturní a historické dědictví

C.2 Podrobný popis kulturních hodnot krajinné památkové zóny podle ucelených souborů staveb nebo jednotlivých staveb, ploch a veřejných prostranství

Tato kapitola obsahuje odůvodnění kulturních hodnot nemovitostí, které byly identifikovány jako stavby nebo soubory staveb architektonicky cenné nebo historicky významné a nemovitostí, které považujeme za znaky historické kulturní krajiny tak, jak stanovuje § 1 odst. 6 písm. b) vyhlášky č. 420/2008 Sb. V odůvodnění nejsou zahrnuty nemovitosti, které se nachází na území městské památkové zóny Bečov nad Teplou, neboť na ty se vztahuje plán ochrany městské památkové zóny²⁵, jenž má svá vlastní specifika. Na MPZ je pohlíženo jako na souvislé území s dochovanými urbanistickými hodnotami. Hodnoty nemovitých kulturních památek, ačkoliv se na ně plán ochrany taktéž nevztahuje, jsou v odůvodnění popsány, neboť dotváří kulturní hodnoty svého okolí a KPZ jako celku.

C.2.1 Kulturní památky (ke kap. A.1.1)

Výčet byl zpracován dle Ústředního seznamu kulturních památek podle stavu k 5. 1. 2023. Plán ochrany je zpracován v souladu s aktuálně platným právním stavem. Plán ochrany se ze své podstaty na tyto nemovitosti nevztahuje a nemůže řešit ani omezení, ani osvobození týkající se těchto nemovitostí. Výčet kulturních památek je dle vyhlášky č. 420/2008 Sb. součástí výrokové části plánu ochrany, ale není předmětem schvalování. Jedná se o výčet ve smyslu negativním, tj. nemovitosti, na něž se plán ochrany nevztahuje.

C.2.1.1 Národní kulturní památky (ke kap. A.1.1.1)

V území krajinné památkové zóny mimo městskou památkovou zónu (pro něž odůvodnění plánu ochrany kulturní hodnoty nestanovuje) se nenachází žádná národní kulturní památka.

C.2.1.2 Kulturní památky (ke kap. A.1.1.2)

č.	rejstříkové číslo dle ÚSKP	název podle ÚSKP	odůvodnění
II	100718	měšťanský dům	Bohatě zdobená budova ve stylu historismu s ranými secesními prvky sloužila jako hotel s restaurací inspirovaný luxusními lázeňskými domy v Karlových Varech či Mariánských Lázních. Stylově výrazná architektonická dominanta města dokládá turistický rozkvět Bečova nad Teplou v 18. a na počátku 19. století. V obraze města i krajiny se uplatňuje jako součást zástavby spjaté s výstavbou železnice v Bečově.
IV	101146	relikt kruhové šibenice	Torzo kamenné konstrukce šibenice patrně z 16. století je jeden z mála dochovaných dokladů hrdelního práva v Čechách. Dnes již částečně zaniklá, avšak nejstarší pohledová vazba mezi Šibeničním vrchem a vstupem do hradu má díky výrazně modelovanému terénu ideově silný význam.
VII	10158/4-4997	železniční stanice	Areál železnice skládající se z výpravní budovy, obytné budovy, drážní vodárny, točny na ruční pohon, výtopy lokomotiv, vodního jeřábu a oplocení. Jedná se o významný a dobře dochovaný doklad železniční architektury a podoby provozu železnice 19. století, v Karlovarském kraji jedinečný. Areál je jedním z dokladů technického, architektonického a turistického rozvoje Bečova v 19. a na počátku 20. století a je součástí širšího celku železnice Mariánské Lázně – Karlovy Vary, která dotváří specifický charakter krajiny.
VIII	10209/4-4952	smírčí kříž	Monolitický nesymetrický latinský kříž. Kříž, původně nalezený nedaleko obce Útvina a v druhé polovině 20. století přenesený k hájovně u Bečova, patří mezi drobné kamenné památky s motivem kříže, které jsou typické pro oblast severozápadních Čech (a to zejména Karlovarský kraj).

²⁵ pro MPZ Bečov nad Teplou k 5. 1. 2023 zatím nezpracován

č.	rejstříkové číslo dle ÚSKP	název podle ÚSKP	odůvodnění
IX	11850/4-5107	boží muka	Menší kamenná pilířová boží muka, na jejichž vrcholu je umístěna kaplička, jsou typickým příkladem božích muk z 1. poloviny 19. století. Jsou součástí sítě drobné sakrální architektury výrazně kultivující krajinu.

C.2.2 Urbanistické a krajinné hodnoty, nemovitosti a prostorové osy, které jsou znakem historické kulturní krajiny (ke kap. A.1.2)

C.2.2.1 Urbanistické hodnoty (ke kap. A.1.2.1)

K identifikaci urbanistických hodnot byly použity postupy popsané v certifikované Metodice identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami (Kuča – Kučová, 2015a). Metodika hodnotí míru dochování historické urbanistické struktury na základě hmotové a půdorysné skladby zástavby, parcelace, půdorysné osnovy sídla, přítomnosti významných stavebních dominant a kompozičních vztahů prostorů. Na území krajinné památkové zóny Bečovsko bylo hodnoceno pouze jediné sídlo Bečov nad Teplou. Hranice zastavěného území byla převzata z Územního plánu města Bečov nad Teplou z roku 2006.

Za území s dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u1) je na území krajinné památkové zóny dle metodiky automaticky považována městská památková zóna Bečov nad Teplou. Vzhledem k typu památkové ochrany území však plán ochrany pro MPZ nestanovuje žádná omezení či osvobození.

Část zastavěného území obklopující MPZ je ohodnocena jako území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2). Tyto plochy, které se rozprostírají zejména kolem areálu zámku (na západě oddělené od zámeckého parku řekou, na východě pak ulic Plzeňská) a dále pokračující na sever, dále v oblasti kolem nádraží *Na Zelené*, kolem hřbitova a na jihovýchodě území kolem ulic Toužimská a Plzeňská, vykazují značnou míru narušení celkové integrity historické urbanistické struktury. V porovnání s mapovými prameny (zejména mapami stabilního katastru a fotografickým snímkováním 50. let 20. století) si území zachovalo zejména část původní půdorysné struktury, tedy půdorysnou osnovu sídla, parcelaci a půdorysnou skladbu zástavby. Ve všech částech tohoto území můžeme nalézt jak architektonicky nebo urbanisticky cenné, tak historicky významné stavby. Na mnoha dalších objektech však došlo k přestavbám, které porušují původní hmotovou skladbu zástavby. Půdorysná struktura sídla je zároveň narušena demolicí mnoha původních objektů, ke kterým došlo zejména v 50. a 60. letech 20. století. Zejména jižní část sídla je zařazena do kategorie území bez urbanistických hodnot (kategorie u0), část pak jako území chatových a zahrádkářských osad.

Obrázek XXXVI – jádro města na císařském povinném otisku stabilního katastru (1841)
zdroj: Císařské otisky stabilního katastru 1:2 880, území 0089-1, © ČÚZK

Obrázek XXXVII – jádro města na ortofoto mapě (2022)
zdroj: © ČÚZK

C.2.2.2 Krajinné hodnoty (ke kap. A.1.2.2)

Nezastavěné území s výraznými krajinnými hodnotami (kategorie k1) se rozkládá zejména na svazích obklopujících centrální část města Bečov nad Teplou. Tyto prostory jsou významné zejména z hlediska zachování vizuálního vnímání krajiny, např. otevřené plochy orné půdy tyčící se na svazích lemujících historické jádro města, na nejvíce dramaticky modelovaných částech terénu charakteristicky lemované lesními porosty. Na tomto území také nalezneme nejvýznamnější doklady kultivace krajiny zejména konce 19. a začátku 20. století – část botanické zahrady, pozůstatek ploch komponovaných v rámci parkových úprav zámku, či významná vyhlídková místa a prostor zachovaných vizuálních os. Tyto plochy zároveň sdružují prostory s nejvýznamněji zachovanými doklady zemědělské činnosti v podobě specifických terénních úprav a členění pluziny. Vzhledem k přímé vazbě na sídlo zde můžeme nalézt největší koncentraci znaků historické kulturní krajiny.

Nezastavěné území s běžnými krajinnými hodnotami (kategorie k2) vyplňuje zbytek plochy krajinné památkové zóny zejména lesními porosty a vedle sporadicky rozmístěných, převážně bodových komponent kulturní krajiny (skalní útvary, pozůstatky dobývání a zpracování nerostných surovin, lesní rybníky) dotváří dnešní charakteristický vzhled krajiny. Území však vzhledem k historicky typickým výrazným plochám bezlesí nenavazuje na původní skladbu krajiny.

C.2.2.3 Nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny (ke kap. A.1.2.3)

Pro nemovitosti, které jsou znakem historické kulturní krajiny, je použita terminologie sledující Terminologický slovník Metodiky tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny (Kučová et al., 2014).

číslo	znak	odůvodnění
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11	významné vyhlídkové body	Panoramatické pohledy na prostor krajinné památkové zóny a dominanty v ní z významných vyhlídkových bodů patří mezi jednu z klíčových charakteristik Bečovska. Díky specifickému dramaticky modelovanému terénu se vyhlídková místa nalézají po celém vnitřním obvodu území a poskytují tak řadu jedinečných krajinných scén. V případě účelně konstruovaných vyhlídkových teras – vyhlídkové skály s cechovními kříži, vrch U Křížku se skalní plošinou, se zároveň jedná o doklad záměrné kultivace krajiny pro turistické využívání na konci 19. a začátku 20. století. Výhled z vily Komtesy je součástí osy vila – zámek, která byla záměrně komponována pro vilu jako letní sídlo Beaufort-Spontinů. V případě Zlatého vrchu se jedná o v současnosti vzniklou vyhlídkovou plošinu, Zlatý vrch však i historicky tvořil krajinnou dominantu, na níž byly v rámci archeologického průzkumu nalezeny pozůstatky strážště.
12	vila Komtesa – zámek	Vizuální osa mezi vilou Komtesou a zámek vznikla jako jedna z mnoha krajinných úprav podnícených rodem Beaufort-Spontinů v rámci vybudování vily jako letního sídla tohoto rodu. V současnosti je pohled ze zámku částečně potlačen nelesní zelení na svazích před vilou.
13	botanická zahrada – zámek	Vizuální osa mezi zámek a botanickou zahradou byla součástí delší, nyní již zaniklé osy farní loučka s rodovou hrobkou zámek. Botanická zahrada tak v tomto pohledu figurovala jako místo potěšení, vybudované na popud majitelů zámku do v dané době na českém území jedinečné podoby.
	historická cestní síť	Síť historických cest a silnic dokládá staletý vývoj využití a kultivace krajiny. Spolutvoří jak půdorysnou strukturu sídla, tak krajinnou strukturu nezastavěného území. V některých místech nalezneme svazky úvozů, jako fyzický doklad historického využití cest. Některé z hlavních cest jsou dosud lemovány řadami kamenných patníků.
	hřbitov	Hřbitov, původně se nacházející za městem, je nyní integrován do oblasti recentních staveb bydlení. Hřbitov je členěn na starou část s liniovou zelení a souborem náhrobků významných bečovských osobností a novou část, v současnosti používanou k pohřbívání.

číslo	znak	odůvodnění
	židovský hřbitov	Rehabilitovaná část z druhé poloviny 17. století pocházejícího židovského hřbitova je dokladem dlouholeté existence židovské obce v Bečově. Hřbitov se původně rozkládal více na sever, až za ulicí Novoveská (v místě průzkumné štoly). Tento areál byl ale v roce 1930 kompletně zničen a náhrobní kameny buď zničeny, či odvezeny jako stavební materiál.
14	botanická zahrada	Postupně vzniklá v letech 1918–1935, bečovská botanická zahrada je jednou z nejvýznamnějších úprav, které na městě provedl rod Beaufort-Spontinů. Původně zámecké zahradnictví bylo postupně pod taktovkou vrchnostenského zahradníka Jana Koditka rozšířeno o alpinium, trvalkovou sbírkovou zahradu a přírodně krajinářský park. Rozsáhlý areál s úctyhodnou sbírkou rostlin byl ve své době nazýván druhými Průhonicemi (jako odkaz na významný krajinářský park založený hrabětem Arnoštem Emanuelem Silva-Taroucou). Po 2. světové válce došlo ke znehodnocení areálu, v roce 2005 byly započaty práce na obnovení některých částí areálu, zpřístupněna veřejnosti byla botanická zahrada v roce 2010. Nedílnou součástí areálu je také Korunní rybník.
17	pozůstatek ploch komponovaných v rámci parkových úprav zámku	Nyní již degradované plochy komponované krajiny sloužící jako kulisa pohledů z teras zámku na protilehlé svahy. Oba svahy, krajinářsky upraveny Janem Koditkem, opticky prodlužovaly zahradu bečovského zámku. Ve svahu západně od zámku můžeme dodnes nalézt několik teras.
18, 19, 20, 21	průzkumná štola, zlatonosné sejpy, pozůstatky povrchové těžby cínu, pozůstatky povrchové těžby u Bečovského potoka	Všechny zmíněné prvky jsou pozůstatkem hornické činnosti, vzkvétající v centrálních částech Slavkovského lesa hlavně mezi 13. a 16. stoletím a mající významný dopad na vývoj města. Zároveň se jedná o doklady tradičního způsobu těžby nerostných surovin.
22	historická pískovna a hliniště u Homolky	Kromě těžby písku byla lokalita okolo útvaru sopečného výronu vždy přitažlivá pro sběratele nerostů, kteří zde mohli najít volné krystaly živce (tzv. karlovarská dvojčata) a vzácně také minerál distén.
23, 24	historické lomy na kámen pod Šibeničním a Zlatým vrchem	Lomy, jejichž původ může vzhledem k nálezům stop ručního lámání kamene pomocí železných klínů sahát potenciálně až do doby stavby či jedné z přestaveb hradu.
25, 26, 27, 28	významné plochy zemědělsky využívané půdy uplatňující se v krajině jako otevřené prostory	Prstenec svahů kolem celého města sdružuje řadu terénních a krajinných úprav vzniklých v rámci jejich hospodářského využití. Nejvýraznější jsou na těchto plochách terasy z nasucho kladených kamenů, nalezneme zde ale i pozůstatky členění pluziny formou nakupených kamenů či pozůstatků liniové zeleně. V několika lokalitách se vyskytují reliktu ovocných sadů.
29, 30, 31	významné porostní plochy	Rozsáhlé lesní plochy vrcholů, obklopujících vnitřní prstenec zemědělsky využívaných svahů. Svým působením na významných horizontech dotváří dnešní vzhled krajiny. V těchto plochách je převaha lesních porostů historicky doložena, avšak ve výrazně mozaikovitě podobě, na rozdíl od současných ploch menšího měřítka.
32, 33, 34, 35	aleje a stromořadí	Soubor historických alejí a stromořadí, ačkoliv je mnoho z nich v současnosti pouze fragmentem své historické podoby, dotváří soubor rozptýlené nelesní zeleně v oblasti a patří mezi další ze stop dlouhodobého působení člověka na místní krajinu.
36, 37, 38	památné stromy	Buky nad Bečovem – nyní již pouze jeden strom <i>Fagus sylvatica</i> L., kód AOPK ČR 102519 Lípy u fary v Bečově – původně čtveřice, nyní po zrušení ochrany a pokácení jedné lípy pouze trojice <i>Tilia platyphyllos</i> Scop. kód AOPK ČR 102530 Dub u hudební školy – <i>Quercus robur</i> L., kód AOPK ČR 10534
39, 40, 42, 43, 44	významné skalní útvary	Erozivní skalní útvary žuly s kvádrovitou odlučností, nacházející se převážně v zalesněných plochách území, jsou předmětem mnoha příběhů ústní lidové slovesnosti, popisujících hlavně mytický vznik jednotlivých útvarů.
41	významný skalní útvar – Homolka	Skalní útvar Homolka, pojmenovaný dle svého homolovitého tvaru, je pozůstatkem třetihorní sopečné činnosti. Jedná se o útvar také obecně nazývaný „kamenné varhany“ dle svého charakteristického vzhledu „píšťal“ čediče se sloupcovou odlučností. Útvar je chráněn jako přírodní památka a jako mnoho dalších skalních útvarů v okolí je opředen několika pověstmi o charakteru jeho původu.

číslo	znak	odůvodnění
45, 46a, 46b, 47, 48	rybníky	Rybníky tvoří další z prvků dokládajících kontinuální působení obyvatel Bečova na krajinu. Jak Bečovské lesní rybníky a Černý rybník, nacházející se v lesích ve východní části území, tak Mannerovy rybníčky jižně od centra města byly založeny jako rezervoáry vody, v dnešní době jsou všechny využívány pouze pro rybochovné účely. Rybník Na Rybářské byl bečovským okrašlovacím spolkem původně upraven na koupaliště, dnes ale také slouží výhradně k rybochovným účelům.
49	řeka Teplá a vodní díla na ní	Řeka Teplá je v Bečově významným krajinným prvkem, který vytvořil pro oblast typický, dramaticky modelovaný terén. Jako v jiných sídlech na vodních tocích bylo na Teplé vybudováno mnoho vodních děl k využití vodní energie či překonání řeky. Z nich se dodnes zachovala část Horního náhonu, který sloužil k přívodu vody pro Horní, Prostřední a Koželužský mlýn. Do dnešní doby funkční je horní úsek náhonu do areálu botanické zahrady, včetně vzdouvacího a vtokového objektu. Mezi významná vodní díla patří také jez pod areálem hradu pocházející nejpozději z poloviny 19. století. Jez si zachoval svou původní podobu a typ konstrukce.
50, 51, 52	zdroje podzemní vody	Studené, často mineralizované prameny či studánky na nich vybudované patří k jednomu z typických znaků CHKO Slavkovský les.

C.2.3 Nemovitosti, které jsou architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb nebo historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb nebo významné stavební dominanty (ke kap. A.1.3)

C.2.3.1 *Architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, které nejsou kulturní památkou či národní kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné památkové zóně (kategorie A) (ke kap. A.1.3.1)*

Pro identifikaci architektonicky nebo urbanisticky cenných staveb nebo jejich souborů byly použity postupy popsané v certifikované Metodice klasifikace staveb podle památkové hodnoty (Kuča – Kučová, 2015b), která hodnotí stavby jak dle jejich individuální architektonické či historické hodnoty, tak na základě vztahu k nejbližšímu okolí a působení na něj.

Nemovitosti zařazené do kategorie A vykazují významnou individuální architektonickou hodnotu, danou architektonickou kvalitou, autenticitou a mírou dochování historických konstrukcí, vnějšího pláště a dispozice, či pouze některými těmito charakteristikami. Tyto stavby zároveň pozitivně ovlivňují celkovou urbanistickou strukturu sídla či působení krajiny.

Na území krajinné památkové zóny Bečovsko byly identifikovány významné architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby a významné objekty v krajině, v grafické části plánu ochrany označeny číslem, dále pak další architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby, které dále dotváří urbanistickou hodnotu sídla. Pro tyto stavby nebo objekty neplatí vyloučení povinnosti vyžádat si předem závazné stanovisko.

C.2.3.2 *Historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb, které nejsou kulturní památkou či národní kulturní památkou, ale nacházejí se v krajinné památkové zóně (kategorie B) (ke kap. A.1.3.2)*

Pro identifikaci historicky významných staveb nebo jejich souborů byly použity postupy popsané v certifikované Metodice klasifikace staveb podle památkové hodnoty (Kuča – Kučová, 2015b), která hodnotí stavby jak dle jejich individuální architektonické či historické hodnoty, tak na základě vztahu k nejbližšímu okolí a působení na něj, přičemž kategorie B staveb či jejich souborů je chápána jako kategorie H ve smyslu uvedené metodiky (v metodice popsané jako historicky významná stavba).

Nemovitosti zařazené do kategorie B nesou památkovou hodnotu jako významný doklad vývoje půdorysného a hmotového utváření urbanistické struktury sídla. Individuálně však nevykazují významnou architektonickou nebo konstrukční hodnotu.

Na území krajinné památkové zóny Bečovsko byly identifikovány historicky významné stavby a významné objekty v krajině, v grafické části plánu ochrany označeny číslem, dále pak další historicky významné stavby, které dále dotváří charakteristickou urbanistickou strukturu sídla. Pro tyto stavby nebo objekty neplatí vyloučení povinnosti vyžádat si předem závazné stanovisko.

C.2.3.3 *Významné dominanty, které se nacházejí v krajinné památkové zóně (ke kap. A.1.3.3)*

č.	název	odůvodnění
58	vila Komtesa	Stavba vzniklá v 20. letech 20. století byla vytvořena jako letní sídlo ve stylu alpských horských chat. Na pozadí lesních porostů působí v pohledech ze zámku jako krajinná dominanta.

C.2.4 Zaniklé znaky historické kulturní krajiny (ke kap. B.2)

Jednou z významných hodnot krajiny jsou vzhledem k charakteristické podobě terénu vizuální osy, které propojují významné stavby či místa v krajině a jejichž význam zároveň historicky tkvěl v ideové rovině. Osy, které v průběhu času zanikly či došlo k jejich poškození (zejména zalesněním některých ploch), je možné obnovit jako významný prvek krajiny dokládající účelné komponování krajiny.

Další zaniklé prvky krajiny, které je možné obnovit (aleje či stromořadí, rybníky, drobná sakrální architektura, historická cestní síť), dokládají historickou kultivaci krajiny a dotváří specifické měřítko organicky vyvinuté krajiny.

Přípustná je také obnova farní loučky s rodovou hrobní kaplí jako místa zaniklého objektu s výraznou kulturní hodnotou, odkazujícího na určité historické období formující bečovskou krajinu.

C.3 Důvody vyloučení povinnosti podle § 14 odst. 2 památkového zákona

Plán ochrany stanovuje dle § 1 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 420/2008 Sb. nemovitosti, které nejsou kulturní památkou, ale nacházejí se v památkové zóně nebo výčet druhů prací na nich, u nichž je vyloučena povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2 památkového zákona. Podle § 1 odst. 6 písm. c) vyhlášky č. 420/2008 Sb. tato kapitola popisuje důvody tohoto vyloučení povinnosti dle § 14 odst. 2 památkového zákona.

Podstata hodnoty krajinné památkové zóny tkví v přítomnosti krajinných struktur vzniklých kontinuálním vývojem krajiny, památkově hodnotných staveb a jejich vzájemných vazeb, všech společně působících na rámci výrazně přírodně modelovaného reliéfu. Pro ochranu těchto hodnot byly stanoveny jednotlivé kategorie jak zastavěného, tak nezastavěného území, ve kterých je v různé míře vyloučena povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko dle § 14 odst. 2.

Pro nemovitosti v jednotlivých kategoriích území jsou určeny režimy povinnosti vyžádání si stanoviska týkajících se možných činností a změn v území. Tyto režimy se, jak uvádí vyhláška v § 1 odst. 2 písm. b), netýkají kulturních památek, zároveň se také dle plánem ochrany stanovených opatření netýkají staveb, které spadají do kategorií A či B, jak jsou uvedeny v kapitolách A.1.3.1 a A.1.3.2, a jejichž zařazení do těchto kategorií je odůvodněno v předchozí kapitole C.2.

Zařazení jednotlivých nemovitostí do daných kategorií a stanovení režimů míry vyloučení povinnosti vyžádat si stanovisko bylo provedeno dle zhodnocení objektivního památkového významu a kulturně-historických hodnot všech nemovitostí a vazeb či vztahů v krajině. Tento postup tak zajistí důsledné zajištění zachování hodnotných částí krajiny a zároveň objektivní přístup k činnostem na méně hodnotných částech území z hlediska památkové péče.

C.3.1 Zastavěné území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u2) (ke kap. A.2.2.1)

Plochy zařazené z hlediska urbanistických hodnot do kategorie u2 vykazují značnou míru narušení celkové integrity historické urbanistické struktury. Území disponuje částečně zachovanou původní půdorysnou strukturou, tedy půdorysnou osnovou sídla, parcelací a půdorysnou skladbou zástavby, struktura je však narušena výraznými změnami způsobenými demolicemi některých objektů v 2. polovině 20. století. V území se setkáme s řadou architektonicky nebo urbanisticky cenných nebo historicky významných staveb, velká část dalších objektů je však zatížena nevhodnými přestavbami měnicími hmotové či materiálové působení staveb, které tak negativně ovlivňují památkovou hodnotu okolí. Vzhledem k charakteristické morfologii území a faktu, že součástí hodnot krajinné památkové zóny jsou komponované vizuální osy, krajinné veduty a další pohledové prvky, je pro území kategorie u2 důležité zachovat jeho současné působení jako nerušivé kulisy k památkově hodnotnějším prvkům území.

Pro ochranu hodnot krajinné památkové zóny jsou v území regulovány takové zásahy, které by mohly dále degradovat dochovanou půdorysnou strukturu sídla, nebo negativně působit na výše zmíněné estetické hodnoty území. V území u2 se zároveň v některých částech nachází i nemovité kulturní památky, je tedy účelné dbát na zachování kulturní hodnoty i objektů v okolí těchto památek. Od povinnosti vyžádat si závazné stanovisko dle § 14 odst. 2 jsou tedy osvobozeny takové zásahy, které výrazně nemění působení území – terénní úpravy, úpravy dřevin a udržovací práce na nemovitostech, které výrazně nemění jejich vnější charakteristiky.

C.3.2 Zastavěné území bez urbanistických hodnot (kategorie u0) (ke kap. A.2.2.2)

Do kategorie území bez urbanistických hodnot (u0) jsou zařazeny plochy, které nevykazují historické, urbanistické či architektonické hodnoty. V případě krajinné památkové zóny Bečovsko se jedná o území, která buď historicky nepatřila do zastavěného území a byla zastavěna až v 2. polovině 20. století, nebo o území, jejichž historická struktura byla kompletně narušena a překryta strukturou novou. V tomto území nalezneme architektonicky nebo urbanisticky cenné nebo historicky významné stavby pouze výjimečně právě jako poslední pozůstatky původní struktury.

Pro ochranu hodnot krajinné památkové zóny jsou regulovány takové zásahy, které by v širším kontextu ovlivňovaly hodnotné části či prvky krajinné památkové zóny, zvláště pak výše zmíněné pohledové vztahy v území. Regulovány jsou tak zejména výškové působení staveb a u objektů uplatňujících se v hlavních pohledových vazbách zobrazených v grafické části plánu ochrany také materiálová charakteristika.

C.3.3 Chatové a zahrádkářské osady (ke kap. A.2.2.3)

Chatové a zahrádkářské osady jsou všeobecně z hlediska památkových hodnot zachování chápány jako území s negativním působením, které je žádoucí postupně eliminovat. Vzhledem ke skutečnosti, že přítomné území se pohledově neuplatňuje v žádných existujících vizuálních osách a díky morfologii terénu je zároveň skryto vůči ostatnímu zastavěnému území, od povinnosti vyžádat si závazné stanovisko je upuštěno u všech typů prací, které nebudou dále rozšiřovat zatížení území zástavbou.

C.3.4 Nezastavěné území s výraznými krajinnými hodnotami (kategorie k1) (ke kap. A.2.2.4)

Pozemky, které jsou součástí území s výraznými krajinnými hodnotami (kategorie k1), jsou plochami nesoucími stěžejní kulturně-historické hodnoty bečovské krajiny. Na těchto plochách nalezneme nejen dochované historické krajinné struktury, ale také fyzické doklady kulturní činnosti člověka na krajinu jak v podobě tradičních forem hospodářské kultivace, tak jako prvky účelně komponované krajiny. Tyto plochy zároveň tvoří základní krajinný rámec významné dominanty hradu a zámku.

Z výše uvedených důvodů je tedy povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko vyloučena pouze u běžných udržovacích prací pozemků, jednotlivých krajinných prvků nebo technické a dopravní infrastruktury a u hospodářského využití pozemků zemědělského půdního fondu, které v plochách kategorie k1 převažují. Bez vyžádání si závazného stanoviska dle § 14 odst. 2 tedy nemůže dojít ke změnám charakteru krajiny či ke změně působení ploch v rámci prostorových vztahů. Povinnost vyžádání si závazného stanoviska je zároveň zachována u změn dotýkajících se znaků historické kulturní krajiny uvedených ve výčtech a zobrazených v grafické části plánu ochrany. Z těchto znaků jsou vyjmuty významné porostní plochy, neboť režim pro vyžádání si závazného stanoviska je ošetřen opatřením obecné povahy 7/2014, o prohlášení části krajinného celku – území Bečovska za památkovou zónu. Výjimka se týká také významných ploch zemědělsky využívané půdy uplatňujících se v krajině jako otevřené prostory, neboť jednotlivé prvky v těchto plochách jsou zaneseny jako samostatné znaky a ochrana tohoto území jako ploch by tedy nebyla účelná.

C.3.5 Nezastavěné území s běžnými krajinnými hodnotami (kategorie k2) (ke kap. A.2.2.5)

V kategorii území s běžnými krajinnými hodnotami (k2) jsou zařazeny převážně lesní porosty a menší plochy orné půdy či luk. Tyto plochy dotváří dnešní charakteristický vzhled krajiny, zejména svým působením na významných horizontech, které uzavírají pohledy z památkově hodnotnějšího centra území. Zároveň se v tomto území nachází některé hodnotné znaky historické kulturní krajiny, zvláště pak vodní plochy, historická cestní síť a pro území charakteristické skalní útvary.

V plochách zařazených do kategorie k2 jsou lesní plochy historicky doloženy, v současnosti je však původní struktura mozaikovitých ploch zemědělské půdy, lesů a nelesních porostů narušena. Území tedy nenese významné památkové hodnoty jako samostatný prvek. Vzhledem k tomuto faktu je tedy účelné regulovat změny v daném území hlavně v rovině výrazných změn jeho využití, které by ovlivnily působení ploch v širším krajinném rámci. Doporučena je obnova historického bezlesí ve prospěch fragmentovaných zemědělských ploch a nelesních porostů. Povinnost vyžádat si předem závazné stanovisko dle § 14 odst. 2 památkového zákona je tedy vyloučena u všech činností, které nemění způsob využití území, u umístování dočasných staveb a umístování staveb technické infrastruktury vedené v podzemí. Pro významné znaky historické kulturní krajiny je povinnost předem si vyžádat závazné stanovisko zachována. Z těchto znaků jsou vyjmuty významné porostní plochy, neboť režim pro vyžádání si závazného stanoviska je ošetřen opatřením obecné povahy 7/2014, o prohlášení části krajinného celku – území Bečovska za památkovou zónu.

C.3.6 Rušivé objekty (kategorie D) (ke kap. A.2.2.6)

Do kategorie objektů památkově hmotově nebo architektonicky rušivých (D) byly zařazeny takové stavby, které výrazně narušují památkovou hodnotu území ať už polohou, hmotovou charakteristikou či celkovým architektonickým provedením. Tyto stavby v některých případech narušují urbanistickou a architektonickou hodnotu bližšího okolí, v jiných zároveň působí negativně v krajinném kontextu.

U staveb tohoto typu je povinnost vyžádat si závazné stanovisko dle § 14 odst. 2 památkového zákona vyloučena u prací, které nemění jejich vnější vzhled a nemohou tedy dále zvětšit negativní působení nemovitosti. Umožněno je zároveň odstranění stavby, tedy úplná eliminace negativního dopadu stavby na území krajinné památkové zóny.

ZDROJE

Zdroje použité pro zpracování obecné části diplomové práce jsou uvedeny v kapitole Zdroje (str. 66). Níže jsou uvedeny pouze zdroje k plánu ochrany.

LITERATURA A PRAMENY

23/02 ZO ČSOP Berukut, o.s., Terra Incognita. o.s., Národní památkový ústav. *Bečovsko: Návrh krajinné památkové zóny*, 2012.

ANDERLE, Jan a Josef KYNCL, 2002. Vývoj horního hradu v Bečově nad Teplou. *Průzkumy památek*. Praha: Státní památkový ústav středních Čech v Praze, IX(2), s. 75–108. ISSN 1212-1487.

BAROŠ, Adam, Ivana BAROŠOVÁ, Vendula KRAUSOVÁ a Markéta ŠANTRŮČKOVÁ, 2019. *Identifikace historických hodnot a specifikace bylinných výsadeb v bývalém Beaufortském alpinu v Bečově nad Teplou: Specializovaná mapa s odborným obsahem*. Průhonice: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví.

Bečov nad Teplou – kaple sv. Petra. In: *Památky a příroda Karlovarska. Regionální internetová topografická encyklopedie Karlovarského kraje* [online]. Karlovy Vary [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.pamatkyapriodakarlovarska.cz/becov-nad-teplou-kaple-sv-petra>

Bečov nad Teplou – rekonstrukce Pluhovských domů. In: *Stavby Karlovarského kraje* [online]. Karlovy Vary: Regionální stavební sdružení Karlovy Vary [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: <https://www.stavbykarlovarska.cz/cz/hlasovani/becov-nad-teplou-rekonstrukce-pluhovskych-domu-541>

Bečov nad Teplou: Oficiální webová prezentace státního hradu a zámku, 2022. *Národní památkový ústav* [online]. Praha: Národní památkový ústav [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.zamek-becov.cz/cs>

DELPHA AGENCY, 2006. *Bečov - příroda, památky a lidé: analytický dokument*.

FOSTER, Linda, 2014. Dokument C-TX-201500846. Archeologický výzkum 2006 Pluhovské domy. Nálezová zpráva. Plzeň: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Plzni. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-201500846>.

FRIC, Karel, 2006. Obnova Pluhovských domů a hradního nádvoří Státního hradu a zámku Bečov nad Teplou. *Časopis stavebnictví* [online]. Praha: Informační centrum ČKAIT, 2002(4) [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: casopisstavebnictvi.cz/clanky-obnova-pluhovskych-domu-a-hradniho-nadvoiri-statniho-hradu-a-zamku-becov-nad-teplou.html

GIRSA, Václav, Miloslav HANZL, Dagmar MICHONOVÁ a Tomáš WIZOVSKÝ, 2009. / *Hrad Bečov – projekt konzervace a prezentace*. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-87104-49-1.

HYŤHA Lukáš, Tomáš WIZOVSKÝ a Ladislav ZIKMUND-LENDER (eds.), 2013. *Příkladná obnova hradu, přílehlých objektů a areálu hradu a zámku Bečova*, Katalog veřejné architektonické soutěže. Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-006-1

CHALOUPKA, Jakub a Lubomír ZEMAN, 2015. Bečovsko. In: KUČA, Karel (ed.). *Krajinné památkové zóny České republiky*. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství, s. 35–49. ISBN 978-80-7480-045-0.

JASA, Luděk a Jana DYDEKOVÁ, 2011. *Bečov - Perla Slavkovského lesa*. Sokolov: Fornica graphics. ISBN 978-80-87194-30-0.

KLOUDA, Lukáš, 2020. *CHKO Slavkovský les. Preventivní hodnocení krajinného rázu území – 2020. Aktualizace studie*. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

KLSÁK, Jiří, 2005. Dokument C-TX-200603816. Synagoga v Bečově nad Teplou. Nálezová zpráva z archeologického výzkumu. Karlovy Vary: Muzeum Karlovy Vary, p.o. Karlovarského kraje. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-200603816>

KRČEK, Jakub a Pavel ŘEPÍK, 2015. Náměstí 5. května a přilehlé plochy. Archivní rešerše písemných a ikonografických pramenů. Plzeň: ZIP o.p.s.

KRČEK, Jakub, Radek ŠIROKÝ a Barbora MILSIMEROVÁ, 2019. Horní brána Městského opevnění Bečova nad Teplou ve světle historických a archeologických pramenů. In: *Sborník z konference 620 let Bečova nad Teplou*. Bečov nad Teplou: město Bečov nad Teplou, s. 37–43. ISBN 978-80-270-7493-8.

KUČA, Karel a Lubomír ZEMAN, 2006. *Památky Karlovarského kraje: koncepce památkové péče v Karlovarském kraji*. Karlovy Vary: Karlovarský kraj. ISBN 80-239-7652-4.

KUČA, Karel a Věra KUČOVÁ, 2015a. *Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami*. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-025-2.

KUČA, Karel a Věra KUČOVÁ, 2015b. *Metodika klasifikace staveb podle památkové hodnoty*. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-026-9.

KUČA, Karel et.al, 2020. *Návrh plánu ochrany vybrané části památkové zóny Zahrádecko. Specializovaná mapa s odborným obsahem*.

KUČA, Karel et.al., 2015. *Metodika plánů ochrany krajinných památkových zón*. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-027-6.

KUČA, Karel, 1999. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Díl I., A-G*. Praha: Libri. ISBN 80-85983-13-3.

KUČA, Karel, Irena KRATOCHVÍLOVÁ a Věra KUČOVÁ, 2012. *Plány ochrany památkových rezervací a památkových zón. Metodika připravená na základě vyhlášky MK ČR č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón, která nabyla účinnosti dne 1. 1. 2009*. Praha: Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav. Dostupné online: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/analyzy-konceptdokumenty/metodika-k-vydavani-planu-ochrany-pamatkovych-zon-a-rezervaci-143357/>

KUČOVÁ, Věra, Jiří DOSTÁLEK a Marek EHRLICH, 2014. *Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny*. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-022-1.

KULIŠŤÁKOVÁ, Lenka et. al., 2014. *Metodika identifikace komponovaných krajin*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7375-997-1.

MAGISTRÁT MĚSTA KARLOVY VARY, ÚŘAD ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ÚŘAD, 2020. *Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Karlovy Vary*. Město Karlovy Vary.

MARTÍNEK, Jan, 2013. *Moderní metody identifikace a popisu historických cest: metodická příručka*. Brno: Jan Martínek a kolektiv. ISBN 978-80-86502-56-4.

MILSIMEROVÁ, Barbora a Radek, ŠIROKÝ, 2016. Dokument C-TX-201302648. Bečov nad Teplou, Náměstí 5. května a přilehlé plochy. Nálezová zpráva o zjišťovacím archeologickém výzkumu. Plzeň: ZIP o.p.s. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-201302648>

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR BEČOV NAD TEPLOU. Příloha ke kronice obce Bečov nad Teplou. Státní okresní archiv Karlovy Vary

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV, 2022. *Fotovoltaické systémy a památková péče. Metodické vyjádření k posuzování záměrů na osazování fotovoltaických a jiných solárních zařízení (dále jen „FVZ“) na kulturních památkách, v památkově chráněných územích a v ochranných pásmech kulturních památek a památkově chráněných území*. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. *Památkový katalog* [online]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/>

PÁNKOVÁ Kateřina, WIZOVSKÝ Tomáš, 2011. Florennes – původní domov relikviáře sv. Maura. In: *Zprávy památkové péče*. Praha: Národní památkový ústav, 71(2), s. 80–84, ISSN: 1210-5538

Počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869, přepočten na územní strukturu 2016, obec Bečov nad Teplou. In: *Veřejná databáze* [online] Praha: Český statistický úřad [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&pvo=SLDHLCU&katalog=31674&&u=v7__VUZEMI__43__554995&str=v7&kodjaz=203#

POSTRÁNECKÁ, Kateřina, Jakub KRČEK a Jan PROCHÁZKA, 2010. Dokument C-TX-201302648. Bečov nad Teplou, Šibeniční vrch. Nálezová zpráva o záchranném archeologickém výzkumu. Plzeň: ZIP o.p.s. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-201302648>

PROCHÁZKA, Zdeněk, Valentin URFUS, Stanislav WIESNER, Tomáš KAREL a Jaroslav VÍT, 2001. *Kamenné kříže Čech a Moravy*. 2. Praha: Argo. ISBN 80-7203-370-0.

REGIONSTUDIO, 2015. *Program regenerace MPZ Bečov nad Teplou*. Bečov nad Teplou. Dostupné z: <https://www.becov.cz/mesto/mestska-pamatkova-zona/program-regenerace-mpz/>

SCHIERL, Jiří, 1999. Bečov nad Teplou v polovině 18. století ve světle Tereziánského katastru z r. 1757. In: *Sborník 600 let Bečova*. Bečov nad Teplou: město Bečov nad Teplou, s. 40–41.

SCHIERL, Jiří, 2019. Vodní díla v Bečově and Teplou. In: *Sborník z konference 620 let Bečova nad Teplou*. Bečov nad Teplou: město Bečov nad Teplou, s. 21–28. ISBN 978-80-270-7493-8.

SOKOL, Petr, 2003. Šibenice v Bečově nad Teplou a archeologie popravišť. *Archeologické rozhledy*. Praha: Archeologický ústav Akademie věd ČR v Praze, 55(4), s. 736–766. ISSN 0323-1267.

SOKOL, Petr, 2017. Šibenice jako součást kulturní krajiny raného novověku. In: *Archeologia historica*. Brno: Masarykova univerzita, 42(2), s. 691–711. ISSN (online): 336-4386. Dostupné z: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/137036>

SOKOL, Petr, Miluše DOBISÍKOVÁ a Antonín MAJER. Dokument C-TX-200307077. 2003. Bečov nad Teplou – Šibeniční vrch. Zpráva o archeologickém výzkumu šibenice v letech 2002–2003. Plzeň: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Plzni. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-200307077>

ŠINDELÁŘ, Jiří, 2019. Bečovská botanická zahrada (1918-2018) – 100 let. In: *Sborník z konference 620 let Bečova nad Teplou*. Bečov nad Teplou: město Bečov nad Teplou, s. 44–49. ISBN 978-80-270-7493-8.

ŠINDELÁŘ, Jiří, Adam BAROŠ, Ivana BAROŠOVÁ, Vendula KRAUSOVÁ a Markéta ŠANTRŮČKOVÁ, 2019. Beaufortské alpinum – nejvýznamnější část Bečovské botanické zahrady. In: *Sborník z konference 620 let Bečova nad Teplou*. Bečov nad Teplou: město Bečov nad Teplou, s. 53–56. ISBN 978-80-270-7493-8.

ŠIROKÝ, Radek a Marie WASKOVÁ, 2008. Dokument C-TX-200903033. Bečov nad Teplou, Zlatý vrch. Nálezová zpráva o záchranném archeologickém výzkumu. 1. etapa. Plzeň: ZIP o.p.s. Dostupné z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/C-TX-200903033>

ŠTROS, Ivan, 2010. *Územní plán města Bečov nad Teplou. Změna č. 1/2008*. Město Bečov nad Teplou

ŠTROS, Ivan, 2011. *Územní plán města Bečov nad Teplou. Změna č. 2/2009*. Město Bečov nad Teplou

ŠTROS, Ivan, 2021. *Územní plán Bečov nad Teplou – úprava k veřejnému projednání*. Město Bečov nad Teplou

VONDRÁČKOVÁ, Simona, 2022. Návrh plánu ochrany krajinné památkové zóny Náměštsko. Obec Kralice nad Oslavou (nepublikovaný dokument)

WISZCZOR, Rudolf, 2015. *Program regenerace MPZ Bečov nad Teplou*. Chomutov: REGIONSTUDIO

WISZCZOROVÁ, Pavla a Rudolf WISZCZOR, 2019. Bečov nad Teplou – architektura města – proluky. In: *Sborník z konference 620 let Bečova nad Teplou*. Bečov nad Teplou: město Bečov nad Teplou, s. 74–85. ISBN 978-80-270-7493-8.

WIZOVSKÝ, Tomáš, 2019. Cesta záchrany a zpřístupnění hradu a zámku Bečov aneb pohled do zpětného zrcadla. In: *Sborník z konference 620 let Bečova nad Teplou*. Bečov nad Teplou: město Bečov nad Teplou, s. 61–73. ISBN 978-80-270-7493-8.

ZEMAN, Lubomír, 2017. *Městečka na dlani – Karlovarský kraj*. Foibos Books. ISBN 978-80-87073-95-7.

ZOCH, Karel, 2006. *Územní plán města Bečov nad Teplou*. Město Bečov nad Teplou

Zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v aktuálně platném znění

Vyhláška č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón.

Vyhláška č. 3/2023, kterou se mění vyhláška č. č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón.

Opatření obecné povahy č. 7/2014, o prohlášení části krajinného celku – území Bečovska za památkovou zónu. In: *Č.j.: MK 41676/2014 OPP*. Ministerstvo kultury.

MAPOVÉ PODKLADY

data ZABAGED® a Geonames ve formátu .shp, Císařské otisky stabilního katastru a Originální mapy stabilního katastru ve formátu .jpeg zapůjčil pro zpracování práce Zeměměřický úřad.

data Územně analytických podkladů správního obce s rozšířenou působností Karlovy Vary (aktualizace 2020) ve formátu .shp zapůjčil Magistrát města Karlovy Vary.

informace o územním rozsahu Bečovské botanické zahrady poskytl Ing. Jiří Šindelář, Bečovská botanická zahrada

3D model reliéfu Bečovska poskytlo Územní odborné pracoviště národního památkového ústavu v Lokti ArcČR © ČÚZK, ČSÚ, ARCDATA PRAHA 2022.

Císařské povinné otisky map stabilního katastru. © Český úřad zeměměřičský a katastrální. Katastrální území 0089-1 Bečov nad Teplou – dříve Petschau (Peczow). Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>

datová sada Památné stromy. © Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Dostupné z: <https://gis-aopkcr.opendata.arcgis.com/datasets/aopkcr::pam%C3%A1tn%C3%A9-stromy/about>

Historické letecké snímky. Podkladové letecké snímky poskytl VGHMÚŘ Dobruška, © MO ČR. Dostupný z: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>

Mapy 1. vojenského mapování. Mapový list Čechy 101. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně – www.geolab.cz. © Ministerstvo životního prostředí České republiky – www.env.cz. © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. Dostupný z: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=ce

Mapy 2. vojenského mapování. Čechy, mapové listy W_8_VII. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně – www.geolab.cz. © Ministerstvo životního prostředí České republiky – www.env.cz. © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. Dostupný z: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=2vm&map_region=ce

Mapy 3. vojenského mapování 1:25 000. Mapové listy 3950_3, 3949_4. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně – www.geolab.cz. © Ministerstvo životního prostředí České republiky – www.env.cz. © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. Dostupný z: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=75

Mapy 3. vojenského mapování 1:75 000. Mapové listy 3950, 3949. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně – www.geolab.cz. © Ministerstvo životního prostředí České republiky – www.env.cz. © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. Dostupný z: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=75

State Archive/Military Archive, Vienna. Dostupný z:

http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=75

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. *Geoportál památkové péče* [online]. Dostupné z: <https://geoportal.npu.cz/web>

Originální mapy stabilního katastru. © Český úřad zeměměřický a katastrální. Katastrální území 5428 Bečov nad Teplou – dříve Petschau (Peczow). Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>

Prohlížeč služba WMS – DMP 1G (Stínovaný model povrchu). © Český úřad zeměměřický a katastrální. Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/arcgis2/services/dmp1g/ImageServer/WMServer?>

Prohlížeč služba WMS – DMR 5G (Stínovaný model reliéfu). © Český úřad zeměměřický a katastrální. Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/arcgis2/services/dmr5g/ImageServer/WMServer?>

Prohlížeč služba WMS – Ortofoto. © Český úřad zeměměřický a katastrální. Dostupné z:

https://geoportal.cuzk.cz/WMS_ORTOFOTO_PUB/WMServer.aspx

Prohlížeč služba WMS – ZABAGED®. © Český úřad zeměměřický a katastrální. Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/arcgis/services/ZABAGED/MapServer/WmsServer?>

Prohlížeč služba WMS – ZM 10. © Český úřad zeměměřický a katastrální. Dostupné z: https://geoportal.cuzk.cz/WMS_ZM10_PUB/WMServer.aspx

Prohlížeč služba WMS pro Katastrální mapu (KM). © Český úřad zeměměřický a katastrální. Dostupné z: <https://services.cuzk.cz/wms/local-KM-wms.asp?>

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Obrázek XXXVIII – pohled na hrad a zámek Bečov od západu

Obrázek XXXIX – pohled na Pluhovské domy a donjon

Obrázek XL – pohled na zámek a zámecké zahrady

Obrázek XLI – pohled na hrad a zámek Bečov ze zámeckých zahrad

Obrázek XLII – zámecké zahrady a areál hradu

Obrázek XLIII – hotel Central

Obrázek XLV – relikv kruhové šibenice

Obrázek XLIV – dům č. p. 27

zdroj:

cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bečov_nad_Teplou_č.p._27.jpg

Obrázek XLVI – Základní umělecká škola Josefa Labitzkého

Obrázek XLVII – dům č. p. 2

zdroj:

cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bečov_nad_Teplou,_muzeum.jpg

Obrázek XLVIII – výpravní budova železniční stanice

Obrázek XLIX – obytná budova železniční stanice

Obrázek LVI – dům č. p. 17 (oranžová fasáda) a č. p. 16 (žlutá fasáda)

Obrázek LVII – fara s částí památného stromu

Obrázek L – oplocení a bývalá výtopna lokomotiv

Obrázek LI – výpravní budova z pohledu od botanické zahrady

Obrázek LVIII – kostel sv. Jiří

Obrázek LIX – kostel sv. Jiří

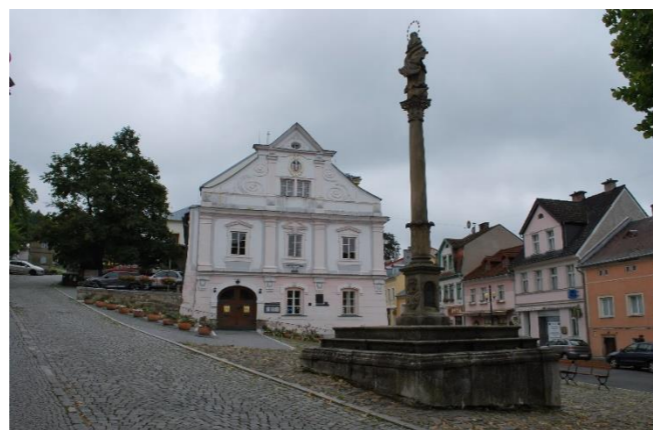
Obrázek LII – smírčí kříž

Obrázek LIII – boží muka

Obrázek LIV – dům č. p. 133 (vlevo) a dům č. p. 109

Obrázek LV – radnice s morovým sloupem v popředí

Obrázek LX – náměstí 5. května

Obrázek LXI – pohled na město z východu, v pozadí Kočičí vrch

Obrázek LXII – pohled na území bez urbanistických hodnot, v pozadí svahy na jihu území k Petrově hoře

Obrázek LXIII – pohled na chatovou a zahrádkářskou osadu a Zlatý vrch, v pozadí Šibeniční vrch

Obrázek LXIV – pohled na výběžek lesů Zelené hory, ve středu snímku sádka (původně část botanické zahrady)

Obrázek LXV – výhled na hrad ze skály U Srdcí

Obrázek LXVI – výhled na město ze skály U Srdcí

Obrázek LXVII – výhled na hrad ze Zlatého vrchu

Obrázek LXVIII – výhled z ulice Novoveská

Obrázek LXIX – výhled na město z Janova kamene

Obrázek LXX – patník

Obrázek LXXI – úvozová cesta

Obrázek LXXII – cesta lemovaná kamennou zdí

Obrázek LXXIII – židovský hřbitov

Obrázek LXXIV – Bečovská botanická zahrada
zdroj: www.becovskabotanicka.cz

Obrázek LXXV – Bečovská botanická zahrada, Korunní rybník
zdroj: www.becovskabotanicka.cz

Obrázek LXXVI – zámecký park s řekou Teplou

Obrázek LXXVII – zámecký park s řekou Teplou

Obrázek LXXVIII – terasy zámecké zahrady
zdroj: www.stavbykarlovarska.cz

Obrázek LXXIX – pozůstatky teras parkově upravených ploch

Obrázek LXXX – průzkumná štola

Obrázek LXXXI – pohled na terasové úpravy zemědělských pozemků

Obrázek LXXXII – terasové úpravy zemědělských pozemků

Obrázek LXXXIII – suché zídky

Obrázek LXXXIV – terasové úpravy svahů k Petrově hoře

Obrázek LXXXV – terasové úpravy na severozápadě území

Obrázek LXXXVII – dub u hudební školy
zdroj: mapy.cz, Alexej Kokorev

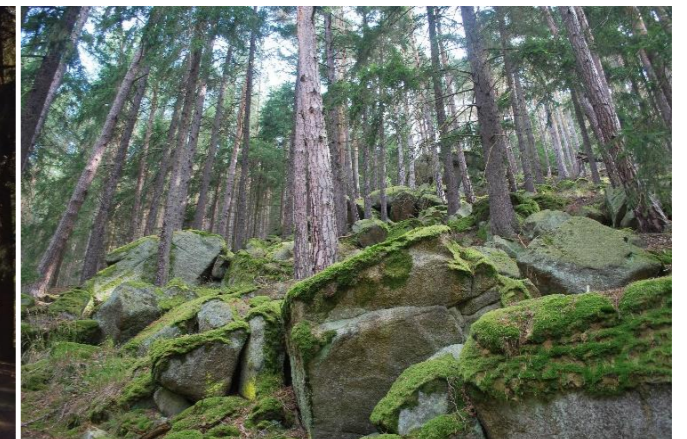
Obrázek LXXXVIII – skalní útvar Panna
zdroj: mapy.cz

Obrázek LXXXVI – zalesněné vrcholky, mezi stromy střecha vily Komtesy

Obrázek LXXXIX – Homolka
zdroj: mapy.cz, Štěpán Kollarov

Obrázek XC – skalní útvar

Obrázek XCI – Bečovské lesní rybníky – druhý rybník

Obrázek XCII – Černý rybník

Obrázek XCIII – stará pošta

Obrázek XCIV – Waldperla

Obrázek CI – torzo synagogy

Obrázek CII – torzo synagogy

Obrázek XCV – vila Komtesa

Obrázek XCVI – vila Wondraschek

Obrázek CIII – městský mlýn a elektrárna

Obrázek CIV – kamenné schodiště ke skále U Srdcí

Obrázek XCVII – zástavba náměstí

Obrázek XCVIII – zástavba v ulici Toužimská

Obrázek XCIX – areál bývalého pivovaru

Obrázek C – pozůstatek Hublova mlýnu

Obrázek CV – železniční trať s tunelem

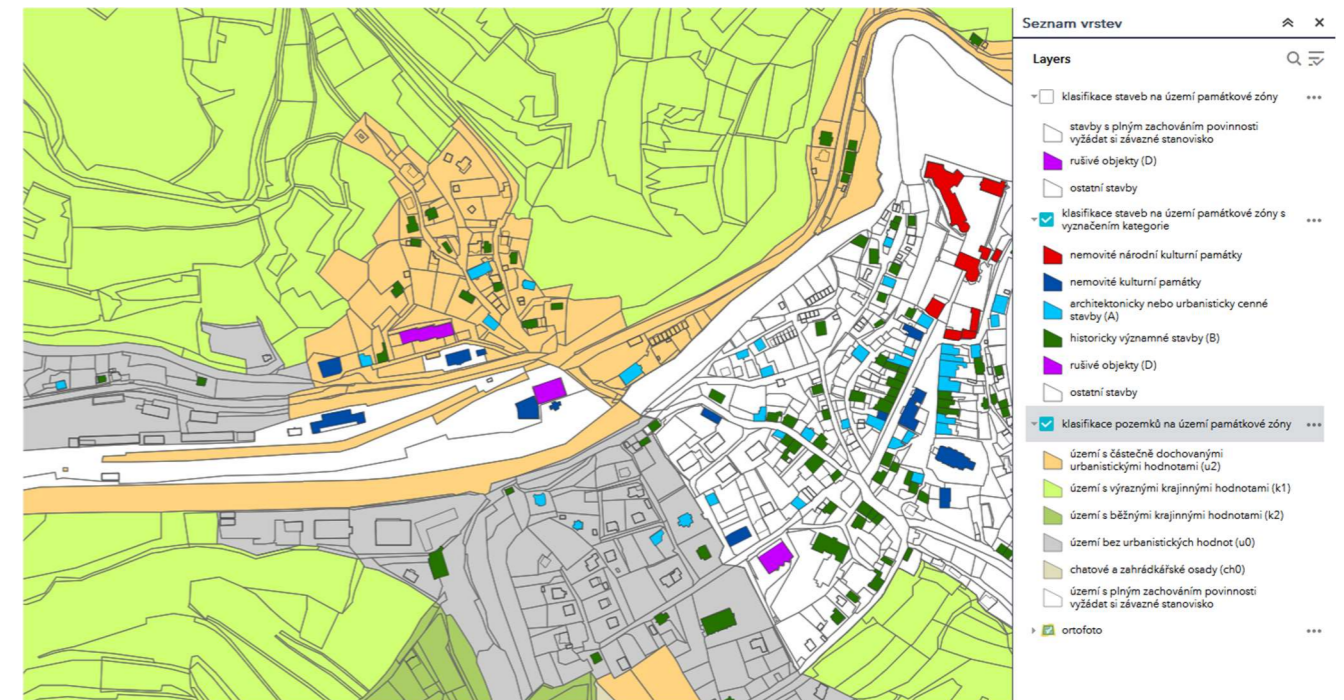

Obrázek CVI – pohled na jižní část města s jednotou a rodinným domem (rušivé objekty č. 86 a 91)

Obrázek CVII – obytná budova železniční stanice, bytový dům (rušivý objekt č. 88) a architektonicky cenná stavba

Obrázek CX – část území s vrstvou staveb s vyznačením kategorie a zobrazením legendy

Diplomová práce Návrh plánu ochrany krajinné památkové zóny Bečovsko - Výkres č. 2   Fakulta stavební ČVUT

O aplikaci

Tato aplikace byla vytvořena jako součást diplomové práce *Návrh plánu ochrany krajinné památkové zóny Bečovsko* zpracované na Katedře urbanismu a územního plánování Fakulty stavební ČVUT v Praze.

Mapa zobrazuje modifikovaný Výkres č. 2 grafické části plánu ochrany s náležitostí dle § 1 odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 420/2008 Sb.

Jednotlivé režimy vyloučení povinnosti vyžádat si předem závazné stanovisko dle § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, jak umožňuje § 6a téhož zákona, jsou detailně popsány v textové části práce. Aplikace zobrazuje pouze stanovené kategorie nemovitostí, pro něž jsou režimy určeny.

Plán ochrany byl zpracován pouze jako součást závěrečné práce a tudíž není závazný.

Podkladové mapy © ČÚZK

V případě dotazů mě prosím kontaktujte na mottlova.helena@gmail.com

Helena Mottlová, leden 2023

klasifikace staveb na území památkové zóny   klasifikace pozemků na území památkové zóny

Options   Filter by map extent   Zoom to   Clear selection   Refresh

FID	ID parcely	parcelní číslo	kategorie pozemku	nemovitosti kat. A, B, D - název	nemovité kulturní památky	znaky historické kulturní krajiny	pozemek s doklady zemědělsko-hospodářské činnosti	typ prvku prostorových dat	kód katastrálního území	kód obce	Shape_Area	Shape_Length	stavby	KP	HKK	zeme
1523	1012659403	3241/7	území bez urbanistických hodnot (u0)					9100301	601268	554995	674.160767	247.227368	None	None	None	None
2080	1012660403	3348/1	území s částečně dochovanými urbanistickými hodnotami (u2)					9100301	601268	554995	26.859497	24.275107	None	None	None	None

parcels č. 2780/1

kategorie pozemku:
území s výraznými krajinnými hodnotami (k1)

nemovité kulturní stavby na pozemku:
IV - relikty kruhové šibenice

znaky historické kulturní krajiny na pozemku:
34 - alej významná

identifikace parcely:
ID parcely: 711929403
typ prvku prostorových dat: 9100301
kód katastrálního území: 601268
kód obce: 554995

[Zoom to](#)

(1 of 2)

stavba č.p. 430

klasifikace stavby:
stavby s plným zachováním povinnosti vyžádat si závazné stanovisko

stavba se nachází v MPZ:
ne

identifikace významné stavby:
77 - bývalá budova Sokola

identifikace stavby:
ID stavby: 177149403
INSPIRE ID budovy/stavebního objektu: 9260056
kód stavebního objektu: 11824174
objekt stojí na parcele: st. 562
typ prvku prostorových dat: 9100302
kód katastrálního území: 601268
X souřadnice S-JTSK: -855048.000000
Y souřadnice S-JTSK: -1026970.000000

[Zoom to](#)

Obrázek CVIII – příklad vyskakovacích oken pozemků a staveb

Obrázek CIX – území KPZ v mapové aplikaci s panelem úvodních informací a atributovou tabulkou

6 DISKUZE A ZÁVĚR

Cílem práce bylo vytvořit plán ochrany vybrané krajinné památkové zóny se všemi částmi povinnými dle vyhlášky. Druhotným cílem pak bylo posoudit využitelnost Metodiky plánů ochrany krajinných památkových zón ve světle reálné aplikace a chystaných změn legislativy.

Plán ochrany byl vypracován ve všech povinných částech mimo vypořádání se s připomínkami či námitkami v odůvodnění, které vyplývají z řízení o návrhu opatření obecné povahy, které vzhledem k charakteru plánu ochrany zpracovaného v rámci diplomové práce nebylo zahájeno.

Další část, která procesu zpracování plánu ochrany chyběla, a nepopíratelně by plán ochrany obohatila a dále konfrontovala s realitou, je projednání plánu s příslušnými orgány a obcí. Do opatření stanovených plánem by tak byly promítnuty jiné zájmy či pohledy na problematiku a (de)regulace by nejspíše více odrážela skutečné místní poměry a zvyklosti rozhodování v území. Dalším, pro řešenou lokalitu specifickým faktorem částečně ovlivňujícím výsledné způsoby zabezpečení památkových hodnot je neaktuální územní plán z doby před vyhlášením KPZ. Aktuálně zpracovávaný nový územní plán ve své poslední zveřejněné verzi částečně reflektuje památkové hodnoty území a zejména pro zastavěné území stanovuje regulativy, které by mohly být zakomponovány hlavně do opatření k zabezpečení ochrany území či nemovitostí. Nový územní plán zároveň stanovuje aktualizované vymezení zastavěného území. V momentálním stavu se však jedná o neschválenou, a tudíž nezávaznou dokumentaci, která může být pouze neformálním podkladem.

Při studiu literatury a dalších podkladů, obsahujících informace o částech a prvcích památkové zóny, které nesou památkovou hodnotu, byl v několika případech zjištěn nesoulad mezi v podkladech uvedenými a popsány znaky a skutečným stavem území. Tyto rozdíly může mít na vině přímo charakter chráněné krajiny, jako organicky vyvinutého území sdružujícího velké množství drobných dokladů lidské kultivace, které se však nadále mění a nemusí tedy již odpovídat stavu před jednotkami či desítkami let (v současnosti například stav pramenů a studánek, které zanikají vlivem dlouhodobého sucha a snižováním zadržování vody v krajině). Dalším viníkem může být obtížná či nejednoznačná lokalizace těchto znaků (jak v dostupné literatuře, tak při terénních průzkumech) způsobená nedostatkem historických pramenů (v případě Bečovska například v několika zdrojích uváděná minimálně dvě napajedla, jejichž lokalita však není nikde přesně stanovena). Druhým faktorem při studiu literatury je pak skutečnost, že její velká část se věnuje zejména areálu hradu a zámku, případně vývoji osídlení, a krajinné hodnoty (ačkoliv s výše zmíněným úzce souvisí) stojí spíše v pozadí. Všeobecně jsou však zdroje zabývající se přímo krajinou Bečovska dostatečné pro účely zpracování plánu ochrany.

Při technickém zpracování byla jako velká výhoda zhodnocena práce v prostředí GIS, které umožňuje k prostorovým datům přiřadit také popisné informace ve formě atributové tabulky. Tato funkce je pak výhodná u generování výčtů jednotlivých nemovitostí do textové části plánu ochrany.

Z hlediska uplatnění metodiky při tvorbě plánu ochrany bylo hlavním problémem vypořádání se s integrací městské památkové zóny, která je součástí krajinné památkové zóny, a nachází se v ní mnoho významných nositelů kulturně-historické hodnoty KPZ. Metodika uvádí, že plán ochrany „*vymezí zastavěné území s urbanistickými hodnotami, a to jak v sídlech s již existující památkovou rezervací nebo památkovou zónou*“, přičemž se v tomto případě vždy jedná o území s dochovanými urbanistickými hodnotami (kategorie u1). Dále pak uvádí, že „*pro území s urbanistickými hodnotami kategorie u1 bude plán ochrany zpracován podle Metodiky plánů ochrany památkových rezervací a památkových zón*“. Metodika tento postup odůvodňuje tím, že ze stanovení hranic těchto KPZ, kdy není MPZ vyčleněna, jednoznačně vyplývá, že je MPZ taktéž předmětem ochrany krajinné památkové zóny.

Dle této logiky by tak plán ochrany krajinné památkové zóny byl zároveň plánem ochrany památkové zóny nebo rezervace sídelního typu. Tento postup je z pohledu autorky problematický zejména pro sídla, v nichž již byl zpracován plán ochrany památkové zóny či rezervace sídelního typu, a plán ochrany by tedy zdvojoval či rozporoval stanovená opatření. Pro ostatní sídla, kde plán ochrany zpracován nebyl a nebylo jednoznačně určeno, že v rámci zpracování plánu ochrany pro krajinnou památkovou zónu vznikne také plán ochrany pro sídelní památkovou zónu či rezervaci, by mohlo dojít k zanedbání ochrany prvků, které nejsou pro hodnoty dané krajiny klíčové, v měřítku a zaměření sídelní ochrany však nesou nepopíratelné hodnoty, neboť ochrana v rámci městských či vesnických památkových zón či rezervací a krajinných památkových zón sleduje podobné, avšak ne vždy totožné kulturní hodnoty.

Pokud je uvedené zpracování plánu ochrany odůvodněno tím, že je MPZ taktéž předmětem ochrany KPZ, pro stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot by totéž platilo pro kulturní památky, které jsou nepopíratelně taktéž předmětem ochrany KPZ. Těch se sice dle § 1 odst. 2 písm. b) vyhlášky netýká vyloučení povinnosti vyžádat si předem závazné stanovisko, bod c) téhož odstavce však již kulturní památky nevyjímá ze stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot. Metodika však pro kapitolu A.3. Stanovení způsobu zabezpečení kulturních hodnot krajinné památkové zóny z hlediska státní památkové péče uvádí, že na kulturní památky se plán ochrany nevztahuje. Tyto nejasnosti by pak mohly být akcentovány při zpracování plánů ochrany takových KPZ, ve kterých se vyskytují plošně rozsáhlé kulturní památky.

Ve zpracovaném plánu ochrany KPZ Bečovsko tak sice byly v rozporu s metodikou v MPZ Bečov nad Teplou identifikovány kulturně-historické hodnoty, pro nemovitosti v ní však nejsou stanoveny režimy vyloučení povinnosti si předem vyžádat závazné stanovisko, a taktéž ani opatření k zabezpečení kulturních hodnot KPZ. Opatření plánu ochrany jsou stanovena tak, aby chránila působení městské památkové zóny v krajinném rámci. Tímto řešením zároveň nemůže dojít k jakékoliv degradaci hodnot MPZ, neboť absencí stanovení režimů platí pro celé území MPZ nadále povinnost vlastníka nemovitosti si předem vyžádat závazné stanovisko příslušného úřadu dle § 14 odst. 2 památkového zákona.

Nadbytečným také autorka shledává několikery způsob identifikace nemovitostí, ačkoliv pro jasnou identifikaci většiny nemovitostí (zejména u nemovitostí, které nejsou kulturní nebo národní kulturní památkou) je dostačujících pouze několik parametrů (zejména např. parcelní číslo) a dle vyhlášky je popis ostatních nemovitostí stanoven identifikačními údaji dle katastru nemovitostí.

Všeobecně metodika uplatňuje více rigidní přístup k tvorbě plánu ochrany, co nejdetailněji napasovaný do terminologie a struktury určené vyhláškou, možná v neprospěch reflektování rozmanitosti rozloh, hodnot a jiných proměnných krajinných památkových zón. V některých případech pak zachází dle názoru autorky do přílišných detailů (například řešení přípustnosti odstranění rušivých dodatečných prvků v rámci změn staveb na území kategorie u1 nebo v ostatním území u staveb kategorie A či B).

Jako předností metodiky byl naopak shledán jasný popis způsobu identifikace hodnot krajinných památkových zón ať už v širším pojetí, nebo pro jednotlivé nemovitosti návazností na předchozí metodiky vydané NPÚ. Pro reálnou aplikaci je vhodně zpracovaná taktéž část týkající se grafické části plánu ochrany, která jasně a na zobrazených příkladech stanovuje obsah výkresů, který by dle vyhlášky mohl být chápán různě.

Po vypracování plánu ochrany je toto opatření nadále chápáno jako silný nástroj zpřesňující aplikaci památkové péče na krajinné památkové zóny. Jeho účelnost je pak dobře zobrazená právě na KPZ Bečovsko, v níž je pro zachování kontinuity využívání krajiny naopak vhodné deregulovat povinnost vyžádat si závazné stanovisko pro zemědělské využití některých pozemků (při stanovení jasných mantinelů typu a intenzity zemědělské činnosti).

7 ZDROJE

Zdroje použité pro zpracování Plánu ochrany krajinné památkové zóny Bečovsko jsou uvedeny v kapitole Zdroje plánu ochrany (str. 54). Níže jsou uvedeny pouze zdroje k obecné části diplomové práce.

LITERÁRNÍ ZDROJE

BOUČEK, Zbyněk a Jaroslav ŠUBR, 2000. Historická kulturní krajina jako současné velké téma. In: *Kulturní krajina, aneb, Proč ji chránit?: téma pro 21. století*. Praha: Ministerstvo životního prostředí, s. 157–164. ISBN 80-7212-134-0.

BOUŠKOVÁ, Zuzana, KUPKA, Jiří, 2020. Historické struktury jako hodnota krajiny. In: KUGL, Jiří (ed.). *Člověk, stavba a územní plánování 13: Sborník z konference*. Praha: Fakulta stavební ČVUT v Praze, s. 10–27. ISBN 978-80-01-06762-8.

DARVILL, Timothy, 1993. Heritage Landscape Sites. An Introduction to the Work of the Group of Experts. *ICOMOS – Hefte des Deutschen Nationalkomitees*. Mnichov: ICOMOS, Nationalkomitee der Bundesrepublik Deutschland, 1993(11), s. 26–29. ISSN 3-87490-612-4.

DEJMAL, Ivan, 2000. Co s evropskou kulturní krajinou na konci dvacátého století?. In: *Kulturní krajina, aneb, Proč ji chránit? téma pro 21. století*. Praha: Ministerstvo životního prostředí, s. 13–16. ISBN 80-7212134-0.

DOČKAL, Zbyněk, 2000. Děláme dost pro to, aby památky dotvářely kulturní krajinu?. In: *Kulturní krajina, aneb, Proč ji chránit?: téma pro 21. století*. Praha: Ministerstvo životního prostředí, s. 43–52. ISBN 80-7212-134-0.

EHRlich, Marek et al., 2020. *Typologie historické kulturní krajiny české republiky: Metodika s osvědčením Ministerstva kultury*. Praha: Národní památkový ústav.

GOJDA, Martin, 2000. *Archeologie krajiny: vývoj archetypů kulturní krajiny*. Praha: Academia. ISBN 80-200-0780-6.

HADAČ, Emil, 1982. *Krajina a lidé: úvod do krajinné ekologie*. Praha: Academia.

HENDRYCH, Jan, 2012. Umění krajiny – krajinný design jako estetický proces. In: LAPKA, Miloslav, Jan VÁVRA a Jiří ŠUBRT (ed.). *Naše společná přítomnost I*. Univerzita Karlova v Praze - Nakladatelství Karolinum, s. 87–106. ISBN 978-80-246-2080-0.

INGOLD, Tim, 1993. The Temporality of the Landscape. *World Archaeology*. JSTOR, 2(25), s. 152–174.

JANČURA, Petr, 2013. Význam historických krajinných struktur na utváření krajinného rázu a identity krajin. In: ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ, Kateřina a Jiří KUPKA (eds.). *Ochrana kulturní krajiny, hledání cílů, možností a pravidel*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, s. 28–40. ISBN 978-80-01-05391-1.

KUČA, Karel a Věra KUČOVÁ, 2015a. Krajinné památkové zóny a jejich místo v ochraně kulturní krajiny. In: KUČA, Karel (ed.). *Krajinné památkové zóny České republiky*. Praha: Národní památkový ústav, s. 27–30. ISBN 978-80-7480-045-0.

KUČA, Karel a Věra KUČOVÁ, 2015b. *Metodika identifikace a klasifikace území s urbanistickými hodnotami*. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-025-2.

KUČA, Karel a Věra KUČOVÁ, 2015c. *Metodika klasifikace staveb podle památkové hodnoty*. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-026-9.

KUČA, Karel et al., 2015. *Metodika plánů ochrany krajinných památkových zón*. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-027-6.

KUČA, Karel et al., 2020. *Historické kulturní krajiny České republiky*. Průhonice: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví. ISBN 978-80-87674-32-1.

KUČA, Karel et al., 2020. *Návrh koncepce regenerace vybrané části území památkové zóny Zahrádecko. Specializovaná mapa s odborným obsahem*.

KUČA, Karel et al., 2020. *Návrh plánu ochrany vybrané části památkové zóny Zahrádecko. Specializovaná mapa s odborným obsahem*.

KUČA, Karel et al., 2022. *Metodika identifikace a klasifikace území s krajinnými hodnotami, Metodika s osvědčením Ministerstva kultury ČR*. Praha: Fakulta stavební Českého vysokého učení technického

KUČA, Karel, 2013. Ochrana kulturní krajiny z hlediska památkové péče. In: ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ, Kateřina a Jiří KUPKA (eds.). *Ochrana kulturní krajiny – hledání cílů, možností a pravidel*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, s. 79–84. ISBN 978-80-01-05391-1.

KUČA, Karel, 2014. Oblasti dochovaných strukturálně výrazných plužin v České republice. In: *Zprávy památkové péče* 74(1), s. 34–49. ISSN 1210-5538.

KUČA, Karel, 2015. Stručný vývoj ochrany přírody a krajiny v České republice. In: KUČA, Karel (ed.). *Krajinné památkové zóny České republiky*. Praha: Národní památkový ústav, s. 11–23. ISBN 978-80-7480-045-0.

KUČA, Karel, Irena KRATOCHVÍLOVÁ a Věra KUČOVÁ, 2012. *Plány ochrany památkových rezervací a památkových zón. Metodika připravená na základě vyhlášky MK ČR č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón, která nabyla účinnosti dne 1. 1. 2009*. Praha: Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav. Dostupné online: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/analyzy-koncepcedokumenty/metodika-k-vydavani-planu-ochrany-pamatkovych-zon-a-rezervaci-143357/>

KUČERA, Petr, 2015. *Koncepce uspořádání krajiny pro ochranu a obnovu kulturních, historických a přírodních hodnot území*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7509-407-0.

KUČOVÁ, Věra a Karel KUČA, 2015. Mezinárodní dokumenty k ochraně kulturní krajiny. In: KUČA, Karel (ed.). *Krajinné památkové zóny České republiky*. Praha: Národní památkový ústav, s. 9–10. ISBN 978-80-7480-045-0.

KUČOVÁ, Věra, 2006. Možnosti ochrany kulturní krajiny v České republice – Současná právní úprava na úseku památkové péče, ochrany přírody, stavebního zákona a územního plánování. In: *Veřejná správa*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 06(48), příloha. ISSN 0027-8009.

KUČOVÁ, Věra, 2008. Kulturní krajina a krajinné památkové zóny v České republice v kontextu světového kulturního a přírodního dědictví. *Zprávy památkové péče*. 68(4), 295-301. ISSN 1210-5538.

KUČOVÁ, Věra, 2009. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-87104-52-1.

KUČOVÁ, Věra, 2012. Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a její významné výročí. In: *Zprávy památkové péče* 72(4) s. 227–234. ISSN 1210-5538.

KUČOVÁ, Věra, 2015. Legislativní ochrana kulturní krajiny v České republice. In: KUČA, Karel (ed.). *Krajinné památkové zóny České republiky*. Praha: Národní památkový ústav, s. 24–26. ISBN 978-80-7480-045-0.

KUČOVÁ, Věra, 2016. Světové dědictví UNESCO. In: *Kulturní dědictví a památková ochrana. Sborník z konference AUÚP, Tábor 5.–6. 5. 2016*. Praha: Ústav územního rozvoje, s. 25–28. ISBN 978-80-87318-50-8

KUČOVÁ, Věra, Jiří DOSTÁLEK a Marek EHRlich, 2014. *Metodika tvorby standardizovaného záznamu krajinné památkové zóny*. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-022-1.

KUČOVÁ, Věra, Lenka STROBLOVÁ a Martin WEBER, 2013. Ochrana a péče o historickou kulturní krajinu v České republice prostřednictvím institutu krajinných památkových zón (SWOT analýza). *Zprávy památkové péče*. 73(4), s. 340–346. ISSN 1210-5538.

KULIŠŤÁKOVÁ, Lenka et al., 2014. *Metodika identifikace komponovaných krajin*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7375-997-1.

KUPKA, Jiří a Ivan VOREL, 2013. Využití archivních map při identifikaci znaků krajinného rázu na příkladu Osovska. In: ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ, Kateřina a Jiří KUPKA (eds.). *Ochrana kulturní krajiny – hledání cílů, možnosti a pravidel*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, s. 57–77. ISBN 978-80-01-05391-1.

KUPKA, Jiří a VOREL Ivan, 2017. Analýza historické krajinné struktury na krajské úrovni. *TZB-info*, 48(19) s. 1–12. ISSN: 1801-4399.

KUPKA, Jiří, 2009. Duchovní význam místa jako hodnota území. *Urbanismus a územní rozvoj*. Ústav územního rozvoje, XII(3/2009), s. 46–50. ISSN 1212-0855.

KUPKA, Jiří, 2009. Ochrana kulturní krajiny formou ochrany krajinného rázu. In: KRAMÁŘOVÁ, Zuzana (ed.). *Člověk, stavba a územní plánování III*. Praha: ČVUT v Praze, Fakulta stavební, s. 109–118. ISBN 978-80-01-04293-9.

KUPKA, Jiří, 2010. *Krajiny kulturní a historické. Vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny*. Praha: České vysoké učení technické v Praze. ISBN 978-80-01-04653-1.

KUPKA, Jiří, 2014. Kulturní hodnoty krajiny. In: *Výstavba v souladu s krajinou* [online]. Brno: Vysoké učení technické v Brně, s. 35–49 [cit. 2022-11-19]. ISBN 978-80-214-4884-1.

KUPKA, Jiří, 2015. Hodnoty a ochrana kulturní krajiny. In: *Architektura a udržitelný rozvoj*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta stavební, s. 189–194. ISBN 978-80-01-05738-4.

LAPKA, Miloslav, 2009. *Úvod do sociologie krajiny*. Praha: Nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-1595-0.

LÖW, Jiří a Jaroslav NOVÁK, 2008. Typologie členění krajiny České republiky. *Urbanismus a územní rozvoj*. XI(6), s. 19–23.

NEUSTUPNÝ, Evžen, ed., 1998. *Space in prehistoric Bohemia*. Praha: Institute of Archaeology. ISBN 80-86124-09-6.

PAUKNEROVÁ, Karolína a Petr GIBAS, 2015. Krajina jako téma, terén i problém současné společenské vědy: antropologické čtení krajiny. In: *Krajina jako antropologická čítanka*. Praha: Togga, spol. s r.o. Steam, 2. svazek. ISBN 978-80-7476-039-6.

PAUKNEROVÁ, Karolína, 2019. *Krajina mezi pamětí a zapomínáním: Studie z Čech*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-4327-4.

SALAŠOVÁ, Alena, Jozef SEDLÁČEK, Lenka TRPÁKOVÁ a Hana MARTINKOVÁ KUCHYŇKOVÁ, 2015. *Monitoring stavu krajinných památkových zón: certifikovaná metodika*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7509-359-2.

SEDLÁČEK, Jozef, Alena SALAŠOVÁ a Lenka TRPÁKOVÁ, 2015. *Metodika hodnocení vlivů na krajinné památkové zóny. Certifikovaná metodika*. Brno: Mendelova univerzita v Brně. ISBN 978-80-7509-360-8

SKLENIČKA, Petr, 2003. *Základy krajinného plánování*. Praha: Naděžda Skleničková. ISBN 80-903206-0-0.

STIBRAL, Karel, Ondřej DADEJÍK a Vlastimil ZUSKA, 2009. *Česká estetika přírody ve středoevropském kontextu*. Praha: Dokořán. ISBN 978-80-7363-247-2.

ŠANTRŮČKOVÁ, Markéta, 2019. Identifikace hodnot historické kulturní krajiny a jejich ochrana pomocí krajinných památkových zón. In: HŮRKOVÁ, Ludmila a Dalibor PRIX (eds.). *Teoretické základy památkové péče na prahu 21. století*. Praha: Artefactum, Ústav dějin umění AV ČR, s. 96–167. ISBN: 978-80-88283-27-0

ŠVECOVÁ, Simona a Ivan VOREL, 2022. Kulturní historická krajina a výstavba – některé problémy zachování kulturních hodnot v krajinných památkových zónách. In: *TZB-info* [online]. Praha: Topinfo s.r.o [cit. 2022-11-19]. Dostupné z: <https://stavba.tzb-info.cz/hruba-stavba/12845-kulturni-historicka-krajina-a-vystavba-nektere-problemy-zachovani-kulturnich-hodnot-v-krajinnych-pamatkovych-zonach>

VÍCHA, Ondřej, 2015. Právní nástroje ochrany historické kulturní krajiny v právních předpisech na úseku památkové péče. *Acta Universitatis Carolinae Iuridica*. Praha: Univerzita Karlova v Praze nakladatelství Karolinum, LXI(2/2015), s. 87–116. ISSN 2336-6478.

VLAŠÍN, Mojmír, 2000. Stačí zvláště chráněná území pro zachování kulturní krajiny?. In: *Kulturní krajina, aneb, Proč ji chránit? téma pro 21. století*. Praha: Ministerstvo životního prostředí, s. 85–90. ISBN 80-7212134-0.

VONDRÁČKOVÁ, Simona, 2022. Návrh plánu ochrany krajinné památkové zóny Náměštsko. Obec Kralice nad Oslavou (nepublikovaný dokument)

VOREL, Ivan a Jiří KUPKA, 2011. *Krajinný ráz: identifikace a hodnocení*. Praha: České vysoké učení technické v Praze. ISBN 978-80-01-04766-8.

VOREL, Ivan a Simona ŠVECOVÁ, 2014. Rozdílné nástroje ochrany charakteru krajiny a jejich koordinované použití. In: ŠTRÉBLOVÁ HRONOVSKÁ, Kateřina, Jiří KUPKA a Ivan VOREL (eds.). *Osobitost kulturní krajiny – od rozpoznání k ochraně*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, s. 111–119. ISBN 978-80-01-05607-3.

VOREL, Ivan a Simona ŠVECOVÁ, 2015. Plán ochrany a koncepce regenerace krajinné památkové zóny a problémy dostupnosti informací o kulturní krajině pro územní plánování. In: *Územní plánování v procesech plánování a projektování krajiny: Sborník z konference AUÚP, Lednice 24.–25.9.2015*. Brno: Ústav územního rozvoje, s. 15–21. ISBN 978-80-87318-42-3.

VOREL, Ivan, 2000. Přírodní, kulturní a estetické hodnoty a struktura osídlení – konflikt nebo harmonie (kulturní krajina z pohledu urbanisty). In: *Kulturní krajina, aneb, Proč ji chránit?: téma pro 21. století*. Praha: Ministerstvo životního prostředí, s. 126–133. ISBN ISBN80-7212-134-0.

VOREL, Ivan, 2006. Krajinný ráz a jeho ochrana, 2. část. *Ochrana přírody*. 61(10), s. 301–303. ISSN 210-258X.

WEBER, Martin, 2017. Identifikace a ochrana kulturně-historických hodnot naší krajiny. In: *Kulturní detail v krajině historické struktury krajiny*. Kroměříž: Metodické centrum zahradní kultury při územním odborném pracovišti Národního památkového ústavu v Kroměříži, s. 41–49. ISBN 978-80-87231-50-0.

INTERNETOVÉ ZDROJE

(URL1) I. vojenské mapování – josefské, 2017. In: *Laboratoř geoinformatiky* [online]. Ústí nad Labem: Laboratoř geoinformatiky Fakulty životního prostředí UJEP [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=1vm

(URL2) ZABAGED® - polohopis – úvod. In: *Geoportál ČÚZK* [online]. Praha: ČÚZK [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: [https://geoportal.cuzk.cz/\(S\(kmjnyahr0qigf5wan1ykbbig\)\)/Default.aspx?mode=TextMeta&text=dSady_zabaged&side=zabaged&menu=24](https://geoportal.cuzk.cz/(S(kmjnyahr0qigf5wan1ykbbig))/Default.aspx?mode=TextMeta&text=dSady_zabaged&side=zabaged&menu=24)

(URL3) Základní mapy středních měřítek – tištěné produkty. In: *Geoportál ČÚZK* [online]. Praha: ČÚZK [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: <https://www.cuzk.cz/Zememerictvi/Geograficke-podklady/Tistene-mapy/Zakladni-mapy-strednich-meritek.aspx>

(URL4) Ortofoto České republiky – úvod. In: *Geoportál ČÚZK* [online]. Praha: ČÚZK [cit. 2022-12-20]. Dostupné z: [https://geoportal.cuzk.cz/\(S\(rrr1z2ducljknftur2pxqf34\)\)/default.aspx?mode=TextMeta&text=ortofoto_info&side=ortofoto&menu=23](https://geoportal.cuzk.cz/(S(rrr1z2ducljknftur2pxqf34))/default.aspx?mode=TextMeta&text=ortofoto_info&side=ortofoto&menu=23)

LEGISLATIVA A STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Úmluvy rady Evropy o krajině, přijatá 20. 10. 2000, překlad ve znění sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 13/2005 Sb. m. s., o sjednání Evropské úmluvy o krajině; č. 12/2017 Sb. m. s., kterým se mění a doplňuje sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 13/2005 Sb. m. s.; č. 27/2021 Sb. m. s, o přijetí Protokolu, jímž se mění Evropská úmluva o krajině, Ministerstva zahraničních věcí.

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, podepsaná dne 16. 11. 1972, v platnost vstoupila dne 17. 12. 1975 In: Sbírka zákonů 159/1991 Sb., Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 73 ze dne 11. srpna 2000 o sjednání Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy. In Sbírka mezinárodních smluv. 2000, částka 35, s. 1241-1257. ISSN 1801-0393

Report of the Expert Group on Cultural Landscapes, La Petite Pierre (France) 24-26. October 1992, dostupné online: <http://whc.unesco.org/archive/pierre92.htm>

Zákon č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách

Zákon České národní rady č. 144/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v aktuálně platném znění

Zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v aktuálně platném znění

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v aktuálně platném znění

Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti.

Vyhláška ministerstva kultury ČSR č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v aktuálně platném znění

Vyhláška č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón.

Vyhláška č. 3/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón.

Koncepce působení Národního památkového ústavu na léta 2016-2021: Analýza, cíle, implementace, 2016. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-010-8.

Koncepce působení Národního památkového ústavu na léta 2022-2026: Analýza, cíle, implementace, 2022. Praha: Národní památkový ústav. ISBN 978-80-7480-161-7

Koncepce památkové péče v České republice na léta 2017-2020, schválená usnesením vlády č. 13 ze dne 9. ledna 2017. Praha: Ministerstvo kultury

Koncepce památkové péče na léta 2011-2016, schválená usnesením vlády ze dne 20. července 2011. Praha: Ministerstvo kultury

Vyhodnocení plnění Koncepce památkové péče v České republice na léta 2017-2020. Praha: Ministerstvo kultury

Státní kulturní politika 2021-2025+, schválená usnesením vlády č. 843 ze dne 27. září 2021. Praha: Ministerstvo kultury. ISBN 978-80-87546-41-3

MAPOVÉ PODKLADY A DATA

data ZABAGED® a Geonames ve formátu .shp, Císařské otisky stabilního katastru a Originální mapy stabilního katastru ve formátu .jpeg zapůjčil pro zpracování práce Zeměměřický úřad.

data Územně analytických podkladů správního obce s rozšířenou působností Karlovy Vary (aktualizace 2020) ve formátu .shp zapůjčil Magistrát města Karlovy Vary.

informace o územním rozsahu Bečovské botanické zahrady poskytl Ing. Jiří Šindelář, Bečovská botanická zahrada

3D model reliéfu Bečovska poskytlo Územní odborné pracoviště národního památkového ústavu v Lokti

ArcČR © ČÚZK, ČSÚ, ARCDATA PRAHA 2022.

Císařské povinné otisky map stabilního katastru. © Český úřad zeměměřičský a katastrální. Katastrální území 0089-1 Bečov nad Teplou – dříve Petschau (Peczow). Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>

datová sada Památné stromy. © Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Dostupné z: <https://gis-aopkcr.opendata.arcgis.com/datasets/aopkcr::pam%C3%A1tn%C3%A9-stromy/about>

Historické letecké snímky. Podkladové letecké snímky poskytl VGHMÚŘ Dobruška, © MO ČR. Dostupný z: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>

Mapy 1. vojenského mapování. Mapový list Čechy 101. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně – www.geolab.cz. © Ministerstvo životního prostředí České republiky – www.env.cz. © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. Dostupný z: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=1vm&map_region=ce

Mapy 2. vojenského mapování. Čechy, mapové listy W_8_VII. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně – www.geolab.cz. © Ministerstvo životního prostředí České republiky – www.env.cz. © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. Dostupný z: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=2vm&map_region=ce

Mapy 3. vojenského mapování 1:25 000. Mapové listy 3950_3, 3949_4. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně – www.geolab.cz. © Ministerstvo životního prostředí České republiky – www.env.cz. © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. Dostupný z: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=75

Mapy 3. vojenského mapování 1:75 000. Mapové listy 3950, 3949. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně – www.geolab.cz. © Ministerstvo životního prostředí České republiky – www.env.cz. © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. Dostupný z: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=3vm&map_region=75

Originální mapy stabilního katastru. © Český úřad zeměměřičský a katastrální. Katastrální území 5428 Bečov nad Teplou – dříve Petschau (Peczow). Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>

Prohlížeč služba WMS – DMP 1G (Stínovaný model povrchu). © Český úřad zeměměřičský a katastrální. Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/arcgis2/services/dmp1g/ImageServer/WMServer?>

Prohlížeč služba WMS – DMR 5G (Stínovaný model reliéfu). © Český úřad zeměměřičský a katastrální. Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/arcgis2/services/dmr5g/ImageServer/WMServer?>

Prohlížeč služba WMS – Ortofoto. © Český úřad zeměměřičský a katastrální Dostupné z: https://geoportal.cuzk.cz/WMS_ORTOFOTO_PUB/WMSservice.aspx

Prohlížeč služba WMS – ZABAGED®. © Český úřad zeměměřičský a katastrální. Dostupné z: <https://ags.cuzk.cz/arcgis/services/ZABAGED/MapServer/WmsServer?>

Prohlížeč služba WMS – ZM 10. © Český úřad zeměměřičský a katastrální. Dostupné z: https://geoportal.cuzk.cz/WMS_ZM10_PUB/WMSservice.aspx

Prohlížeč služba WMS pro Katastrální mapu (KM). © Český úřad zeměměřičský a katastrální. Dostupné z: <https://services.cuzk.cz/wms/local-KM-wms.asp?>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – krajinné památkové zóny ČR, stav k 5. 1. 2023.....	11
Obrázek 2 – pohled na hrad Bečov ze severu.....	14
Obrázek 3 – Bečov v I. vojenském mapování, mapový list č. 101.....	16
Obrázek 4 – Bečov v II. vojenském mapování, mapový list W_8_VII.....	16
Obrázek 5 – Bečov na mapě III. vojenského mapování – 1:25 000, mapové listy 3950_3, 3949_4.....	16
Obrázek I – poloha krajinné památkové zóny Bečovsko.....	22
Obrázek VII – mapa viditelnosti významných objektů.....	22
Obrázek II – možný vzhled šibenice.....	41
Obrázek III – předpokládaný vzhled šibenice.....	41
Obrázek IV – stratigrafie pozůstatku šibenice.....	41
Obrázek V – poloha šibenice (vrchu Galgenberg) na mapě III. vojenského mapování.....	42
Obrázek VI – Šibeniční vrch (vrch Goldberg) na císařském otisku stabilního katastru.....	42
Obrázek VII – mapa viditelnosti významných objektů.....	42
Obrázek VIII – hrad Bečov, situace roku 1659.....	43
Obrázek IX – rekonstrukce podoby jádra hradu na konci 14. století.....	43
Obrázek X – detail židovské ulice s okolím 1727, židovské domy č. 5–19, synagoga č. 12.....	43
Obrázek XI – situace hradu a zámku.....	43
Obrázek XII – Bečov podle vyobrazení J. Dietzlera z roku 1720, překreslil J. Vernuto 1804.....	43
Obrázek XIII – Bečov (Petfchau) v Müllerově mapě Čech (1720).....	43
Obrázek XIV – areál elektrárny (prostředního mlýna).....	44
Obrázek XV – bývalé podhradí, 1906.....	44
Obrázek XVI – bečovské náměstí s rekonstruovanou radnicí, konec 19. st.....	44
Obrázek XVII – Bečov kolem r. 1860, barevná litografie.....	45
Obrázek XVIII – kaple sv. Petra.....	45
Obrázek XIX – celkový plán Beaufortského alpina od Jana Koditka.....	45
Obrázek XX – pohled na Korunní rybník.....	45
Obrázek XXI – osazovací plány sbírkových oddělení od Jana Koditka.....	45
Obrázek XXII – střední část Beaufortského alpina s chatkou alpského stylu.....	45
Obrázek XXIII – pohled na město 1908.....	46
Obrázek XXIV – pohled na město 1936.....	46
Obrázek XXV – pohled na město 2018.....	46
Obrázek XXVI – schéma zaniklých objektů odvozených od mapy stabilního katastru.....	46
Obrázek XXVII – pohled na hrad od západu, 70. léta 20. století.....	46
Obrázek XXVIII – reliквиář svatého Maura.....	46
Obrázek XXIX – reliквиář svatého Maura.....	46
Obrázek XXX – mapa zvláště chráněných území a Natura 2000 na území KPZ Bečovsko.....	47
Obrázek XXXI – 3D model terénu Bečovska s vyznačením hradního ostrohu.....	47
Obrázek XXXII – mapa prostorových vztahů a kompozice krajiny.....	48
Obrázek XXXIII – pohled ze severozápadu, před rokem 1918.....	48
Obrázek XXXIV – jádro města na císařském povinném otisku stabilního katastru (1841).....	49
Obrázek XXXV – jádro města na ortofoto mapě (2022).....	49
Obrázek XXXVI – pohled na hrad a zámek Bečov od západu.....	57
Obrázek XXXVII – pohled na Pluhovské domy a donjon.....	57
Obrázek XXXVIII – pohled na zámek a zámecké zahrady.....	57
Obrázek XXXIX – pohled na hrad a zámek Bečov ze zámeckých zahrad.....	57
Obrázek XL – zámecké zahrady a areál hradu.....	57
Obrázek XLI – hotel Central.....	57
Obrázek XLII – dům č. p. 27.....	57
Obrázek XLIII – relikt kruhové šibenice.....	57
Obrázek XLIV – Základní umělecká škola Josefa Labitzkého.....	57
Obrázek XLV – dům č. p. 2.....	57
Obrázek XLVI – výpravní budova železniční stanice.....	58
Obrázek XLVII – obytná budova železniční stanice.....	58
Obrázek XLVIII – oplocení a bývalá výtupna lokomotiv.....	58
Obrázek XLIX – výpravní budova z pohledu od botanické zahrady.....	58
Obrázek L – smírčí kříž.....	58
Obrázek LI – boží muka.....	58
Obrázek LII – dům č. p. 133 (vlevo) a dům č. p. 109.....	58
Obrázek LIII – radnice s morovým sloupem v popředí.....	58
Obrázek LIV – dům č. p. 17 (oranžová fasáda) a č. p. 16 (žlutá fasáda).....	58
Obrázek LV – fara s částí památného stromu.....	58
Obrázek LVI – kostel sv. Jiří.....	58
Obrázek LVII – kostel sv. Jiří.....	58
Obrázek LVIII – náměstí 5. května.....	58
Obrázek LIX – pohled na město z východu, v pozadí Kočičí vrch.....	59
Obrázek LX – pohled na území bez urbanistických hodnot, v pozadí svahy na jihu území k Petrově hoře.....	59
Obrázek LXI – pohled na chatovou a zahrádkářskou osadu a Zlatý vrch, v pozadí Šibeniční vrch.....	59
Obrázek LXII – pohled na výběžek lesů Zelené hory, ve středu snímku sádka (původně část botanické zahrady).....	59
Obrázek LXIII – výhled na hrad ze skály U Srdcí.....	60
Obrázek LXIV – výhled na město ze skály U Srdcí.....	60
Obrázek LXV – výhled na hrad ze Zlatého vrchu.....	60
Obrázek LXVI – výhled z ulice Novoveská.....	60
Obrázek LXVII – výhled na město z Janova kamene.....	60
Obrázek LXVIII – patník.....	60
Obrázek LXIX – úvozová cesta.....	60
Obrázek LXX – cesta lemovaná kamennou zdí.....	60
Obrázek LXXI – židovský hřbitov.....	60
Obrázek LXXII – Bečovská botanická zahrada.....	60
Obrázek LXXIII – Bečovská botanická zahrada, Korunní rybník.....	60

Obrázek LXXIV – zámecký park s řekou Teplou	61
Obrázek LXXV – zámecký park s řekou Teplou	61
Obrázek LXXVI – terasy zámecké zahrady.....	61
Obrázek LXXVII – pozůstatky teras parkově upravených ploch	61
Obrázek LXXVIII – průzkumná štola.....	61
Obrázek LXXIX – pohled na terasové úpravy zemědělských pozemků.....	61
Obrázek LXXX – terasové úpravy zemědělských pozemků	61
Obrázek LXXXI – suché zídky.....	61
Obrázek LXXXII – terasové úpravy svahů k Petrově hoře.....	61
Obrázek LXXXIII – terasové úpravy na severozápadě území	62
Obrázek LXXXIV – zalesněné vrcholky, mezi stromy střecha vily Komtesy	62
Obrázek LXXXV – dub u hudební školy	62
Obrázek LXXXVI – skalní útvar Panna.....	62
Obrázek LXXXVII – Homolka.....	62
Obrázek LXXXVIII – skalní útvar	62
Obrázek LXXXIX – Bečovské lesní rybníky – druhý rybník.....	62
Obrázek XC – Černý rybník.....	62
Obrázek XCI – stará pošta	63
Obrázek XCII – Waldperla	63
Obrázek XCIII – vila Komtesa	63
Obrázek XCIV – vila Wondraschek	63
Obrázek XCV – zástavba náměstí.....	63
Obrázek XCVI – zástavba v ulici Toužimská.....	63
Obrázek XCVII – areál bývalého pivovaru.....	63
Obrázek XCVIII – pozůstatek Hublova mlýnu.....	63
Obrázek XCIX – torzo synagogy.....	63
Obrázek C – torzo synagogy	63
Obrázek CI – městský mlýn a elektrárna.....	63
Obrázek CII – kamenné schodiště ke skále U Srdcí	63
Obrázek CIII – železniční trať s tunelem	63
Obrázek CIV – pohled na jižní část města s jednotou a rodinným domem (rušivé objekty č. 86 a 91).....	64
Obrázek CV – obytná budova železniční stanice, bytový dům (rušivý objekt č. 88) a architektonicky cenná stavba	64
Obrázek CVI – část území s vrstvou staveb s vyznačením kategorie a zobrazením legendy	64
Obrázek CVII – území KPZ v mapové aplikaci s panelem úvodních informací a atributovou tabulkou	64
Obrázek CVIII – příklad vyskakovacích oken pozemků a staveb.....	64

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – krajinné památkové zóny ČR, stav k 5. 1. 2023	12
Tabulka 2 – aktuálně platná či pořizovaná dokumentace pro město Bečov nad Teplou, stav k 5. 1. 2023.....	16
Tabulka 3 – obsah výkresů grafické části plánu ochrany.....	18
Tabulka 4 – popis změny zpracovaného plánu ochrany oproti vyhlášce či metodice.....	19

SEZNAM ZKRATEK

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
AVČR	Akademie věd České republiky
č. p.	číslo popisné (v rámci části obce)
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DMP	digitální model povrchu
DMR	digitální model reliéfu
GIS	Geographic Information System, geografický informační systém
i. č.	identifikační číslo
IDOB_PG	identifikátor nemovitosti v Integrovaném informačním systému památkové péče
IISPP	Integrovaný informační systém památkové péče
k.ú.	katastrální území
KN	katastr nemovitostí
KP	kulturní památka
KPZ	krajinná památková zóna
MF SHZ	Mobiliární fond státního hradu a zámku Bečov
MIS	Metainformační systém
MK	Ministerstvo kultury České republiky
MPZ	městská památková zóna
NKP	národní kulturní památka
NPÚ	Národní památkový ústav
OOP	opatření obecné povahy
parc. č.	parcelní číslo (v rámci katastrálního území)
přír_č	přírůstkové číslo (provizorní identifikátor nemovitosti v IISPP)
S-JTSK	souřadnicový systém jednotné trigonometrické sítě katastrální
SÚRPMO	Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů
TIN	triangulated irregular network, nepravidelná trojúhelníková síť
ÚAP	územně analytické podklady
ÚSKP	Ústřední seznam nemovitých kulturních památek ČR
VKP	významný krajinný prvek
WMS	Web Map Service, webová mapová služba
ZABAGED	základní báze geografických dat České republiky
ZKP	zákon č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách
ZÚR	zásady územního rozvoje